

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav speciálněpedagogických studií

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Aplikace strategií SQ3R ve výuce anglického jazyka u žáků s dyslexií na 2. stupni
základní školy

Bc. Radka Kiššová

Olomouc 2024

vedoucí práce: PhDr. Renata Mlčáková, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Aplikace strategií SQ3R ve výuce anglického jazyka u žáků s dyslexií na 2. stupni základní školy vypracovala samostatně pod odborným vedením PhDr. Renaty Mlčákové, Ph.D. a uvedla jsem všechny použité informační zdroje v seznamu literatury.

V Olomouci 18. 6. 2024

.....

Radka Kiššová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí diplomové práce PhDr. Renatě Mlčákové, Ph.D. za její čas, odborné připomínky a cenné rady, které mi v průběhu tvorby diplomové práce poskytovala. Také děkuji všem mým blízkým za podporu při zpracování diplomové práce.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Radka Kiššová
Katedra:	Ústav speciálněpedagogických studií
Vedoucí práce:	PhDr. Renata Mlčáková, PhD.
Rok obhajoby:	2024

Název práce:	Aplikace strategií SQ3R ve výuce anglického jazyka u žáků s dyslexií na 2. stupni základní školy
Název v angličtině:	The application of SQ3R strategies in teaching English language to dyslexic pupils at primary school
Zvolený typ práce:	Diplomová práce
Anotace práce:	Diplomová práce se zabývá specifickými poruchami učení, s důrazem na dyslexii. Teoretická část objasňuje základní pojmy, porovnává různé definice a klasifikace těchto poruch a vysvětluje možné příčiny jejich vzniku. Detailněji se zaměřuje na projevy dyslexie a její dopady na školní úspěšnost při osvojování anglického jazyka. Práce dále definuje pojmy čtenářská gramotnost a čtení s porozuměním a zkoumá jejich ukotvení v kurikulárních dokumentech. Poslední kapitola teoretické části popisuje metodu SQ3R, použitou v následném výzkumu. Praktická část práce si klade za cíl zjistit efektivitu metody SQ3R u žáků s dyslexií na 2. stupni základní školy při čtení anglických textů. K dosažení tohoto cíle byly použity kvalitativní metody výzkumu. Data získaná během setkání byla analyzována a výsledky interpretovány v závěrečné kapitole práce.
Klíčová slova:	Specifické poruchy učení, dyslexie, čtení s porozuměním, metoda SQ3R
Anotace v angličtině:	This diploma thesis deals with specific learning disorders, focusing on dyslexia. The theoretical part talks about basic concepts related to learning disabilities, compares different definitions and classifications of these disorders and explains the possible causes of their occurrence. Thesis then focuses in detail on symptoms of dyslexia in different parts of life, emphasising its impact on school success in English language learning. The thesis also defines the concepts of literacy and reading

	comprehension and examines their anchoring in curriculum documents. The last chapter of the theoretical part describes the SQ3R method used in following research. The practical part of the thesis aims to investigate the effectiveness of the SQ3R method in dyslexic pupils in lower secondary school, in reading English texts. Qualitative research methods were used to achieve this aim. The data collected during the sessions were analyzed and the results were interpreted in the final chapter of the thesis.
Klíčová slova v angličtině:	Specific learning disorders, dyslexia, reading comprehension, SQ3R method
Přílohy vázané k práci:	Příloha 1 - Informovaný souhlas Příloha 2 - Přepis individuálního setkání 1 – Anna Příloha 3 - Přepis individuálního setkání 1 – David Příloha 4 - Přepis individuálního setkání 1 - Petr Příloha 5 - Přepis hromadného setkání 1 Příloha 6 - Přepis hromadného setkání 2 Příloha 7 - Přepis hromadného setkání 3 Příloha 8 - Přepis hromadného setkání 4 Příloha 9 - Přepis hromadného setkání 5 Příloha 10 - Přepis individuálního setkání 2 - Anna Příloha 11 - Přepis individuálního setkání 2 - David Příloha 12 - Přepis individuálního setkání 2 - Petr
Rozsah práce:	131
Jazyk práce:	Český jazyk

Obsah

Úvod.....	9
TEORETICKÁ ČÁST	11
1 Specifické poruchy učení	11
1.1. Definice	11
1.2. Etiologie	13
1.3. Klasifikace	14
2 Dyslexie	17
2.1. Definice	17
2.2. Klasifikace	17
2.3. Symptomatologie.....	19
3 Čtenářská gramotnost	25
3.1. Vymezení pojmů.....	25
3.2. Čtení s porozuměním.....	27
3.3. Rozvoj čtenářské gramotnosti v RVP ZV	30
4 Metoda SQ3R.....	33
5 Metodologie výzkumu.....	38
5.1. Etické principy výzkumu	38
5.2. Výzkumné cíle a otázky	38
5.3. Výzkumné metody.....	39
5.4. Organizace výzkumu	41
5.5. Výzkumný vzorek.....	43
6 Průběh výzkumu	45
Individuální setkání 1	45

Hromadné setkání 1	58
Hromadné setkání 2	64
Hromadné setkání 3	71
Hromadné setkání 4	77
Hromadné setkání 5	83
Individuální setkání 2.....	91
7 Interpretace výsledků výzkumu	102
Hlavní výstupy	112
8 Diskuse a limity práce	113
Závěr	117
Seznam literatury.....	119
Seznam online zdrojů.....	122
Zdroje obrázků	124
Seznam obrázků	125
Seznam grafů	128
Seznam tabulek.....	130
Seznam příloh.....	131
Příloha 1 - Informovaný souhlas	132
Příloha 2 - Přepis individuálního setkání 1 – Anna	134
Příloha 3 - Přepis individuálního setkání 1 – David	140
Příloha 4 - Přepis individuálního setkání 1 - Petr	146
Příloha 5 - Přepis hromadného setkání 1	152
Příloha 6 - Přepis hromadného setkání 2	158
Příloha 7 - Přepis hromadného setkání 3	167

Příloha 8 - Přepis hromadného setkání 4	174
Příloha 9 - Přepis hromadného setkání 5	180
Příloha 10 - Přepis individuálního setkání 2 - Anna	187
Příloha 11 - Přepis individuálního setkání 2 - David.....	191
Příloha 12 - Přepis individuálního setkání 2 - Petr	195

Úvod

Čtení je považováno za důležitou součást života. Je zdrojem mnohostranného rozvoje člověka, obohacuje jej po stránce nejen rozumové, ale i dovednostní a citové. Slouží jako smysluplná náplň volného času a pomáhá k relaxaci. Nejen v období povinné školní docházky, ale i v období navazujícího studia z velké části úroveň čtenářských dovedností předurčuje následnou úspěšnost studijních výsledků. S lepším porozuměním přečtenému a schopností práce s textem se úměrně zlepšují výsledky práce žáků ve škole. Čtení je však velmi náročnou aktivitou, které předchází velká spousta dílčích úkolů, jež je dítě při vývoji nutné zvládnout, a i poté vyžaduje spoustu úsilí. Současná společnost klade na psanou podobu řeči velký důraz a je považována za významný kulturní prvek. Od všech občanů je přirozeně vyžadováno, aby tento způsob komunikace byli schopni efektivně využívat v každodenním životě. Pro děti s vývojovou poruchu učení s narušením ve čtení je osvojení si a následné užívání této dovednosti kvůli deficitu o to více ztíženo.

Rozvoji čtenářské gramotnosti se žáci věnují již od začátku školní docházky. V prvních ročnících se věnují spíše přípravě na čtení a později rozvoji správné techniky a neustálé zdokonalování přesnosti čtení. Na druhém stupni se nároky na čtení u žáků zvyšují a přidává se nutná práce s textem a ověřování jeho porozumění. Stejně je to i při výuce cizího jazyka, v tomto případě jazyka anglického. Zatímco se žáci v počátcích věnují základní slovní zásobě a gramatickým jevům, ve vyšších ročnících se úroveň textů v učebnicích zvyšuje, prodlužuje se jejich délka, náročnost a rozmanitost slov a také výběr témat se od jednoduchých posunuje ke složitějším.

Nejen pro žáky dyslexií je potřebné osvojit správnou techniku při práci s textem tak, aby byli schopni text přečíst a odnést si z něj co nejvíce informací, a to co nejjednodušším způsobem bez příliš vynaložené energie a nutného opakování čtení. K tomu slouží množství strategií a technik, které, pokud nejsou u žáků rozvinuty přirozeně, je potřeba systematicky učit.

Diplomová práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Teoretická část v prvních dvou kapitolách popisuje specifické poruchy učení jako celek a následně se detailněji zaměřuje na dyslexii. Velká část druhé kapitoly je věnována právě projevům dyslexie a oblastem, které může negativně ovlivnit. Třetí kapitola je věnována čtenářské gramotnosti. Poslední kapitola úzce souvisí s praktickou částí, jelikož je v ní stručně popsána metoda, s níž žáci při výzkumu pracují a

učí se tak efektivně číst a porozumět textům v anglickém jazyce. Praktická část se tedy zaměřuje na popis výzkumné části práce, který si stanovuje za cíl ověřit účinnost dané metody.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Specifické poruchy učení

Specifickým poruchám učení (SPU) je v současné době věnováno více pozornosti, než tomu bylo dříve. Došlo k tomu hned z několika důvodů. Selikowitz (2012) mezi příčiny těchto změn řadí například kladení vyššího důrazu na získání školních dovedností a celkové kvalifikace, zavedení povinné školní docházky a také zlepšení lékařské péče, díky které dochází k postupnému snižování četnosti dětských mozkových obrn, tuberkulóz a dalších závažných onemocnění, což odborníkům dává více prostoru věnovat se problémům, které nijak nesouvisí se záchranou života. Autor se dále také zmiňuje o výzkumech, které odhalily, že jisté obtíže v oblasti emočního prožívání a celkového pojetí sebe sama u adolescentů a dospělých přímo korelují se školními problémy, kterým nebyla v minulosti věnována dostatečná pozornost.

Pátá revize Diagnostického a statistického manuálu duševních poruch (DSM-V) uvádí, že přibližně 5-15 % žáků všech kultur a jazyků má určité narušení školních dovedností, kterými jsou čtení, psaní a počítání. Jelikož se SPU, z důvodu výrazných projevů, zachytí v období školní docházky a v pozdějším věku nejsou symptomy tak výrazné, u dospělých není v současné době prevalence známa.

1.1. Definice

Jak uvádí Zelinková (2015), definice specifických poruch učení prošly množstvím přepracování a současná charakteristika těchto obtíží se výrazně liší od těch prvotních. Tyto změny reflektují „vývoj vědních oborů a přístup k problematice autorů, kteří tyto definice formulují“ (Zelinková, 2015, s. 16).

Definice popisujících poruchy učení, je velké množství, což je však, dle Lerner (2003), naprosto v pořádku, a naopak není žádoucí, aby zde byla snaha o sjednocení všech pouze do jedné. Jako jeden z důvodů uvádí fakt, že se v současné době zabývá poruchami učení velké množství disciplín, profesionálů a organizací, které přirozeně na tyto poruchy nahlíží z jiných úhlů. Mezi další důvody spadá také vysoká míra individuálních projevů i z hlediska věku a míry závažnosti. Není tedy reálné vytvořit jednu definici, která by byla schopna dostatečně zahrnout všechna tato specifika (Keogh, 1994, in Lerner, 2003).

V Diagnostickém statistickém manuálu (DSM-V) je specifická porucha učení definována jako „neurovývojová porucha biologického původu, která je na kognitivní úrovni podkladem

abnormalit spojených s behaviorálními projevy poruchy“ (Raboch, 2015, s. 71). S touto definicí se však neztotožňuje například Michalová (2001), která tvrdí, že se nedá s jistotou říci, že by měly všechny specifické vývojové poruchy učení biologický základ.

Nejnovější revize Mezinárodní klasifikace nemocí (ICD-11) popisuje vývojové poruchy učení jako výrazné a přetrvávající obtíže při osvojování školních dovedností, kterými jsou čtení, psaní a počítání. Vzhledem k chronologickému věku bývají výkony nejen v těchto oblastech nižší, než by se očekávalo, což přímo vede ke zhoršení školního výkonu. Klasifikace dále zmiňuje, že se dané obtíže začínají objevovat již v prvních letech školních docházky, a že za vznik specifické poruchy učení není zodpovědná porucha intelektového vývoje či jiná neurologická porucha, nevhodné psychosociální zázemí, ani smyslové postižení sluchu či zraku (ICD-11, 2024). Naopak, jak uvádí DSM-V, SPU se objevují i u jedinců, jejichž intelekt je více než průměrný. V tomto případě pak jejich vysoký intelekt ve školním prostředí slouží jako kompenzační strategie dané poruchy učení. Kompenzovat dané narušení lze ale pouze do určité chvíle. U těchto žáků se projevy SPU objeví až ve chvíli, kdy se nároky dostanou na takovou úroveň, že učivo překročí kapacitu jedince a rozumové nadání nadále nedokáže narušení vyrovnávat.

„Poruchy učení je termín označující heterogenní skupinu obtíží, které se projevují při osvojování a užívání řeči, čtení, psaní, naslouchání a matematiky. Tyto obtíže mají individuální charakter a vznikají na podkladě dysfunkcí centrální nervové soustavy“ (Perspectives on Dyslexia, 1991, in Zelinková, 2015, s.10). Autorka dále uvádí, že jednotlivé typy poruch učení jsou si vzájemně příbuzné a mají řadu společných projevů. Obtíže se tak nevyskytují pouze v oblasti, která je nejvíce narušena. Smyslové vnímání, pravolevá a prostorová orientace, koncentrace a celková produkce i percepce řeči může být ztížena (Zelinková, 2015).

Selikowitz (2012) definuje specifické poruchy učení jako: *„neočekávaný a nevysvětlitelný stav, který může postihnout dítě s průměrnou nebo nadprůměrnou inteligencí, charakterizovaný významným opožděním v jedné nebo více oblastech učení“* (Selikowitz, 2012, s. 4). Pojem učení používá autor široce a narušené oblasti rozděluje do dvou skupin. První souhrn obtíží zahrnuje základní školní vědomosti jako čtení a psaní, pravopis, matematické počty a produkce a percepce řeči. Do druhé kategorie zařazuje takové dovednosti a vědomosti, které jsou pro běžný život mnohem potřebnější a je potřeba se jim, stejně jako těm školním, učit. Jedná se o schopnost sebekontroly, organizace a vytrvalosti, celkovou tělesnou koordinaci a osvojení si sociálních

kompetencí. Osoby se specifickou poruchou učení mohou mít postiženu pouze jednu ze zmíněných oblastí, ale také současně několik (Selikowitz, 2012).

Jak uvádí Lerner (2003), všechny definice popisující poruchy učení mají určité společné znaky, kterými jsou přítomnost dysfunkce centrální nervové soustavy, nerovnoměrný vývoj, a obtíže v osvojování si akademických dovedností.

1.2.Etiologie

Většina autorů se shoduje, že vznik SPU je zapříčiněn multifaktoriálně a není tedy pravděpodobné, že by bylo možné určit jediného činitele, který by za tyto obtíže mohl. Ne však všichni odborníci tento názor zastávají a snaží se určit konkrétní gen, který poruchy učení způsobuje (Zelinková 2015).

Někteří z badatelů se přiklání k názoru, že nejčastější příčinou je dědičnost, jiní zase hledají nejčastější původ obtíží v poškození mozku (Matějček, 1995, in Michalová, 2000). Jošt (2011) uvádí, že v současné době zatím nelze určit podíl těchto dvou vlivů a s jistotou říci, který z faktorů má větší vliv na vznik SPU.

Dle Zelinkové (2020) je to právě dědičnost, která způsobuje až 40-50 % všech případů. Nelze však stanovit, že by za vznik specifických poruch učení mohlo narušení jednoho konkrétního genu. Dědičnost ovlivňuje spíše vývoj těch funkcí, které jsou stěžejní pro osvojení si řečových dovedností a s tím spojené čtení, globální vnímání slov a fonemické uvědomění. V případě, kdy jeden či oba rodiče trpí dyslexií, je až pětkrát vyšší pravděpodobnost, že se se stejnými obtížemi bude potýkat i jejich syn. U dcery je tato pravděpodobnost lehce nižší. Selikowitz (2012) k tomuto tématu dodává, že nebylo však možné vytvořit konkrétní vzorec dědění těchto obtíží, jelikož případy jsou velmi individuální a někdy se zdá, že k předání problémů došlo od matky, jindy od otce.

Jeden z výzkumů uvádí, že hereditární (dědičnou) skupinu dyslektiků tvoří přibližně pouhých 20 %. Tento výzkum dále odhalil, že největší část zastupuje skupina encefalopatická, u které bylo prokázáno mírné poškození mozku, které vzniklo v období prenatálním, perinatálním či postnatálním. Přibližně shodné procento by pak měly tvořit skupina hereditárně-encefalopatická, kdy došlo ke kombinaci poškození mozku a dědičnosti, společně se skupinou neurotickou, u které nebylo možné určit konkrétní příčinu vzniku SPU (Matějček, 1995, in Michalová, 2000).

Jak uvádí Zelinková (2015), nejpravděpodobnějším modelem vzniku SPU je však kombinace zděděných klíčových genů a negativních vlivů dalších faktorů, mezi které ředíme i rizikové a nepodnětné prostředí. Provedené výzkumy odhalily, že v rámci dědičnosti se bude s největší pravděpodobností jednat o patologii chromozomů č. 2, 6, 15 a 18, které se nachází v těsném vztahu s rozvojem čtení (Petrill et al., 2006, in Jošt, 2011). *Největší podíl bude zřejmě patřit 6. páru, který je spojován též s funkcí imunitního systému*“ (Zelinková, 2015, s. 22).

Badatelé z Kalifornské univerzity ve svém výzkumu došli také k závěru, že lze pozorovat velmi úzký vztah mezi vzděláním rodičů a úrovní školních dovedností jejich dítěte. Z toho nám vychází, že nepodnětné prostředí a příliš nízká vzdělanost matky a otce má silně negativní dopad nejen na vývoj školních vědomostí a dovedností, ale také na celkový rozvoj osobnosti jejich potomka (Kremen et. al, 2005, in Jošt, 2011). Styl výchovy by však dle Selikowitz (2012) neměl mít jakýkoliv vliv na vznik SPU.

1.3.Klasifikace

Specifické poruchy učení jsou spojovány především s vědními disciplínami, jako je pedagogika a psychologie. Tyto obtíže jsou však předmětem zájmu i lékařských věd a dalších příbuzných oborů, které o poruchách učení přináší důležité poznatky (Zelinková, 2015). Pro následující podkapitulu jsou podstatné především klasifikace, které poskytují následující medicínské normy, ale také dělení z hlediska speciální pedagogiky.

V Mezinárodní klasifikaci nemocí 10. revizi (MKN-10) lze najít specifické poruchy učení v páté kapitole, která je označována písmenem F, přesněji tedy v podkapitole F80-89, obsahující poruchy psychického vývoje. Kód F81 již konkrétně popisuje Specifické vývojové poruchy školních dovedností. MKN-10 specifické poruchy školních dovedností dělí na:

- Specifickou poruchu čtení
- Specifickou poruchu psaní a výslovnosti
- Specifickou poruchu počítání

V části F81 se také nachází charakteristika smíšené poruchy školních dovedností, jiné vývojové poruchy školních dovedností a také nespecifikovaná vývojová porucha školních dovedností (MKN-10, 2024).

Nejnovější verze Mezinárodní klasifikace nemocí zařazuje vývojové poruchy učení do kategorie neurovývojových poruch. V této aktuální revizi jsou však k nalezení až v šesté kapitole, a to pod kódem 6A03. Stejně jako předešlá verze MKN rozděluje tuto oblast na:

- Vývojovou poruchu učení s poruchou čtení
- Vývojovou poruchu učení s poruchou psaní
- Vývojovou poruchu učení s poruchou v oblasti matematických dovedností

Dále však popisuje již jen dvě oblasti, a to smíšený typ specifických poruch učení a nespecifikovaný typ vývojové poruchy učení (ICD-11, 2024).

DSM-V řadí specifické poruchy učení mezi neurovývojové poruchy a lze je najít pod kódem 315. Specifické poruchy učení DSM-V rozděluje do tří kategorií, a to za pomoci specifikátorů uvedených za diagnózou. Jedná se o:

- vývojovou poruchu učení s poruchou čtení
- vývojovou poruchu učení s poruchou psaní
- vývojovou poruchu učení s poruchou počítání

Současně lze specifické poruchy učení klasifikovat dle aktuální závažnosti obtíží na **mírné, středně těžké a těžké** (Raboch, 2015). Jak uvádí Jošt (2011), obě normy, tedy MKN i DMS, pohlíží na dyslexii téměř identicky a není mezi jejich výkladem a klasifikací zásadní rozdíl.

Zelinková (2015) ve své publikaci vymezuje jednotlivé termíny a popisuje každý typ SPU zvlášť. Hned na začátku vysvětluje předponu „dys“ a pojem „dysfunkce“, který popisuje jako funkci, jež je deformovaná. Ve speciálněpedagogickém dělení specifických poruch učení je v názvosloví využívána právě předpona „dys“, která je zde chápána jako „*nedostatečný, nesprávný vývoj dovedností*“ (Zelinková, 2015, s. 9). Po předponě „dys“ následuje vždy řecký pojem pro danou dovednost, které se termín týká.

Speciální pedagogika dělí specifické poruchy učení následovně:

- Dyslexie – porucha osvojování čtenářských dovedností
- Dysgrafie – porucha osvojování psaní
- Dysortografie – porucha osvojování pravopisu
- Dyskalkulie – porucha osvojování matematických dovedností
- Dyspraxie – porucha, která postihuje osvojování, plánování a provádění volných pohybů
- Dysmúzie – porucha v osvojování hudebních dovedností

(Zelinková, 2015, s. 9-10)

Michalová (2001) popisuje i dyspinxii – specifickou poruchu kreslení. Dyspinxii, dyspraxii a dysmúzii řadí do kategorie dalších poruch, které se mohou promítat do obtíží s osvojováním učiva.

2 Dyslexie

Mezi specifickými poruchami učení zastává přední pozici dyslexie (Zelinková, 2015). Jak dále autorka uvádí, pojem dyslexie je ve společnosti nejvíce rozšířeným a známým. Stalo se tak z toho důvodu, že se v oblasti školní úspěšnosti projevovala vždy nejvýrazněji. To bylo také hlavní příčinou, proč se začal tento termín používat jako zastřešující pro všechny jednotlivé typy poruch učení, a až později se z pojmu vymezily konkrétní názvy jako je dysortografie a dysgrafie. Selikowitz (2012) dodává, že byl termín poprvé uveden v roce 1887, a bohužel je i po tolika letech v současné době stále nevhodně používán právě jako zastřešující pojem pro všechny typy poruch učení.

2.1. Definice

„Dyslexie je specifická porucha učení, kdy jsou v různé intenzitě a kombinacích postiženy základní znaky čtenářského výkonu, tj. rychlost, správnost, technika čtení a porozumění“ (Zelinková, 2005, s.13).

Krejčová (2019) ve své publikaci uvádí definici, kterou vymezila Mezinárodní Asociace Dyslexie. Zde je dyslexie popsána jako souhrnné obtíže v *„přesnosti a/nebo plynulosti rozpoznávání jednotlivých slov a nedostatečnou schopností hláskování a dekodování“* (International Dyslexia Association, IDA, in Krejčová, 2019, s. 36). Jako další narušené oblasti uvádí celkově snížené čtenářské zkušenosti, narušené čtení s porozuměním a s tím úzce související nízká slovní zásoba (Krejčová, 2019).

Velmi podobnou definici předkládá i DSM-V, kde je specifická porucha učení s poruchou čtení označena kódem 315.00. Obtíže lze pozorovat v oblasti přesnosti čtení, rychlosti a plynulosti čtení a porozumění čtení (Raboch, 2015). Definice ICD-11, se od té předchozí výrazně neliší a také říká, že je vývojová porucha učení s poruchou čtení charakterizována jako dlouhodobě přetrvávající a výrazné obtíže při osvojování si školních dovedností, které souvisí se čtením. Jedná se o přesnost při čtení slov, plynulost čtení a porozumění přečtenému (ICD-11, 2024).

2.2. Klasifikace

Klasifikování jednotlivých typů dyslexie se věnovali čeští i světoví odborníci. Například prof. Matějček ve své typologii rozdělil dyslektiky do čtyř kategorií, a to dle projevů při čtení,

chování, psaném i ústním vyjadřování a míry porozumění textu. Jednotlivé typy označuje velkými písmeny a některé z nich podrobněji rozděluje na specifické podtypy.

- **Typ A** – tento typ se projevuje především narušením v uspořádání smyslových dat. Jednotlivé podtypy jsou si svým obrazem velmi blízké a není tedy vždy možné určit, o který se jedná, často se tedy při diagnostice udává, že se jedná o typ A a podrobnějšímu členění se kvůli splývavosti nevěnuje. Dyslektici s podtypem A1 mají největší obtíže v oblasti sluchové analýzy a syntézy – zachycení jednotlivých slabik a hlásek ve slově je velmi obtížné. I přes to, že rozeznávání písmen nebývá nijak zvlášť narušeno, při psaní dochází k častému vynechávání písmen, jelikož se dítě orientuje primárně podle zvukově nejvýraznějších hlásek. Z tohoto důvodu bývá podtyp A1 označován spíše jako dysortografie a ve školním prostředí se nejvýrazněji projeví při psaní diktátů. Pro podtyp A2 je typické narušení ve zrakové analýze a diferenciaci, což vede k častému zaměňování podobně vypadajících grafémů, tempo čtení je sniženo a objevují se inverzní chyby. Psaný projev, na rozdíl od prvního podtypu, není ovlivněn.
- **Typ B** – projevy tohoto typu jsou obdobné jako u typu A, avšak zde bývá také současně diagnostikována lehká mozková dysfunkce, objevují se také narušení v aktivitě, nejčastěji se jedná o hyperaktivitu. S tou se pojí také snížená pozornost, impulzivita a tendence k ulpívavosti.
- **Typ C** – obtíže třetího typu se často objeví až ve chvíli, kdy dojde k nápravě jednoho ze dvou předchozích typů. Projevy typu C jsou totiž méně výrazné a lehce přehlédnutelné kvůli výraznějším symptomům typu A či B. Čtení ani pravopis nejsou výrazně ovlivněny, obtíže se objevují spíše při psaném projevu. Lehčí formy mohou být objeveny dokonce až na střední či vysoké škole. Pro dyslektiky s podtypem C1 není náročné přečíst či napsat text bez větších chyb, ale uvědomit si jeho obsah a textu porozumět vyžaduje zvýšenou dávku úsilí. U podtypu C2 se rozvoj čtení ukončuje ve fázi slabikování a hláskování, nedochází k syntetizaci správně rozeznávaných grafémů do většího celku – slova.
- **Typ D** – dle prof. Matějčka není tato kategorie specifická pro dyslexii, vyznačuje se především poruchami v reaktivitě, zvýšenou impulzivitou a nadměrnou ulpívavostí (Matějček 1974, in Jošt 2011).

Dirk Bakker přistoupil ke zkoumání a klasifikaci dyslexie naprosto rozdílným způsobem od prof. Matějčka. K vytvoření typologie využil poznatky z neuropsychologie o funkční specializaci obou mozkových hemisfér a došel tak ke dvěma základním typům dyslexie.

Percepčním typem dyslexie rozumíme narušení vývoje levé mozkové hemisféry, což způsobuje obtížné zpracování slov z hlediska jejich významu a také omezenou schopnost syntetizace slabik a hlásek do slov. I přes relativně správnou techniku čtení nedochází k porozumění přečtenému.

Pravým opakem je **lingvistický typ dyslexie**, u kterého jsou narušeny funkce pravé mozkové hemisféry. Ve čtení se tento typ projeví především rychlým tempem, které je doprovázeno výrazným množstvím chyb, záměnou podobně vypadajících grafémů a zvukově příbuzných hlásek, špatné pořadí písmen a slov, či jejich úplné vynechávání. Čtení s porozuměním však, na rozdíl od percepčního typu, není narušeno (Bakker 1990; Bakker et al., 2007, in Jošt, 2011).

2.3.Symptomatologie

Je důležité zmínit, že často uváděná informace, že se poruchy učení vyskytují častěji u chlapců, nemusí být zcela pravdivá. Tvrdí tak Lerner (2003) ve své publikaci, kde se odkazuje na množství výzkumů. Závěrem sděluje, že se u dívek objevují poruchy učení přibližně stejně často, jako u chlapců, avšak projevy jsou u obou pohlaví rozdílné, což vede k vyšší četnosti diagnostikovaných SPU u chlapců, což je způsobeno výraznějšími projevy v jejich chování a motorice. Dívky, u kterých se mohou tyto poruchy prolnout například do snížené sociální kompetence, jsou náchylnější k dlouhodobým obtížím v oblasti akademické, sociální a emocionální.

Jelikož jsou poruchy učení trvalé, a ne pouze přechodné v období školní docházky, či jinak léčitelné, projevy daného narušení lze pozorovat v průběhu celého života. Prvním projevem, který může pro pedagogy signalizovat poruchu učení, je nápadně zpomalený pokrok v učení po dobu 6. měsíců, a to i s maximální pomocí a podporou doma i ve škole. (Raboch, 2015).

První projevy lze pozorovat již v předškolním věku. Specifickým poruchám učení může předcházet celkové opoždění vývoje, nejčastěji však pozornosti a motorických dovedností. Nejedná se však jen o deficity, ale také o nadání. Není neobvyklé, že žáci s SPU prokazují nadměrné nadání v dovednostech jako je kreslení, vizuálně prostorové schopnosti, kreativita. Pro

daný věk je typický zájem o hru. Děti s SPU se však často vyhýbají různým hrám se slovy, zvuky, rýmování a učení se básniček (Raboch, 2015).

Ve školním věku hlavní obtíže pozorujeme v narušení základních znaků čtenářského výkonu – v rychlosti a správnosti čtení, porozumění přečteného a technice čtení. Postižení zmíněných oblastí bývá typické pro všechny osoby s dyslexií (Zelinková, 2005).

Nastávají ale také situace, kdy se specifické poruchy čtení projevují primárně v problémovém chování a obtížném navazování a udržování mezilidských vztahů, což může být rodiči a učiteli velmi lehce interpretováno jako neposlušnost (Selikowitz, 2012). Odmítání učít se a vzdorovité chování vůči rodičům a pedagogům může být také způsobeno přítomností SPU (Raboch, 2015).

Michalová (2001) zmiňuje, že pro žáky v období puberty a adolescence je naprosto běžná potřeba být přijímán vrstevnickou skupinou. Obtíže v oblasti školních dovedností se s přibývajícím věkem, postupně se zvyšujícími nároky a učivem čím dál tím více projevují, což může vést k pocitům méněcennosti, strachu a odporu ze školy, a právě ztíženému zapadání mezi vrstevníky, které, jak již bylo zmíněno, hraje pro dospívající klíčovou roli v jejich životě. V návaznosti na problémové chování upozorňuje DSM-V na zvýšené riziko sebevražedných myšlenek a pokusů o sebevraždu, a to nejen u dospívajících a dospělých, ale i u dětí (Raboch, 2015).

Ve své novější publikaci Zelinková (2020) zmiňuje, že jsou projevy individuální a v konkrétních případech se liší, jelikož je výkon ovlivněn nejen závažností a stupněm poruchy, ale také věkem, ve kterém započala intervence a další vnější faktory.

Jak uvádí Selikowitz (2012) „*problémy s gramatikou často provází problémy se čtením a problémy s aritmetikou často provází problém s jazykem, ale přihodit se může jakákoli kombinace*“ (Selikowitz, 2012, s. 8). Jelikož termín specifické poruchy učení zahrnuje širokou řadu obtíží v různých oblastech učení, je naprosto běžné, že se jednotlivé potíže shlukují a vzájemně prolínají. U dyslektiků můžeme pozorovat tedy také symptomy například dysortografie či dysgrafie.

Způsob, kterým dítě čte, nám může poukázat na jeho úroveň čtenářské vyspělosti. Pokud dochází k pravidelné repetici písmen a slabik a výrazně častým pauzám, můžeme se domnívat, že nebyla zvládnuta již jedna z počátečních etap čtení, kterou je například identifikace grafémů (Zelinková, 2005). Některé z projevů je však možné považovat za chybné pouze v určitých

situacích. Jak Zelinková (2020) uvádí, dvojí čtení je považováno za patologické pouze při využívání analyticko-syntetické metody čtení, zatímco u genetické metody je tiché předříkání jednotlivých písmen slova běžnou součástí techniky.

Pokud je rychlost čtení příliš pomalá, dítě spíše slabikuje či dokonce hláskuje slova v textu, lze předpokládat, že nedojde k porozumění přečteného. V takové situaci navíc nelze hovořit o opravdovém čtení, ale pouze o schopnosti dekódovat viděné grafémy. Na druhé straně ani příliš zrychlené tempo při čtení neumožňuje žákům dostatečně vnímat sdělení textu a obsah jim zcela uniká (Zelinková, 2005). Avšak i zde se objevují výjimky. Čtení po slabikách je naprosto přirozenou součástí nácviku čtení a je považováno za běžnou u začínajících čtenářů, u dyslektiků se může objevovat až do 4. ročníku (Zelinková, 2020).

U dyslektiků pozorujeme především již dříve zmíněné zaměňování grafémů, které jsou si tvarově podobné, narušenou fonematickou diferenciaci, úplné vynechávání, záměnu, přidávání jednotlivých písmen či celých slabik a také nesprávné odhadování a domýšlení slov.

Od druhého stupně základní školy se začíná více projevovat problém s nedostatečným porozuměním obsahu. Čtení s porozuměním je stěžejní dovedností, jejíž osvojení je pro osoby s vývojovou poruchou čtení ztíženo. I při vhodné rychlosti a správnosti čteného textu nemusí dojít k plnému porozumění sdělení. O opravdovém pochopení přečteného hovoříme až tehdy, když je dítě schopné text reprodukovat, následně s textem pracovat a osvojit si z něj nové poznatky (Zelinková, 2020).

Dyslexie se neprojevuje pouze v jazyce, který je pro daného člověka mateřským. Jak uvádí výzkum z roku 2003, obtíže se vyskytují ve všech jazycích. Mezi německými, anglickými a českými dyslektiky nejsou žádné zásadní rozdíly (Schneider, 2003, in Zelinková, 2005). DSM-V však uvádí, že spojování grafému s jeho zvukovou podobou dělá největší obtíže dyslektikům pocházejících z anglicky mluvících zemí (Raboch, 2015). Lze tedy s jistotou očekávat, že se stejné problémy budou vyskytovat jak při osvojování mateřského, tak i cizího jazyka (Zelinková, 2015). Hlavními překážkami při výuce cizího jazyka nejsou pouze obtíže ve čtení a psaní, ale také nedostatečně vyvinuté poznávací procesy a problémy v oblasti emočního prožívání. Do jaké míry bude osvojování druhého jazyka narušeno, je dáno kombinací a závažností narušení jednotlivých oblastí učení (Zelinková, 2015).

International Dyslexia Association (IDA) (2020) však i přes vysokou náročnost naprosto odmítá možnost, aby se žáci se specifickými vzdělávacími potřebami vyhýbali studiu cizího

jazyka. Dle asociace je ovládání druhého jazyka v dnešní globální ekonomice a mnohojazyčné společnosti stále důležitější. Jako jedinou alternativu uznává možnost, kterou poskytují americké střední a vysoké školy, nahradit si hodiny druhého jazyka za předmět, který se věnuje kultuře dané země (IDA, 2020).

Dyslexie negativně ovlivňuje učení se cizímu jazyku, a to ve všech jazykových rovinách – foneticko-fonologické, morfológicko-syntaktické, lexikálně-sémantické a pragmatické. Zelinková (2020) popisuje, jaký dopad má dyslexie na jednotlivé roviny a jak tyto obtíže značně ovlivňují učení se anglického jazyka (Zelinková, 2005). Primárně je narušena oblast fonetiky a fonologie, zatímco obsahová stránka jazyka nebývá příliš výrazně narušena a dyslektici se tak nemusí v oblasti lexikálně-sémantické lišit od běžné populace (Ganschow, 1995, in Zelinková, 2005).

Zhoršené fonologické uvědomění negativně ovlivňuje výuku anglického jazyka. Schopnost analyzovat mluvenou řeč na jednotlivé segmenty a následně s nimi pracovat je u žáků s dyslexií snížena (Layton, 2002, in Zelinková, 2020). Pokud děti opakuji slova mateřského jazyka nepřesně, dá se zcela očekávat, že opakování slov v cizím jazyce, zejména těch, která jsou artikulačně náročná nebo příliš dlouhá, bude problematické a chybné (Snowling 2000, in Zelinková 2020).

Autorka ve spojení s fonologií dále uvádí tyto obtíže:

- nepřesně vnímá odlišnou výslovnost českých a anglických hlásek;
- zapomíná, nevybavuje si výslovnost hlásek, hláskových skupin;
- nezvládá skládání slov z hlásek, rozklad slov na hlásky;
- nerozlišuje slova, která se liší jednou hláskou

(Schneiderová 2003, in Zelinková 2020, s. 17)

Český jazyk je, co se týče kódování, oproti jiným jazykům jednoduchý. Ve většině případů jedna hláska odpovídá jednomu písmenu (Zelinková, 2020). V anglickém jazyce mají slova téměř vždy rozdílnou grafickou a zvukovou podobu (Selikowitz, 2012). Jak uvádí Zelinková (2020), tomuto fenoménu se říká deep orthography – skrytá ortografie. Znamená to tedy, že jeden foném může být realizován až pěti různými grafémy (Davies, 1998, in Zelinková, 2020).

Výslovnost je tak pro žáky velmi náročná a často se u nich objevuje nechuť hlasitého čtení. Typická je také monotónnost hlasu a potřeba ukazovat si prstem na právě čtený text (Selikowitz, 2012). I pouhé opakování zvuků, slov a frází podle učitele či audionahrávky bývá z hlediska foneticko-fonologické roviny nepřesné (IDA, 2020).

Morfologické změny ve slově mění často celý jeho význam. Problém s určováním kořene, předpon a přípon vede k nerozeznání známého slova, ke kterému byl přidán afix, a došlo tak ke vzniku slova nového – např. happy – unhappy, old – older. Stejně tak schopnost správně identifikovat jednotlivá slova ve slovech složených – např. toothbrush, bývá narušena (Zelinková 2005). Nejen prefixy a sufixy dělají žákům obtíže, ale také rozdělení víceslabičných slov na jednotlivé slabiky, jeho následné přepsání a vyslovení bývá často příliš náročné (IDA, 2020). V anglickém jazyce naštěstí nedochází ke skloňování slov čili např. pro výraz „dog“ existují pouze dvě verze – jednotné a množné číslo. V češtině nalezneme až 13 tvarů pro slovo pes. V tomto konkrétním ohledu lze tedy angličtinu považovat pro žáky s dyslexií za jednodušší (Zelinková, 2020).

Typickým znakem u dyslektiků může být i nesprávně zvolený slovosled, což se samozřejmě projeví i při osvojování anglického jazyka. Jelikož se zde pravidla slovosledu zásadně liší a pro žáka je velmi obtížné si zásady zapamatovat, produkce vět a souvětí v cizím jazyce je tak negativně ovlivněna (Zelinková, 2005).

Správné ovládnutí sémantické i pragmatické roviny je stěžejní pro schopnost využívat jazyk v reálném životě. Angličtina disponuje množstvím idiomů a frází, jejichž význam a použití vyžaduje specifické situace. Může se tak stát, že jsou užívána slova, které nejsou pro danou situaci adekvátní (Schneidrová 2003, in Zelinková 2020).

IDA (2020) uvádí i jiné obtíže žáků s dyslexií, které se přímo netýkají produkce řeči v cizím jazyce, ale negativně ovlivňují průběh výuky. Učitelé mohou pozorovat výrazně snížené tempo oproti zbytku třídy, velmi pomalé reakce na vyzvání k odpovědi, obtížné porozumění a automatizace pravidel, nepochopení pravidel zadávaných v anglickém jazyce i přes vhodně zvolené tempo a výslovnost, a také potřebu zvýšeného úsilí při studiu cizího jazyka oproti ostatním předmětům.

Důležité je zmínit fakt, že projevy dyslektiků jsou individuální, a tedy i mezi těmito žáky nalezneme takové, u kterých se nevyskytují sebemenší obtíže při komunikaci v cizím jazyce (Zelinková, 2020).

Jak bylo uvedeno na začátku této kapitoly, projevy nejen dyslexie, ale všech poruch učení, můžeme pozorovat v průběhu celého života, jelikož narušení je trvalé. Zatímco zmíněné projevy se týkají především dětí školního věku a dospívajících, u dospělých je typické odmítání každodenních aktivit, které vyžadují právě tu dovednost, jež mají z důvodu SPU narušenou.

Zatímco je pro spoustu dospělých čtení knih forma relaxace a sebezvoje, pro jedince s dyslexií je čtení v průběhu celého života namáhavé. Dospělí s poruchou učení s narušením ve čtení se tak těmto aktivitám příliš nevěnují a upřednostňují jiné formy zprostředkování textu, kterými může být mluvené slovo či audioknihy (Raboch, 2015).

DSM-V uvádí další obtíže, se kterými se dospívající a dospělí s poruchami učení potýkají. Kromě výše zmíněného rizika sebevražedných myšlenek zmiňuje také celkové zhoršení duševního stavu a psychickou nepohodu, časté nedokončení vzdělání a neschopnost dosáhnout na vyšší vzdělání, s čímž souvisí i pozdější obtíže se získáním a udržení si zaměstnání a nízkým příjmem (Raboch, 2015).

3 Čtenářská gramotnost

V raném dětství, tj. ve třech letech věku, je dítě zvýšeně citlivé na řečové podněty a osvojování jazyka. Učení se jazyku je zcela spontánní, vysoce účinné. (Molfese, Modglin, Molfese, 2003, in Jošt, 2011). Rané dětství je tedy etapou ve vývoji dítěte, kdy kvalita rodičovského působení nejvýznamněji formuje budoucí čtení.

3.1. Vymezení pojmů

3.1.1. Gramotnost

Na gramotnost je nyní převážně pohlíženo jako na sociálně-kulturní fenomén (Fasnerová, 2020). Až do první poloviny 20. století byla gramotnost posuzována pouze ve vztahu k negramotnosti. Soustředilo se tedy na to, zda je člověk schopen číst a psát. Později se přidala i schopnost počítat. Společnost byla celosvětově rozdělována na ty gramotné a negramotné, kteří čtení, psaní a počítání neovládali. Negramotnost byla vždy spojována především s rozvojovými zeměmi. Až ve druhé polovině 20. století se na gramotnost začalo nahlížet více komplexně a k triviu byla také přidána „*schopnost pracovat s psaným textem v náročnějších myšlenkových operacích*“ (Metelková Svobodová, 2013, s. 12). V současné době je již pohled na gramotnost, jako schopnost číst, psát a počítat, neaktuální a překonaný. Spíše mluvíme o celistvém komplexu ovládnutí různých druhů komunikace, které umožňují integraci do společnosti, řešení problémů každodenního života a konání ve prospěch svůj i druhých (Doležalová, 2005, in Metelková Svobodová, 2013).

Gramotnost je termínem, který skrývá mnoho různých významů. Z toho důvodu lze najít i široké množství definic, které tento pojem popisují vždy podle toho, z jakého úhlu na něj pohlíží. S gramotností si můžeme spojovat například čtenářskou gramotnost, školní gramotnost, právní gramotnost (Gavora, 2006, in Fasnerová, 2019) či také ekonomickou, technickou nebo i přírodovědeckou (Metelková Svobodová, 2013). Pro téma této práce je stěžejní objasnit gramotnost čtenářskou.

3.1.2. Čtenářská gramotnost

„Čtenářská gramotnost byla vyčleněna z komplexu celkové gramotnosti a představuje část jazykových kompetencí“ (Doležalová, 2014, s. 15). Postupně je na tento typ gramotnosti kladen zvýšený důraz a je mu věnována čím dál větší pozornost, a to jak ze strany badatelů, tak i z pohledu učitelů všech typů škol, rodičů nevyjímaje. Důvod zvýšeného zájmu je bohužel negativní. Nejen výzkumníci, ale i pedagogové si začali uvědomovat neustále se zhoršující výsledky žáků při

srovnávacích testech zaměřujících se právě na šetření čtenářské gramotnosti (Metelková Svobodová, 2013).

Definice, které popisují čtenářskou gramotnost, je nespočet. Dle Švrčkové (2011, in Fasnerová, 2020) je velmi náročné tento pojem uchytit a přesně definovat, jelikož je jeho význam ovlivňován vývojem a veškerými proměnami společnosti, ekonomiky a kultury. Doležalová (2014) zdůrazňuje, že čtenářskou gramotnost tvoří všechny formy komunikace čili nejen čtení, které je zahrnuto přímo v názvu, ale také psaní, mluvení a naslouchání.

Nejdůležitější definici poskytuje program pro mezinárodní hodnocení žáků PISA (Programme for International Student Assessment), jež je projektem Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), který ve tříletých cyklech zjišťuje úroveň čtenářské, matematické a přírodovědné gramotnosti žáků ve věku patnácti let na všech typech škol. Zjišťování úrovně čtenářské gramotnosti bylo předmětem šetření naposledy v roce 2018 (Janotová, 2020). PISA společně s další mezinárodní studií PIRLS, která se na rozdíl od PISA zaměřuje na mladší školní věk, zavedly společně právě tento pojem (Metelková Svobodová 2013). Dle programu je čtenářská gramotnost více než jen schopnost nahlas přečíst a následně dekodovat text. Jde o „*schopnost porozumět textu, přemýšlet o něm, posuzovat ho, zabývat se jím a používat ho k dosažení vlastních cílů, k rozvoji vlastních vědomostí a potenciálu a k účasti ve společnosti*“ (Janotová, 2020, s. 11).

V pedagogickém slovníku je daný termín definován jako „*komplex vědomostí a dovedností jedince, které mu umožňují zacházet s písemnými texty běžně se vyskytujícími v životní praxi (např. železniční jízdní řád, návod k užívání léku). Jde o dovednosti nejen čtenářské, tj. umět texty přečíst a rozumět jim, ale také dovednosti vyhledávat, zpracovávat, srovnávat informace obsažené v textu, reprodukovat obsah aj.*“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2013, s. 42).

Metodická příručka, kterou poskytuje Národní ústav pro vzdělávání, na čtenářskou gramotnost pohlíží jako na neustále se rozvíjející soubor vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, které jsou nezbytné pro efektivní užívání všech druhů textů v různých individuálních i sociálních kontextech. Zahrnuje v sobě několik rovin, přičemž žádná z nich nesmí být opomenuta. Zmíněnými rovinami jsou zde pozitivní vztah ke čtení, porozumění, usuzování a hodnocení závěrů z přečteného, sdílení svých prožitků, aplikace přečteného v seberozvoji a metakognice (Altmanová, 2011). Švrčková (2011) ke zmíněným oblastem doplňuje navíc jednu důležitou rovinu, kterou je technika čtení a psaní.

Že je čtenářská gramotnost celoživotním procesem, který se neustále aktivně, dynamicky a mnohověstevně vyvíjí, tvrdí také Havel (2011).

Je důležité zmínit fakt, že čtenářská gramotnost není však pouze souhrn schopností a dovedností práce s textem, ale že jako nedílný prvek vnímáme také vztah ke čtení, který se projevuje vnitřní touhou a motivací číst a celkovou radostí z četby (srov. PISA: Koncepční rámec čtenářské gramotnosti v šetření PISA, 2013, in Vicherková, 2016). Dle výzkumu (Heyne, 2023) nejvíce podporuje rozvoj čtenářské gramotnosti, pokud dítě čte pro radost z vnitřní motivace.

Pozitivní přínos této gramotnosti lze pozorovat v mnoha sférách života. Osvojení si čtenářské gramotnosti slouží jako prostředek pro další vzdělávání a získávání potřebných informací, usnadňuje zapojení jednotlivců do sociálně ekonomického života společnosti a poskytuje jim zábavu a potěšení ve volném čase. Tímto způsobem má čtenářská gramotnost vliv na hodnoty, sociální interakce a ekonomické podmínky ve společnosti prostřednictvím vzdělávání. Mimo to také umožňuje udržování a rozvoj kulturního dědictví národa (Doležalová, 2014).

3.2.Čtení s porozuměním

Čtenářská dovednost, čtení literárních textů a čtení s porozuměním jsou dílčí a velice důležité složky čtenářské kompetence (Švrčková, 2011). Jak uvádí Gavora (2008), porozumění je výhradně lidská činnost, neobjevuje se u zvířat ani strojů. „*Porozuměním textu se žák dostává „dovnitř“ textu, odkrývá jeho obsah, a tím se dostává k poznání*“ (Gavora, 2003, s. 113, in Vicherková, 2016).

V poslední době se osvojení této složky věnuje zvýšená pozornost, jelikož je jednou ze základních dovedností nezbytných pro úspěšné učení se cizímu jazyku (Hvozdíková a Horníčková, 2022).

Fakt, že si žák osvojil techniku čtení a je tedy schopen dekodovat grafém, analyzovat text z grafické stránky a uvědomit si jeho fonologickou strukturu, nezaručuje, že bude moci přečtenému také porozumět (srov. Zápotočná, 2001; Gavora, 2008, in Metelková Svobodová, 2013). Jak autorka dále uvádí, nejen v České republice, ale i na Slovensku je stále kladen zvýšený důraz na preciznost a bezchybnost čtení, čili na osvojení si gramotnosti v zastaralém pojetí. Celkové porozumění a schopnost orientovat se v textu jsou však často opomíjeny (Metelková Svobodová, 2013).

Pojem porozumění psaného textu označuje proces, při němž jednotlivec získává informace a následně je vnitřně zpracovává. Jde o velmi náročnou činnost, kterou neovlivňují pouze

informace sdělené v textu, ale také nabyté vědomosti a zkušenosti daného čtenáře (Gavora, 2008). O čtení s porozuměním hovoříme pouze ve chvíli, kdy žák přesně rozumí významu všech výrazů a chápe strukturu textu (Metelková Svobodová, Hyplová, 2011, in Fasnerová, 2020).

Když se žáci teprve učí číst, stává se, že provádějí spíše tzv. mechanické čtení, při němž se soustředí zejména na samotné dekodování slov či na větnou stavbu a nevěnují tolik pozornosti celkovému významu textu. Plynulé čtení vyžaduje, aby žák dokázal automaticky a přesně rozpoznat jednotlivá slova, následně je pochopit, seskupit do souvislého celku a porozumět tak celkovému smyslu textu (Janotová, 2020). Zápotočná (2001) uvádí, že učitelé často kladou zvýšený důraz na správnost techniky a plynulost hlasitého čtení, což vede k zanedbávání rozvoje porozumění, nácvik se odkládá na později, což může vést k jeho úplnému potlačení a je později velmi obtížné porozumění rozvinout.

Gavora (1991) popisuje tři hlavní typy spojení, které jsou stěžejní pro porozumění textu. Jde o „*spojení mezi jevy objektivní reality a prvky textu, jež je označují, a jednak o spojení mezi jednotlivými prvky textu, tj. slovy, větami a nadvětnými útvary. Třetí spojení musí nastat mezi prvky textu a prvky vědomostní (kognitivní) struktury čtenáře*“ (Gavora, 1991, in Metelková Svobodová, 2013, s. 46).

Při prvním spojení, tj. **mezi jevy objektivní reality a prvky textu**, se při čtení aktivizují představy a předešlé zkušenosti čtenáře, které jsou uloženy v sémantické paměti. Automaticky a nevědomky pak čtenář porovnává informace z textu s vlastními zkušenostmi, což následně pomáhá nejen k lepšímu porozumění textu, ale také k předvídání následného obsahu textu. Pokud čtenář nedisponuje vlastními zkušenostmi a představami o daném tématu, porozumění bude výrazně ztížené a problematické (Gavora, 2008).

Druhé spojení, tj. **spojení mezi jednotlivými prvky textu**, odkazuje na schopnost rozumět nejmenší jednotce textu – slovu, základní komunikační jednotce jazyka – větě a následně kompletnímu textu. Rozpoznat grafickou podobu slova, porozumět významu jednotlivých slov, jejich vztahům a vazbám mezi slovy umožňuje čtenáři porozumět celé větě, která již sděluje ucelenou myšlenku. Jak uvádí Smith (2004), vztah mezi slovy a větou je vzájemný a podpůrný. Slova umožňují lepšímu porozumění větě a zároveň celá věta pomáhá k pochopení významu jednotlivých slov (Smith, 2004, in Gavora, 2008). Zachycení idejí jednotlivých vět pak vede k vyvození celkové informační struktury (Gavora, 2008). Aby k tomuto mohlo dojít, je potřeba, aby byl text kohezní a koherentní. Věty a jednotlivé myšlenky na sebe musí vhodně navazovat.

Pokud text nesplňuje podmínku ucelenosti, působí spíše jako shluk vět a k pochopení sdělení tak dojde jen s velmi zvýšeným úsilím. To stejné platí i pro téma textu. Pro maximální porozumění by měl text být soudržný a tematicky propojený s ne příliš vysokým počtem témat vedlejších (Gavora, 2008).

Při třetím typu spojení, tj. **mezi prvky textu a prvky vědomostní (kognitivní) struktury čtenáře**, si čtenář propojuje informace získané z textu s nabytými vědomostmi a následně probíhá proces dedukce, kdy vyvozuje závěry (Gavora, 2008). Důležitou součástí toho typu je tzv. *inference*, kdy si čtenář odvozuje informace, které v textu nejsou explicitně sděleny (Kintsch, 1978). Inferenční myšlení, jak jej nazývá Hvozdková a Horníčková (2022), je pro čtení a porozumění v cizím jazyce naprosto nezbytné. Jejich výzkum však potvrdil, že je této dovednosti při výuce cizího jazyka věnována příliš malá, či dokonce nulová pozornost. Učitelé se zaměřují spíše na vyhledávání odpovědí vycházejících explicitně z textu a trénování krátkodobé paměti.

Porozumění textu vrcholí tedy identifikací hlavních a nejdůležitějších informací v něm. Tento proces vyžaduje, aby žák dokázal hierarchicky uspořádat informace podle určitého systému. Aby toho dosáhl, musí se dostat nad úroveň jednotlivých vět a porozumět vztahům mezi nimi – tedy do třetího typu spojení dle Gavora, což čtenáři umožní označit tzv. *informační jádro textu* (Kintsch, 1978). Jak uvádí Gavora (2008), určování hlavních a nejdůležitějších informací v textu je pro žáky v mnoha případech velmi náročné, což negativně ovlivní porozumění a tím i celý proces učení se. Naopak v určování izolovaných a nejméně podstatných informací byli žáci v provedeném výzkumu nejúspěšnější.

Řádné porozumění čtenému textu vyžaduje, aby čtenář uplatňoval celou řadu různých dovedností, a to jak při čtení jednoho textu, tak i při zpracovávání a propojování informací z více textů najednou (Janotová, 2020). Mezi operace, které člověku pomáhají při identifikaci klíčových informací v textu, řadíme zevšeobecnění, integraci, vypouštění a selekci informací v textu (Kintsch, 1978). Čtenářské postupy, které pomáhají lépe porozumět textu a zvyšují úroveň čtenářské kompetence, jsou označovány termínem čtenářské strategie. Čtenářskými strategiemi rozumíme úmyslnou a cílenou snahu kontrolovat a modifikovat způsob, jakým čtenář dekoduje text a rozumí jednotlivým slovům a celému textu (Afflerbach, Pearson & Paris, 2008 in Vicherková, 2016).

Čtenář postupuje po jednotlivých krocích, ve kterých využívá různé myšlenkové operace a čtenářské strategie (Gavora, 1992, in Fasnerová, 2020). Následně k evaluaci úrovně porozumění

využívají pedagogové různých technik, kterými může být například pouhé pozorování čtenářů, kladení otázek k přečtenému, či vyzvání žáků k převyprávění textu vlastními slovy (Leslie, Caldwell, 2001, in Fasnerová, 2020).

3.3. Rozvoj čtenářské gramotnosti v RVP ZV

Zatímco řeč či chůze jsou automaticky rozvíjeny v průběhu vývoje a zrání mozku a centrální nervové soustavy, čtení společně s dalšími školními dovednostmi je nutné cíleně rozvíjet skrze učení (Raboch, 2015). Osvojení čtenářské gramotnosti je jedním z nejdůležitějších vzdělávacích cílů během školních let. Role porozumění přečteného se stává čím dál důležitější a je rozvíjena v průběhu celé školní docházky (Heyne, 2023). Jak uvádí Havel (2011), při výuce by se pedagogové měli cíleně zaměřovat především na rozvoj gramotnostních dovednostních představ u žáků. Nejen vyučující jazyků ale i ostatní učitelé by měli vynaložit úsilí a předkládat žákům přiměřené neučebnicové texty, které mají být pro danou věkovou kategorii nejen dostatečně vhodné, ale především i vysoce autentické, aby byli žáci připraveni na texty, se kterými se mohou v běžném životě doopravdy setkat (Altmannová, 2011).

Nejdůležitějším dokumentem státní úrovně pro základní vzdělání v České republice je Rámcový vzdělávací program (RVP ZV), který vymezuje závazné rámce vzdělávání pro tuto konkrétní etapu a plynule obsahově navazuje na RVP předškolního vzdělávání (MŠMT, 2023). Daná podkapitola čerpá z nejaktuálnějšího dokumentu s platnou účinností od 1. 9. 2023.

RVP ZV vychází z nejnovějšího přístupu ke vzdělávání a klade důraz na klíčové kompetence, provázanost kompetencí a schopnost aplikace získaných znalostí a dovedností v reálném životě. Vzdělávací program určuje, jaké úrovně jednotlivých kompetencí by měli žáci dosáhnout na konci základního vzdělávání.

Program je rozdělen do devíti vzdělávacích oblastí, kdy každá je tvořena jednotlivými vzdělávacími obory, které se vzájemně propojují mezipředmětovými vztahy. Dále se v dokumentu nachází deset definovaných vzdělávacích cílů, kterých by mělo být v rámci základního vzdělávání průběžně dosahováno. Tím nejdůležitějším cílem celého RVP ZV je postupné utváření a rozvíjení všech klíčových kompetencí. Co se týká čtenářské gramotnosti, ta není explicitně zmíněna ani v jednom z deseti cílů (MŠMT, 2023).

Na klíčové kompetence nahlížíme jako na „*souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti*“ (MŠMT, 2023, s. 10). Role kompetencí je ve vzdělávacím procesu naprosto zásadní, „*proto k jejich utváření*

a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají“ (MŠMT, 2023, s. 10).

Mezi klíčové kompetence řadíme:

- kompetence k učení;
- kompetence k řešení problémů;
- kompetence komunikativní;
- kompetence sociální a personální;
- kompetence občanské;
- kompetence pracovní;
- kompetence digitální (MŠMT, 2023, s. 10)

Jak uvádí Vicherková (2016), čtenářská gramotnost je z výše uvedených kompetencí nejvíce obsažena v kompetenci k učení. Kompetence komunikativní a k řešení problému s danou problematikou souvisí taktéž. Metelková Svobodová, Švrčková (2010, in Fasnerová, 2019) dodávají, že důležitou roli hraje i kompetence občanská.

Termín čtenářská gramotnost je v celém RVP ZV použit pouze dvakrát, a to v rámci doplňujících vzdělávacích oborů, kterými jsou *Etická výchova* a *Filmová/audiovizuální výchova*. I přesto, že se pojem v tomto kurikulárním dokumentu národní úrovně téměř neobjevuje, prolíná se všemi devíti vzdělávacími oblastmi.

Nejvíce, avšak nepřímě, se čtenářská gramotnost odráží hned v první vzdělávací oblasti, kterou je *Jazyk a jazyková komunikace*, realizována skrze vzdělávací obory *Český jazyk a literatura*, *Cizí jazyk* a *Další cizí jazyk*. I když v očekávaných výstupech není tento pojem zmíněn, z popisu a cílů oblasti vychází, že tato oblast má pro rozvoj čtenářské gramotnosti největší potenciál. Vzdělávací oblast primárně podporuje rozvoj komunikačních kompetencí a dovedností, které žákovi umožní správně interpretovat jazyková sdělení, rozumět jim a vhodně se vyjadřovat mluvenou i psanou podobou.

Cílů, ke kterým oblast směřuje, je nespočet. Jedná se například o cíl naučit žáky číst s porozuměním, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného či slyšeného textu, analyzovat jej a posuzovat jeho obsah. Dále vytvořit si pozitivní vztah k mateřskému jazyku a osvojit správné čtenářské návyky, dokázat pracovat s texty různého zaměření a využívat jazyk jako prostředek k získávání a sdílení informací a všeobecně jej využívat k vlastnímu rozvoji si RVP ZV stanovilo jako významný cíl (MŠMT, 2023).

Na konci druhého stupně základní školy, tedy při úspěšném absolvování všech devíti ročníků, žák dokáže za pomoci psaného textu ověřovat data a porovnávat různé informační zdroje, dále „využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; uceleně reprodukuje přečtený text, vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích“ (MŠMT, 2023, s. 23-25).

RVP ZV se v oboru *Cizí jazyk* zabývá čtením s porozuměním v cizím jazyce, kterým je primárně na všech školách anglický jazyk. Žák po dosažení základního vzdělání dokáže vyhledat požadované informace v běžných, autentických materiálech, které jsou přizpůsobené jeho úrovni, a také dokáže porozumět krátkým a jednoduchým textům (MŠMT, 2023).

Jak uvádí Fasnerová (2019), ředitelé škol by měli využívat disponibilních hodin pro vzdělávací obory *Český jazyk a literatura* a *Cizí jazyk*, které RVP ZV poskytuje, jelikož právě v těchto předmětech dochází nejvíce k rozvoji čtenářské gramotnosti, což pozitivně ovlivňuje i osvojování si poznatků v ostatních oblastech.

4 Metoda SQ3R

Zatímco na prvním stupni základní školy se žáci se čtením postupně seznamují, učí se správné techniky podle rozdílných metod na jednodušších dětských textech a postupně dochází ke zdokonalování preciznosti a správnosti hlasitého čtení, na druhém stupni se od jejich čtení očekává daleko více. Pedagogové očekávají, že jejich žáci od 6. do 9. třídy dokáží pracovat s textem a vyhledávat v něm informace. Žáci mají zadanou povinnou četbu, zvyšuje se obtížnost učebnicových i neučebnicových textů, přidávají se texty v cizím jazyce (Krejčířová, 2019).

Jak bylo již v předchozích kapitolách zmíněno, hlavní obtíže u žáků s dyslexií pozorujeme ve čtení, což negativně ovlivňuje celkové osvojení čtenářské gramotnosti, která je pro praktický život tak důležitá. Je tedy nutné v rámci výuky naučit žáky, jak s texty co nejefektivněji pracovat. Krejčířová (2019) ve své publikaci poskytuje různé intervenční strategie práce s textem. Jednou z nejznámějších a nejužívanějších metod efektivního čtení je metoda SQ3R (Černá, 2011), která je právě metodou užívanou v praktické části této práce.

Metoda SQ3R, někdy také označována jako SQRRR, je metoda čtení s porozuměním vhodná spíše pro dospívající a dospělé, kterou poprvé představil americký filozof vzdělávání Francis P. Robinson ve své publikaci *Effective Study* z konce první poloviny 20. století (Robinson, 1946). Metoda systematického nácviku práce s textem, jak ji označuje Krejčířová (2019), byla pojmenována dle pěti kroků, které na sebe navazují a musí být splněny postupně. Etapami jsou **survey, question, read, recite, review**.

Survey, někdy uváděno taky jako **scan**, které můžeme také přeložit jako „průzkum“, je prvním krokem, ve kterém žák zkoumá celý text. Poprvé se s ním seznamuje, získává přehled a předjímá obsah textu. Všimá si nadpisu, podnadpisů a mezititulků, zda jsou k textu připojeny obrázky a co se v nich nachází. Žák také sleduje, do kolika odstavců je text rozdělen, zda jsou všechna písmena stejná, zda jsou některá slova zvýrazněná, o která se jedná, a lze-li v textu najít i přímou řeč či jiné znaky než pouze písmena. Při odbornějších textech lze přečíst i anotaci se závěrem a popřípadě i poznámky pod čarou.

Question neboli otázka či dotaz plynule navazuje na prozkoumávanou část. Na základě nabytých postřehů a předpokladů se žák pokouší formulovat alespoň jednu otázku, která je dle jeho názoru důležitá, a očekává, že se v průběhu čtení dozví správnou odpověď a podstatnou informaci. Otázka by měla být dostatečně konkrétní a při jejím tvoření by měl žák brát v potaz to, co již o daném textu ví a na co se chce při čtení zaměřovat. Formulované otázky pomáhají

k hlubšímu porozumění textu a dané problematiky, které se dotýká. Žákova pozornost je tak zaměřena na informace, které jsou klíčové k zodpovězení vytvořených otázek. Originální publikace, která metodu zmiňuje, doporučuje, aby si žák vytvořil první otázku ihned po přečtení nadpisu. K tomuto kroku se může čtenář v průběhu vracet, otázky upravovat a vytvářet úplně nové.

Read, v českém jazyce „čtení“, je prostředním krokem, ve kterém si žák text přečte dle uvážení nahlas nebo potichu. Nemělo by jít pouze o pasivní čtení, ale o aktivní hledání odpovědí na otázky stanovené v předchozí etapě. V průběhu čtení je více než vhodné, aby si žák zvýrazňoval či vypisoval podstatné informace v textu. Využívání jakýchkoliv dalších vlastních značení v textu, díky kterým se v textu lépe zpětně zorientuje, je také vnímáno jako žádoucí. Ke čtení se žák může vrátit kolikrát potřebuje. V průběhu čtení může otázky měnit, pokud má pocit, že je formuloval nevhodně, a popřípadě formulovat naprosto nové, které ho při čtení napadají.

Recite, doslovně přeložitelné jako „recitace“. Tuto fázi Krejčířová (2019) nazývá **respond**, čili „odpověď“. Nyní žák po dostatečném pročtení textu odpovídá na stanovené otázky. Nenalezení odpovědi není považováno za špatné. Kromě odpovědí si čtenář může vypsát i další poznatky a fakta, která jsou dle něj důležitá a podstatná pro jeho záměr.

Review je závěrečným krokem, ve kterém dochází ke „zhodnocení“ či „zpětnému pohledu“ na text, ve kterém by mělo dojít celkovému shrnutí obsahu textu. Forma, jakou si žák vybere je naprosto libovolná. Může jít pouze o písemné shrnutí nejdůležitějších bodů textu, vytvoření myšlenkové mapy či převyprávění příběhu. Opakování informací z textu napomáhá lepšímu zapamatování si těchto faktů a jejich uložení do dlouhodobé paměti (srov. Černá, 2011; Krejčířová, 2019; Robinson, 1946).

V případě že je tato metoda využívána u žáků efektivně, výsledkem by mělo být rychlejší a přesnější čtení, schopnost vybírat z textu podstatné informace a naopak vypouštět ty méně důležité, a přečtená fakta si lépe zapamatovat (Robinson, 1946). Nejen že žáci budou schopni s informacemi v textu dobře pracovat a lépe si je pamatovat, ale také metoda pěstuje schopnost žáků převádět přečtené informace na znalosti (Černá, 2011). Je vhodné, aby žáci měli neustále k dispozici přehled graficky znázorněných všech pěti kroků ve správném pořadí, aby byli schopni metodu využívat i bez aktivní spolupráce učitele tak dlouho, dokud se jim naprosto nezvnitní.

Jak uvádí Krejčířová (2019), tuto strategii nemusí využívat vyučující pouze při čtení dílčích textů, ale také na začátku školního roku, kdy jsou žákům rozdány učebnice. Většina učebnic anglického jazyka je založena na tzv. barevném kódování, které je doplněné různými symboly a

piktogramy. Pedagog může s žáky knihu detailně prohlédnout a společně se tak zorientovat v jejím obsahu.

Černá (2011) dodává, že kromě kvalitnějšího a hlubšího pochopení textu metoda podporuje kreativitu, rozvoj kritického myšlení a mění přístup k čtení samotnému. Z pasivního přijímání informací žáci díky této metodě dokáží informace aktivně hledat a následně je zpracovat při formulování odpovědi na předem stanovené otázky.

Výše uvedený postup a vysvětlené jednotlivé etapy jsou běžným způsobem práce při čtení jakéhokoliv textu. Nevědomky každý čtenář postupuje po jednotlivých krocích. Ať už odborný text či časopis si vždy prvně prolistuje, prohlédne si přiložené fotografie a grafy, získá přehled o obsahu a automaticky si v hlavě klade otázky k textu a předvídá, co by se mohl v textu dozvědět. Při čtení studijního textu si následně student sepiše informace, které jsou pro něj důležité, a vytvoří si sobě vyhovující formu výtahu či poznámek. I když je tento přístup ke čtení textu pro většinu automatický a nevědomý, u žáků s dyslexií je potřeba práci s textem systematizovat, dávat do jednotlivých fází a nabízet dostatečnou podporu a pomoc při čtení (Krejčířová, 2019).

Účinnost metody potvrzuje široké množství výzkumů. Biringkanee (2018) se zaměřila ve svém výzkumu na rozvoj čtení s porozuměním v anglickém jazyce u indonéských žáků 8. tříd. Vzorek tvořilo celkem 24 zmíněných žáků, kteří byli následně rozděleni do dvou rovnoměrných skupin, a to na kontrolní a experimentální skupinu. Druhá skupina byla v rámci hodin čtení postupně seznamována s metodou SQ3R. V celku bylo realizováno šest setkání, všechna o délce 90 minut. Při získávání dat autorka použila test čtení a dotazník. Test čtení se skládal z 25 položek s výběrem odpovědi, zatímco dotazník obsahoval deset položek. Test byl zadán dvakrát – poprvé než s žáky začala výzkumnice pracovat (pre-test) a podruhé po absolvovaných 6 setkáních (post-test). Dotazník byl žákům rozdán pouze jednou, a to po realizované výuce ihned po post-testu.

Při analýze testu čtení došlo ke zhodnocení všech 24 respondentů. Jejich výsledky byly následně rozděleny do tabulky podle počtu správných odpovědí do kritérií - velmi dobrý, dobrý, průměrný, špatný a velmi špatný. V pre-testu bylo 20 žáků zařazeno do kategorie průměrný, pouze jeden žák do kategorie dobrý a výkon zbylých tří žáků byl ohodnocen jako špatný. Po ukončení pravidelných setkání, kdy byla experimentální skupina seznamována s technikou SQ3R, byly shromážděny výsledky post-testu. Výsledek analýzy dat ukazuje, že 9 studentů dosáhlo velmi dobrého skóre, 4 studenti dosáhli dobrého skóre, 9 studentů dosáhlo průměrného skóre, 2 studenti dosáhli špatného skóre a žádný ze studentů nedosáhl velmi špatného skóre.

Na základě pre a post testů a následného dotazníku vyplynulo, že výsledky žáků ve čtení s porozuměním vyučovaných technikou SQ3R jsou vyšší než výsledky žáků vyučovaných běžnou technikou čtení. Autorka udává, že výzkum prokázal zlepšení porozumění čtenému textu, a proto se doporučuje, aby učitel anglického jazyka používal při výuce čtení účinné techniky, které zlepší porozumění textu u studentů. Výsledky studie ukázaly, že používání metody SQ3R zlepšuje veškeré dílčí části, které jsou nutné pro maximální pochopení přečteného. K největšímu posunu u žáků došlo ve schopnosti najít hlavní myšlenku textu, vyhledat detailní či implicitně sdělené informace a také odvodit si význam neznámých slov. Rozšíření slovní zásoby je tedy také jedním z pozitivních vlivů této metody (Biringkanae, 2018).

Ke stejně pozitivním výsledkům došli také Siregar et al. (2020), jejichž výzkumný vzorek tvořily děti z kmene Bajo v jihovýchodní části Sulawesi ve věku 9-11 let. Zatímco předchozí výzkum využíval metodu při výuce anglického jazyka v Indonésii, v tomto výzkumu se badatelé naopak zaměřili na využití metody v mateřském jazyce u dětí, jejichž velmi nízká čtenářská gramotnost negativně ovlivňuje předpoklad pro školní úspěšnost a která není způsobená podprůměrným intelektem či smyslovým postižením. Z celkového počtu 57 žáků základní školy vybrali vzorek 30 žáků, a to na základě inteligenčních testů a průměrného výsledku testu čtení s porozuměním tak, aby byly vytvořeny také dvě skupiny, každá o 15 žácích s přibližně stejnou úrovní inteligence a čtenářskými schopnostmi. Úspěšnost testů všech žáků se pohybovala přibližně kolem 56 %. Setkání s experimentální skupinou proběhlo celkem pětkrát o délce 70 minut. Na prvním setkání byl žákům rozdán text o délce dvou odstavců, každý po šesti řádcích. Náročnost a délka čtených textů se s každým setkáním zvyšovala. Po všech realizovaných setkáních byl experimentální i kontrolní skupině znovu zadán test čtení s porozuměním.

Výsledky výzkumu jasně dokazují míru efektivity metody SQ3R. Zatímco u kontrolní skupiny došlo ke zlepšení o pouhých 7 % a průměrné skóre tedy tvoří 63 %, u experimentální skupiny, jejichž čtenářské dovednosti a čtení s porozuměním byly pozitivně ovlivňovány danou technikou, byla průměrná úspěšnost na necelých 92 % a došlo tak ke zlepšení o 36 %. Autoři uvádí, že cílem výzkumu není pouze zlepšit čtení s porozuměním u dětí Bajo, ale také podněcovat jejich motivaci ke čtení, zvyšovat zvědavost, která vede ke kladení otázek na dané téma, podpořit jejich samostatnost a snížit tak závislost méně úspěšných žáků na ostatních dětech či dospělých při plnění školních povinností (Siregar et al., 2020).

Wong a Jones v roce 1982 vyhodnotili efektivitu metody SQ3R u žáků s diagnostikovanou poruchou učení. Žáci osmých a devátých tříd experimentální skupiny byli učeni, jak využívat techniku práce s textem, a v rámci dvouhodinových sezení pracovali pomocí této pěti-krokové metody s různými texty, které jim byly zadávány v průběhu čtyř dní. Jejich úkolem bylo identifikovat jednotlivé části textu, podtrhávat jeho hlavní myšlenky a vytvářet na ně odpovídající otázky, na které po přečtení odpovídali. Z výzkumu vyplynulo, že experimentální skupina posléze odpovídala na otázky s menší chybovostí než skupina kontrolní. Částí, ve které však nebyl zaznamenán žádný pokrok, byla oblast převyprávění. Mezi experimentální a kontrolní skupinou nebyl v této oblasti žádný výrazný rozdíl (Gerstern et al., 2001).

Z rehabilitačního centra pro mladistvé delikventy bylo v roce 1991 výchovným poradcem vybráno 9 chlapců ve věku od 16 do 18 let. Kritéria pro výběr zahrnovala nejen diagnostikovanou poruchu učení související se čtením, průměrný intelekt a zařazení do středoškolského programu, ale také předpokládané datum propuštění z ústavu, které by nezpůsobilo přerušení experimentu. Všem 9 chlapcům byly před zahájením studie zadány testy čtení, při kterých se zjistilo, že se jejich úroveň čtení pohybuje na úrovni žáka 6. – 7. třídy. Aplikace metody SQ3R probíhala po dobu 4,5 týdne na půdě školy v malých skupinách, které byly tvořeny třemi chlapci a jedním učitelem. Texty byly vybírány přibližně o délce 1000 slov, jednalo se o dějepisné texty. Než začali žáci přímo pracovat s metodou, asistenty výzkumu byla vybrána vždy tři slova daného textu, která by mohla dělat studentům obtíže. Na tato slova se nejprve učitel s žáky zaměřil, naučili se jejich správnou výslovnost. Výzkum byl zacílen na poslední krok metody „review“. Postupně měli jednotliví žáci za úkol vzpomenout si na co největší počet informací, zatímco zbylí dva žáci byli zaměstnání jinou prací tak, aby nemohli svého spolužáka poslouchat. Za každou zmíněnou informaci byl žákovi udělen bod, které se následně sečetly. Výsledky výzkumu byly poté porovnány pomocí tabulek a grafů, ze kterých lze zjistit, že aplikace metody SQ3R neměla funkční vliv na výkon při převyprávění u 8 z 9 chlapců. Zatímco u některých došlo k mírnému navýšení získaných bodů po intervenci, u jiných chlapců došlo naopak ke zhoršení a metoda tak jejich schopnost rekapitulace nezvýšila. Pouze u jednoho žáka došlo k výraznému a na první pohled očividnému zlepšení (McCormick, 1991).

5 Metodologie výzkumu

Tato kapitola se zabývá popisem celkového výzkumu a etických principů, které se ke sběru dat vážou. Jsou zde popsány hlavní a dílčí cíle a na ně navazující výzkumné otázky, popis využitých výzkumných metod a také organizace sběru dat a stručná charakteristika výzkumného vzorku.

5.1. Etické principy výzkumu

Pedagogický výzkum musí být prováděn v souladu s různými normami a pravidly. Velmi důležité je dodržování takových principů, díky kterým je výzkum prováděn eticky, a to v celém jeho průběhu (Průcha, 2011).

Prvním bodem je zachování anonymity. Již v informovaném souhlasu se autor musí zavázat k jejímu naprostému dodržení tak, aby nebylo možné zjistit identitu výzkumných subjektů. Jak uvádí Průcha (2011), zachování anonymity je obzvlášť náročné, jelikož pro kvalitní výzkum je nutné poskytnutí komplexní a co nejpresnější charakteristiky výzkumného vzorku. Autor dále uvádí, že by se ve výzkumu, ale ani v rámci poděkování, neměla objevovat jména či názvy škol, ve kterých výzkum probíhal. Z tohoto důvodu jsou v praktické části diplomové práce použita pouze zástupná jména.

Před zahájením výzkumu je nutné získat již zmíněný informovaný souhlas, ve kterém výzkumné subjekty, či jejich zákonní zástupci, souhlasí s dobrovolnou účastí na výzkumu a následným zpracováním získaných informací. S tím souvisí samozřejmě seznámení s cíli výzkumu a se způsobem sběru dat. Před zahájením výzkumu byl poskytnut zákonným zástupcům všech žáků podrobný informovaný souhlas a následně také při prvním individuálním setkání byli všichni žáci znovu seznámeni s cílem výzkumu, metodou, která byla využita a se všemi organizačními záležitostmi.

Mezi neetické aspekty Průcha (2011) řadí také možné zastupování výzkumníka jiným pracovníkem, publikování zkreslených či neúplných výsledků výzkumu, opakované publikování totožného výzkumu a v neposlední řadě také neuvedení zdrojů při čerpání citací a myšlenek ostatních autorů.

5.2. Výzkumné cíle a otázky

Cílem výzkumu bylo zjistit efektivitu metody SQ3R u žáků s dyslexií 2. stupně základní školy v oblasti čtení při práci s anglickým textem.

Hlavní cíl byl dále rozpracován do dílčích cílů:

- Experimentálně pracovat s žáky s metodou SQ3R při práci s anglickým textem
- Zjistit úroveň práce s anglickým textem u žáků základní školy před experimentální aplikací metody SQ3R
- Zjistit úroveň práce s anglickým textem u žáků základní školy po absolvování experimentální aplikace strategie SQ3R.
- Porovnat u všech žáků jednotlivé kroky metody práce s textem při prvním a posledním individuálním setkání

Dle dílčích cílů byly následně formulovány výzkumné otázky:

- Jak se změnila rychlost žáků při práci s textem po absolvování experimentální aplikace strategie SQ3R?
- Jak se změnila délka doby, kterou žáci věnují jednotlivým krokům metody po absolvování experimentální aplikace strategie SQ3R?
- Jakým grafickým prvkům (obrázky, odstavce, tučné písmo, přímá řeč, ...) se žáci věnují po absolvování experimentální aplikace strategie SQ3R?
- Jak se změnil počet formulovaných otázek po absolvování experimentální aplikace strategie SQ3R?
- Jak se změnila kvalita formulovaných otázek po absolvování experimentální aplikace strategie SQ3R?
- Jak se změnila dovednost rekapitulace textu po absolvování experimentální aplikace strategie SQ3R?

5.3. Výzkumné metody

Pro daný výzkum byly zvoleny kvalitativní výzkumné metody. Švaříček a Šedřová (2007) uvádějí, že kvalitativní výzkum je proces, při kterém dochází ke zkoumání různých problémů a jevů v jejich přirozeném prostředí. Tento typ výzkumu se snaží získat hluboké porozumění zkoumaného prostřednictvím vztahu mezi výzkumníkem a účastníkem. Pro daný výzkum byly využity metody: polostrukturovaný rozhovor, pozorování, analýza dokumentů a výsledků činnosti a samozřejmě také experimentální práce s metodou SQ3R.

I přes to, že je polostrukturovaný rozhovor časově náročný a je obtížné následně odpovědi zaznamenat, umožňuje nám kromě přímého kontaktu, také volně přizpůsobovat pokládané otázky, dotazy dovysvětlit či jinak formulovat, což vede k získání velkého množství informací nejen z verbálních odpovědí, ale také za pomoci pozorování neverbálních reakcí (Skutil, 2011). Rozhovor byl užíván při přímé práci s metodou SQ3R. Autorka výzkumu měla při každém sezení připravený seznam instrukcí, oblastí a otázek, které žákům zadávala (viz obrázek 1), avšak zároveň průběžně reagovala na podněty ze strany žáků, otázky upravovala či přidávala, instrukce formulovala dle dané chvíle. Všechna setkání byla nahrávána na diktafon na základě informovaného souhlasu zákonných zástupců, což umožnilo přepsat veškeré rozhovory do písemné podoby.

Give the pupils a while to look at the paper

1. Scan

Pictures

Are there any pictures? How many

What kind of picture is it?

Who or what is in the pictures?

What is the person / are the people doing?

Is there anything else you can say about the pictures?

Titles

Is there a title? Show and read it

Are there any subtitles? Show and read them

Are there any headings? Show and read them

Read the first + last sentence of the text.

Is the text divided into paragraphs? + How many?

Can you read the first and the last word of the first / second / third / ... paragraph?

Are there any other characters besides letters? Numbers/question tags/exclamation marks/ brackets/ ...

Text

Are they all the same size / colour? What words are different, how?

Is there any words highlighted / direct speech / questions?

Pupils write down what the text will be about

2. Question

Look at what you wrote and based on what you think about the text, create a question.

Make a question, then read the text -> read -> try to answer your question

Pupils read their questions

3. Read

Read the text, make notes on the paper, write into the text, underline important words

Pupils read the first paragraph / part aloud

Is there anything you don't understand / any question?

Pupil read the rest of the text on their own

Pupils can read it again if they need to + ask for words they don't understand

4. Respond

Write your answers on the paper.

Can you read your question and your answer?

Pupils reading Q+A

5. Review

Tell me what you learned in the text, describe the text as much as you can. You can write it down first if you want.

Pupils writing / speaking

Obrázek 1 Seznam otázek a instrukcí zadávané autorkou výzkumu žákům při setkáních během práce s anglickým textem

S polostrukturovaným rozhovorem úzce souvisí také nestandardizované pozorování, jenž probíhalo v průběhu celého setkání. Jak uvádí Křováčková (2011), pozorování je nejpřirozenější

a nejméně náročnou diagnostickou metodou, která však může být výrazně ovlivněna nízkou mírou objektivitu.

Pro lepší poznání žáků proběhla také analýza dokumentace, konkrétně tedy doporučení z pedagogicko-psychologické porady obou žáků s diagnostikovanou dyslexií. Po ukončení všech setkání byly kromě písemných přepisů rozhovorů analyzovány i jednotlivé produkty činnosti žáků při práci s textem za užití strategie SQ3R. Žákům byl vždy poskytnut volný list papíru, na který si mohli psát libovolné poznámky, předpoklady, dotazy i shrnutí. Jak tvrdí o analýze dokumentace Křováčková a Skutil (2011), touto metodou máme možnost získat takové informace, které bychom se jiným způsobem nedozvěděli, získaná data lze považovat za vysoce objektivní.

Základem všech setkání byla strategie SQ3R, která využívá pět kroků při práci s textem. Její bližší popsání a vysvětlení jednotlivých kroků, a také její přínos zjištěný různými výzkumy můžeme nalézt ve čtvrté kapitole této práce. Skutil (2011) popisuje experiment v nejširším slova smyslu jako postupné zkoušení skrze aktivní činnost, které působí na objekty v prostředí a následně vede k poznání něčeho nového.

5.4. Organizace výzkumu

Pro umožnění realizace výzkumu byl nejprve kontaktován ředitel základní školy s žádostí o umožnění provedení sběru dat. Na osobním setkání v listopadu 2023 byla panu řediteli představena diplomová práce a její praktická část. Po sdělení nároků ze strany ředitele, kterými bylo například realizování setkání v čase pravidelné výuky, aby nebyli žáci zatěžováni nad rámec svých školních povinností, byla vybrána vyučující anglického jazyka, která byla také seznámena s veškerými náležitostmi týkající se výzkumu. Skrze danou učitelku následně probíhala veškerá komunikace se zákonnými zástupci, organizace jednotlivých setkání s žáky a všechny ostatní organizační povinnosti spojené s výzkumem.

Vyučující anglického jazyka vybrala vhodné žáky dle požadavků, kterým představila daný výzkum. Na základě jejich zájmu o účast poskytla zákonným zástupcům informovaný souhlas, který byl sepsán autorkou diplomové práce (viz příloha 1). Informovaný souhlas zákonné zástupce obeznámil s veškerými náležitostmi výzkumu, kterými jsou název a cíle diplomové práce, stručná charakteristika metody, se kterou budou žáci pracovat, zmíněny byly také přínosy dané metody. Dále celkový počet a délka jednotlivých setkání a samozřejmě také způsob sběru dat, informace o pořizování zvukového záznamu každého setkání a zaručení naprosté anonymity všech

zúčastněných. Všichni zákonní zástupci vybraných žáků ochotně podepsali prohlášení o souhlasu s účastí jejich dítěte na daném projektu a s následnou anonymní publikací výsledků výzkumu.

V období od února 2024 do dubna 2024 bylo realizováno celkem 11 setkání s danými žáky. Jednotlivá sezení byla vždy předem naplánována. Veškerou organizační činnost zajišťovala již dříve zmíněná vyučující anglického jazyka, která vždy informovala žáky a vedení školy o plánovaném setkání, také zajistila pokaždé volnou učebnu a na základě požadavků pana ředitele zajistila uvolnění žáků z jiné vyučovací hodiny.

Z 11 zrealizovaných setkání proběhlo první a poslední setkání s každým žákem individuálně, bylo jich tedy celkem 6 a zbylých 5 setkání bylo hromadných. Pouze dva žáci měli 100% účast. Jeden z žáků s diagnostikovanou dyslexií se 2 hromadných setkání nezúčastnil z důvodu nemoci.

Na většinu setkání byla vyhrazena jedna vyučovací hodina čili 45. minut. Časově se lišila pouze závěrečná, poslední individuální setkání, která byla realizována v rámci odpoledního dvouhodinového vyučování a na všechna tři setkání bylo vyhrazeno 90 minut. K setkání s žáky došlo vždy 5-10 minut před začátkem hodiny ve volné učebně, ve které následně proběhla také práce s textem. Cílem úvodních minut bylo navození příjemné atmosféry, zjištění aktuálního stavu žáků a také celková příprava na práci s textem. V průběhu celé hodiny bylo s žáky komunikováno anglickým jazykem, ze strany žáků byla využita také převážně komunikace v anglickém jazyce, v případě nutnosti ale využívali také český jazyk.

Texty, se kterými se pomocí strategie SQ3R pracovalo, byly vybírány autorkou výzkumu z učebnic anglického jazyka. Pro individuální setkání byl vybrán text z učebnice anglického jazyka Project Explore 2, která dle CEFR (Společný evropský referenční rámec) odpovídá úrovni A2. Pro první hromadné setkání následně byl využit text z učebnice Project Explore 3, která se pohybuje na rozmezí úrovně A2-B1. Tyto učebnice jsou na dané škole využívány pro žáky 2. stupně základní školy. Na základě zpětné vazby žáků byly na následující hromadná setkání využity texty, jenž lze najít v učebnici English Plus 3, která taktéž odpovídá úrovni A2-B1 a na této škole je využívána u žáků navštěvujících gymnázium a je ve srovnání s předešlou učebnicí náročnější. Texty byly řazeny tak, aby se s každým setkáním mírně navyšovala jejich délka a náročnost a postupovalo se tak od lehčích po složitější texty.

5.5. Výzkumný vzorek

Výzkumný vzorek byl vybírán tak, aby bylo možné dojít k naplnění stanoveného cíle výzkumu a bylo možné odpovědět na jednotlivé výzkumné otázky. Po prvotním oslovení pana ředitele základní školy vybrala vyučující anglického jazyka 4 žáky z 9. ročníku, které následně oslovila s možností účasti na výzkumu. Vyučující vybrala dívku a chlapce s diagnostikovanou dyslexií a dívku a chlapce bez jakékoliv diagnózy. Po bližším seznámení s organizací výzkumu byl na doporučení vyučující anglického jazyka výzkumný vzorek zmenšen na dívku a chlapce s diagnostikovanou dyslexií a pouze jednoho chlapce bez diagnózy.

Celkem tvořili výzkumný vzorek tedy 3. žáci, jedna dívka a dva chlapci. Všichni tři žáci v době výzkumu navštěvovali 9. ročník základní školy. Na výuku anglického jazyka byla daná třída rozdělena dle úrovně do dvou skupin. Žáci, kteří se účastnili výzkumu, byli na začátku školního roku na základě rozhodnutí dvou vyučujících anglického jazyka zařazeni do skupiny pro žáky s anglickým jazykem na vyšší úrovni. Jak bylo již dříve zmíněno, z důvodu zachování anonymity budou v průběhu celé práce použita pro žáky zástupná jména, kterými jsou Anna, David a Petr.

Pro lepší poznání žáků byly ze školní osobní dokumentace zjišťovány projevy žáků s dyslexií v oblastech, které přímo korespondují s výukou anglického jazyka. Pomocí získaných informací lze sestavit krátkou charakteristiku obou žáků s dyslexií a na základě vlastního pozorování a rozhovoru s vyučující anglického jazyka můžeme také popsat žáka bez dyslexie.

Anně, žákyně 9. třídy je poskytováno podpůrné opatření 2. stupně. Pedagogicko-psychologická poradna Anně diagnostikovala dyslexii s hereditární etiologií, dále také uvedla, že jde u žákyně pozorovat také prvky dysortografických a grafomotorických obtíží. Intelekt žákyně se nachází v pásmu velmi dobrého průměru. Dle dokumentace se dané obtíže projevují také v cizích jazycích.

Petr je žákem 9. třídy a je mu taktéž poskytován 2. stupeň podpůrných opatření z důvodu diagnostikované dyslexie a dysortografie. Dle psychologického vyšetření se jeho intelektové schopnosti nachází mírně nad věkovou normou. Verbální soustředění je výrazně oslabeno, soustředění vizuální je také o něco slabší. Neobratná grafomotorika a pomalé pracovní tempo negativně ovlivňují jeho školní úspěšnost.

David je jediným žákem 9. třídy, který se účastnil výzkumu a není mu diagnostikována žádná specifická porucha učení či jiné další obtíže, které by mohly negativně ovlivňovat jeho

studijní výsledky. I dle slov vyučující anglického jazyka je Davidova úroveň v tomto jazyce velmi vysoká, avšak jeho chování bývá ve výuce impulzivní, což vede k častým chybám z důvodu nepozornosti. Tato vlastnost Davida byla znatelná i v průběhu výzkumu.

6 Průběh výzkumu

Individuální setkání 1

K prvnímu individuálnímu setkání došlo se všemi žáky v rámci jednoho dne v čase běžné výuky. Žáci byli po předchozí domluvě uvolněni ze tří různých vyučovacích hodin a byla tak pro potřeby výzkumu poskytnuta časová dotace jedné vyučovací jednotky, tedy 45. minut

Pro práci s textem bylo u Anny využito celkem 19 minut, u Davida 20 minut, Petr se textu věnoval 29 minut. K setkání s žáky došlo vždy již před zahájením vyučovací hodiny, přibližně o 5-10 minut dříve, z důvodu navázání kontaktu, nastavení příjemné a důvěrné atmosféry. Kromě toho byl žákům také znovu vysvětlen cíl celého výzkumu a jeho očekávaný průběh, včetně připomenutí audionahrávky, která je pro výzkumné šetření nezbytná. Před zahájením práce s textem byla s žáky probrána veškerá slovní zásoba, kterou musí pro správnou práci se strategií znát. Přehled slovní zásoby, který si žáci nechali a mohli jej využívat při všech setkáních, můžeme vidět na obrázku 2. Po seznámení se slovní zásobou byla započata práce s textem (viz obrázek 3) za užití metody SQ3R. Délku jednotlivých činností při práci s textem u jednotlivých žáků můžeme vidět v grafu 1, 2, 3. Detailnější popis těchto činností nalezneme v tabulce 1, 2, 3. Pod tabulkou dále můžeme najít poznámky žáků z prvního setkání (viz obrázek 4, 5, 6).

Po práci s technikou čtení byl zbylý čas využit k reflexi. Žáci byli vybídnuti ke zhodnocení náročnosti textu, srozumitelnosti instrukcí a otázek a celkového pocitu z práce s danou metodou.

The typography of Stranger Things

How one designer got hooked on a TV show in 52 seconds!

Recognition

The Stranger Things logo probably looks strangely familiar - taking you back to an era when Stephen King reigned supreme. The show's creators **Matt Duffer** and **Ross Duffer** said: "We are directly citing King as the inspiration behind the show's logo." Having sent copies of King's novel to Imaginary Forces (the creative studio behind the title sequence).

Scale

Glowing red lines enter the frame. About 90 % of people might think they're simple shapes at first, but soon you realize it's a close up! They are 3 letters connected. The joint of N, the arc of R, the spine of S. Do you like it?

- TITLE
- SUBTITLE
- PARAGRAPH
- HEADING
- HIGHLIGHTED / BOLD TEXT
- CHARACTERS
 - DIRECT SPEECH
 - NUMBER
 - QUESTION TAG
 - EXCLAMATION
 - BRACKETS
 - PERCENTAGES
- PICTURES
 - GRAPH
 - CHART
 - CARTOON
 - PHOTO

Obrázek 2: Přehled slovní zásoby využitý u individuálního setkání 1

Do you like cooking or watching cooking programmes? Why? / Why not?

HEALTH HERO

JAMIE OLIVER

1 Jamie Oliver has a lot of energy – he is a chef, cookbook writer, and a TV food and health activist, as well as a father of five children. He wants everybody to eat well and live well, especially children. He was born north of London in Essex in 1975 and made his first TV programme at the age of 23. His relaxed, friendly style makes him very popular. In 2003, the Queen gave him an award for his contribution to the British food industry.

2 He regularly makes TV programmes and documentaries about food and society. He hates junk food and worries about children's health. In his TV programme *Jamie's School Dinners*, he worked in schools to try to make better lunches for pupils. He only used fresh food and taught the school cooks some healthy recipes. After the programme, the British government decided to improve school meals.

3 Jamie is dyslexic and can't read very well, so he had some problems at school and left at 16. But fortunately he loved cooking, so he studied to become a chef. He wanted to help young people. He believed that schools didn't help students who have problems. So he made a TV programme called *Jamie's Dream School* and tried to teach students who weren't doing well. He helped a lot of young people.

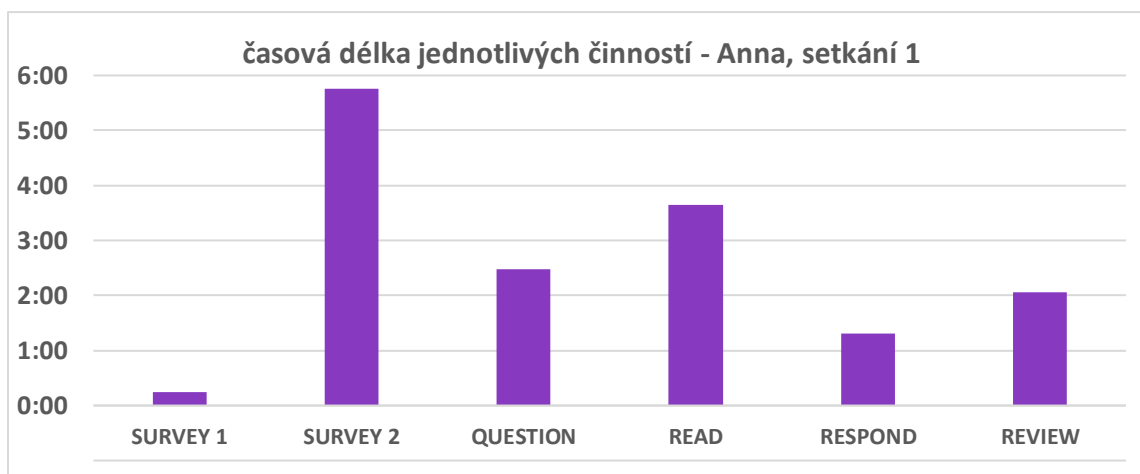

Obrázek 3: Text využitý při individuálním setkání 1 a 2 (Wheeldon a Shipton, 2019, s.44)

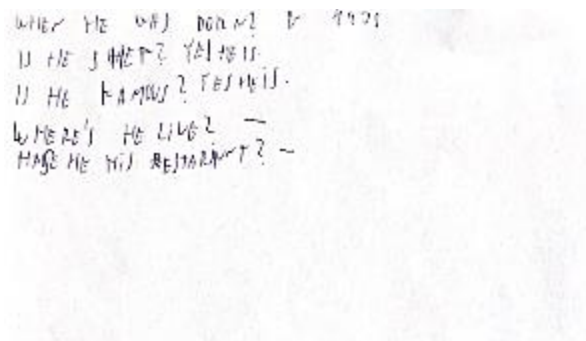
INDIVIDUÁLNÍ SETKÁNÍ 1 – ANNA		
DÉLKA (min)	ČINNOST	POPIS ČINNOSTI
5:15	Slovní zásoba	Žákyni je poskytnut přehled se slovní zásobou, která se přímo váže k práci s metodou SQ3R (viz obrázek 2) kterou může využívat v průběhu všech individuálních i hromadných setkání. Po přečtení všech anglických slovíček překládá ta, která zná a snaží se daný pojem najít v textu. Neznámá slovíčka jsou jí anglicky vysvětlena, popřípadě přímo přeložena do českého jazyka
0:15		Žákyni je předložen text (viz obrázek 3), následně je vybíduta k prohlédnutí a seznámení se s textem.
5:45	Survey	Autorka výzkumu dává žákyni předem připravené otázky, rozdělené do 3 kategorií – obrázky, nadpisy, text (viz obrázek 1). Žákyně odpovídá převážně slovně. Na některé dotazy reaguje pouze ukázáním v textu, komunikuje tedy neverbálně. Na základě tohoto kroku získává o textu představu. Sdílí své předpoklady o jeho obsahu. Anna: „<i>About Jamie Oliver and about his life maybe</i>“
2:29	Question	Na základě instrukcí Anna formuluje otázky k textu, o kterých si myslí, že se na ně dozví při čtení odpověď. Pracuje samostatně, před napsáním každé otázky pečlivě přemýšlí, vytváří nakonec celkem 5 otázek. Anna: „<i>When he was born? Is he chef? Is he famous? Where he lives? Has he has restaurant?</i>“

3:39	Read	Žákyně čte první odstavec textu nahlas, během čtení si podtrhává informace, které jsou důležité pro její otázky. Již po přečtení prvního odstavce nachází odpovědi na tři otázky, na které písemně odpovídá. Následně čte potichu zbylé dva odstavce. Po přečtení nemá žádné dotazy, rozumí všem slovům v textu a možnost opakovaného přečtení nevyužívá.
1:19	Respond	Anna odpovídá na své formulované otázky písemně, následně čte dotazy i odpovědi nahlas. Žákyně nachází odpověď na čtyři ze svých pěti otázek. Anna: „When he was born? In 1975. Is he chef? Yes. Is he famous? Yes, he is. I don't found answer for where he lives. Has he his restaurant? I don't found the answer.“
2:03	Review	Žákyně rekapituluje přečtený text bez písemné přípravy. Anna: „ <i>He's a chef and he's dyslexic. He has five children and he wants to help young people to live healthy and live healthy and also he hates junk food.. he want his children to eat healthy... He was born in London and maybe he lives there as well and he is very famous cause he have TV programmes.</i>“

Tabulka 1: Popis jednotlivých etap práce s metodou SQ3R – Anna, individuální setkání 1

Graf 1: Časové rozložení jednotlivých etap v minutách – Anna, individuální setkání 1

Obrázek 4: Poznámky žákyně Anny z individuálního setkání 1, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Shrnutí práce danou metodikou u dívky Anny

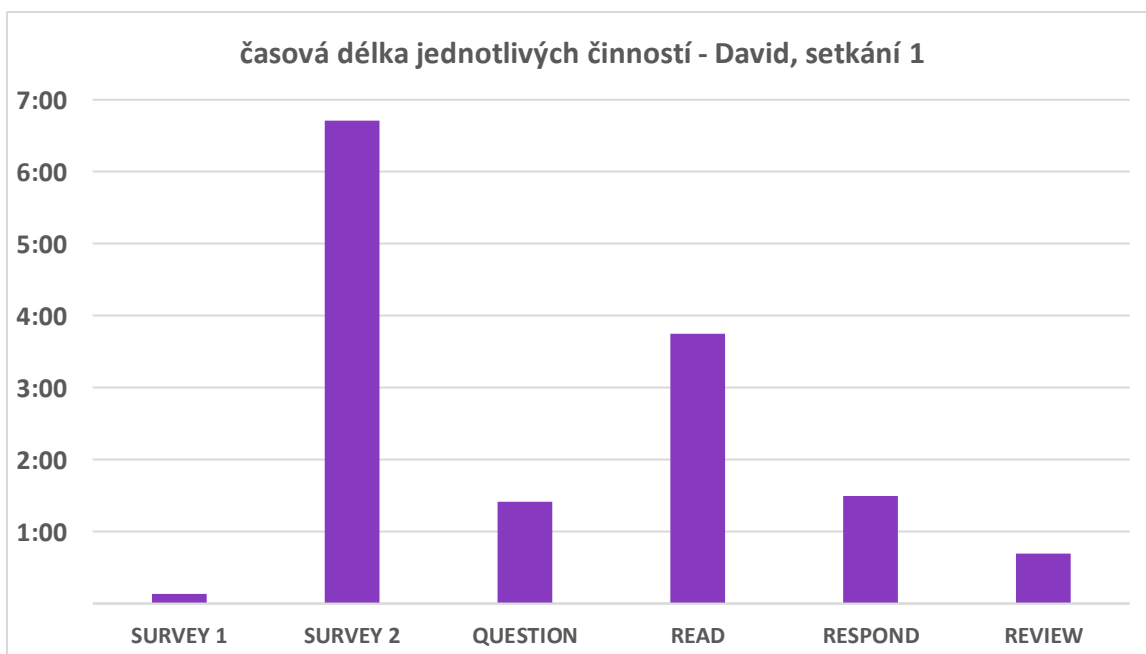
Přímé práci pouze s metodou SQ3R bylo věnováno 14 minut. Prvními kroky metody, tedy prozkoumání, žákyně věnovala 17 sekund. Odpovídání na předem stanovené otázky ze strany autorky výzkumu bylo věnováno necelých 6 minut a tento krok je tedy tím nejdelším. Při odpovídání na otázky žákyně správně poznala titul i podtitul, avšak nevšimla si jednotlivých nadpisů kapitol, které jsou v tomto případě označeny čísly. Dokázala popsat všechny obrázky a najít veškeré další grafické prvky v textu. Při formulaci otázek se zaměřila spíše na informace, které se lze dozvědět již z prvního odstavce. Dotazy se tak příliš nevztahovaly k obrázkům či zvýrazněným slovům v textu a na jednu z otázek byla schopna odpovědět již před přečtením prvního odstavce, jelikož odpověď se dozvěděla při odpovídání na dotazy při prvním kroku metody. Při čtení si žákyně podtrhávala podstatné informace, celý text četla pouze jednou.

Z celkového počtu pěti otázek byla po přečtení schopna odpovědět pouze na tři z nich, na zbylé dvě nenašla odpověď. Při závěrečné rekapitulaci dokázala zmínit informace ze všech tří odstavců. Na základě reflexe po ukončení práce s textem vyšlo najevo, že hlasité čtení je pro žákyni velmi nepříjemné, z toho důvodu zvolila tiché čtení. Text pro ni byl velmi jednoduchý a neměla s porozuměním žádné problémy.

INDIVIDUÁLNÍ SETKÁNÍ 1 – DAVID		
DÉLKA (min)	ČINNOST	POPIS ČINNOSTI
4:29	Slovní zásoba	Žák obdrží přehled slovní zásoby, která se přímo vztahuje k metodě SQ3R (viz obrázek 2). Přehled může používat během všech individuálních i skupinových setkání. Po přečtení všech anglických slovíček překládá ta, která již zná, a snaží se najít daný pojem v textu. Neznámá slova jsou mu vysvětlena v angličtině, nebo případně přeložena do češtiny.
0:08	Survey	Žákovi je předložen text (viz obrázek 3), a poté je vyzván, aniž by si text četl, k seznámení a prohlédnutí si textu.
6:43		Autorka výzkumu klade žákovi předem připravené otázky, které jsou rozděleny do tří kategorií – obrázky, nadpisy, text (viz obrázek 1). Žák odpovídá převážně slovně. Na některé otázky reaguje pouze ukázáním v textu, tedy neverbálně. Tímto způsobem získává o textu představu a sdílí své předpoklady o jeho obsahu. David: „<i>About his life and progression from basic cooker to professional cooker.</i>“
1:25	Question	Na základě pokynů žák formuluje otázky k textu, které ho napadají na základě předchozího kroku metody. Žák vytvoří dva dotazy. David: „<i>When he was in his first show? When he was born?</i>“
3:45	Read	Žák čte nahlas první odstavec textu. Informace si nepodtrhává. Již po přečtení prvního odstavce nachází odpovědi na svou otázky a písemně zaznamenává odpověď. Na základě pobídnutí pak formuluje další dvě otázky. David: „<i>How many shows he did? What makes him popular?</i>“

1:30	Respond	David písemně odpovídá na své formulované otázky a následně je čte nahlas. David: „<i>When he was in his first show? He was in his first show when he was 23. When he was born? He was born in 1975 in Essex. How many shows he did? He did many programmes and documentaries. What makes him popular? He became popular by his project to make school lunches more health for children.</i>“
0:42	Review	Žák shrnuje přečtený text bez potřeby předchozí písemné přípravy. David: „<i>He wants to be chef and he make programmes names Jamies dream school about healthy food for children healthy lunches in schools and he worked in the schools and taught the cooks how to cook health food and health lunches for the children and he hates junk food. And that's all.</i>“

Tabulka 2: Popis jednotlivých etap práce s metodou SQ3R – David, individuální setkání 1

Graf 2: Časové rozložení jednotlivých etap v minutách – David, individuální setkání 1

WHEN HE WAS IN HIS FIRST SHOW? 7
 WHEN HE WAS BORN 2 2
 HOW MANY SHOWS HE DID? 3
 WHAT MAKES HIM POPULAR 2 9
 3 HE DID MANY PROGRAMS AND DOCUMENTARIES
 9. HE BECAME POPULAR BY HIS PROJECT TO
 MAKE SCHOOLS LONGER MORE HELF FOR
 CHILDREN.
 1. HE WAS IN HIS FIRST SHOW WHEN HE
 WAS 23
 2. HE WAS BORN IN ESSEX IN 1975.

Obrázek 5: Poznámky žáka Davida z individuálního setkání 1, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Shrnutí práce danou metodikou u chlapce Davida

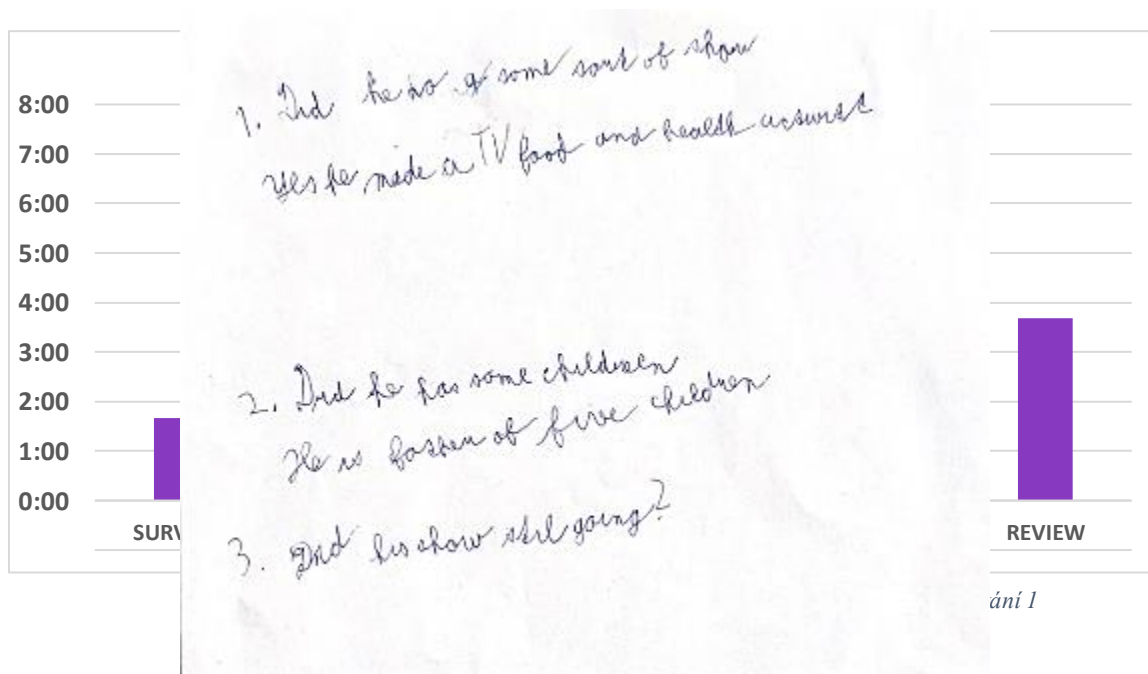
Přímé práci s textem pomocí metody SQ3R věnoval žák 15 minut. Prvnímu kroku metody věnoval David, ve srovnání s ostatními žáky, podstatně kratší dobu. Při prvním kroku metody, kdy žák reagoval na otázky ze strany autorky, odpovídal David poněkud rychle, což vedlo k občasnému nepochopení zadání či nepřesnosti. Jednalo se například o přečtení celého první odstavce, i když byl vyzván k přečtení první věty, či přečtení poslední věty prvního odstavce, když byl vyzván k přečtení věty celého textu. Při dotazování se na text, velikost a barvu písma se zaměřil na konkrétní grafémy, ne na celá slova. Bylo tak potřeba žáka více navádět a doptávat se. Taktéž určil správně titul i podtitul, jako nadpisy odstavců určil nesprávně první slova každého odstavce. Při popisování obrázků byl velmi pečlivý. Žák našel v textu všechna tučná slova, čísla i jiné znaky. Uvedl, že se na dokumentu nachází také otázka mimo text. Při formulaci otázek pracoval žák velmi

rychle, vytvořil dva dotazy, na které našel odpověď již při přečtení prvního odstavce, ten však přečetl již během předchozího kroku. Jeho dotazy tedy směřovaly k informacím, které již znal. Po zodpovězení těchto dvou otázek vytvořil na základě vybídnutí další otázky. Žák formuloval opět dva dotazy, na které po přečtení našel odpověď. Jeden z těchto dotazů se také vztahoval již k dříve přečtenému textu. Při rekapitulaci zmínil pouze informace ze druhého a třetího odstavce. Při reflexi bylo také zjištěno, že je text pro žáka poněkud jednoduchý a nemá s porozuměním žádné obtíže.

INDIVIDUÁLNÍ SETKÁNÍ 1 – PETR		
DĚLKA (min)	ČINNOST	POPIS ČINNOSTI
6:40	Slovní zásoba	Žákovi je poskytnut přehled se slovní zásobou, která se přímo váže k práci s metodou SQ3R (viz obrázek 2), kterou může využívat v průběhu všech individuálních i hromadných setkání. Po přečtení všech anglických slovíček, překládá ta, která zná a snaží se daný pojem najít v textu. Neznámá slovíčka jsou mu anglicky vysvětlena, popřípadě přímo přeložena do českého jazyka
1:40	Survey	Žák se seznamuje s předloženým textem (viz obrázek 3), který si po libovolně dlouhou dobu prohlíží.
7:18		Autorka výzkumu dává žákovi předem připravené otázky, rozdělené do 3 kategorií – obrázky, nadpisy, text (viz obrázek 1). Na základě tohoto kroku získává o textu představu. Sdílí své předpoklady o jeho obsahu. <i>Petr: „About the Jamie Oliver, maybe he’s a chef in a restaurant and he doing some... some... nějaký seriál o tom vaření a nějakém tom životním stylu. And.. maybe the story.. like what he is doing before being a chef and his life.“</i>
2:53	Question	Na základě instrukcí žák formuluje otázky k textu. Pracuje samostatně, otázky tvoří velmi rychle. Zbýlý čas věnuje přemýšlení nad dalšími možnými otázkami. <i>Petr: „Did he do a some sort of show? Did he has some children?“</i>
6:55	Read	Žák čte první odstavec textu nahlas, během čtení si podtrhává informace, které korespondují k jeho otázkám. Již po přečtení prvního odstavce nachází odpovědi na své otázky, na které písemně odpovídá a na pobídku formuluje další otázku.

		Petr: „<i>Did his show still going?</i>“ Poté čte zbytek textu potichu. Po přečtení nemá žádné dotazy, rozumí všem slovům v textu a možnost opakovaného přečtení nevyužívá.
1:05	Respond	Petr odpovídá na své formulované otázky písemně, následně je čte nahlas. Petr: „<i>Did he do some sort of show? Yes he made a TV food and health activities and TV programme Jamies School Dinner and Jamies Dream school. Did he has some children? Yes he had.. Yes he have.. Yes he is a father to five children. Did his show still going? I don't know.</i>“
3:41	Review	Petr rekapituluje přečtený text bez písemné přípravy. Petr: „<i>Jamie is chef and he start write a cookbook and TV show and programmes. He is a father of five children. He left a school at 16 but he start another school to be to start a be chef.</i>“

Tabulka 3: Popis jednotlivých etap práce s metodou SQ3R – Petr, individuální setkání 1

Obrázek 6 Poznámky žáka Petra z individuálního setkání 1, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Shrnutí práce danou metodikou u chlapce Petra

Přímé práci s metodou SQ3R bylo věnováno 22,5 minuty. Prohlížení si textu věnoval žák oproti svým dvěma spolužákům velmi dlouhý čas. Jeho předpoklady o textu se tak nejvíce přiblížily reálnému obsahu textu. Při prozkoumání textu správně určil titul i podtitul, všiml si všech tučných slov, popsal všechny obrázky i čísla v textu. Taktéž si však nevšiml jednotlivých čísel, která v textu fungují jako nadpisy odstavců. Formulaci otázek provedl velmi rychle. Jeden z dotazů se však vztahoval k informaci, kterou přečetl již v předchozím kroku. Žák strávil dlouhou dobu přemýšlením nad možnými dalšími otázkami, žádné však nevymyslel. Již po přečtení prvního odstavce dokázal odpovědět na oba dotazy, formuloval tedy další otázku, která navazovala na jednu zodpovězenou. Na tu se však odpověď, po přečtení textu, nedozvěděl. Text četl žák pouze jednou. Při následné rekapitulaci žák zmínil pouze informace z úplného začátku a konce celého textu. Celková rekapitulace tak nebyla příliš obsáhlá. Stejně jako spolužáci i Petr uvedl, že s textem neměl potíže a všemu rozuměl.

Hromadné setkání 1

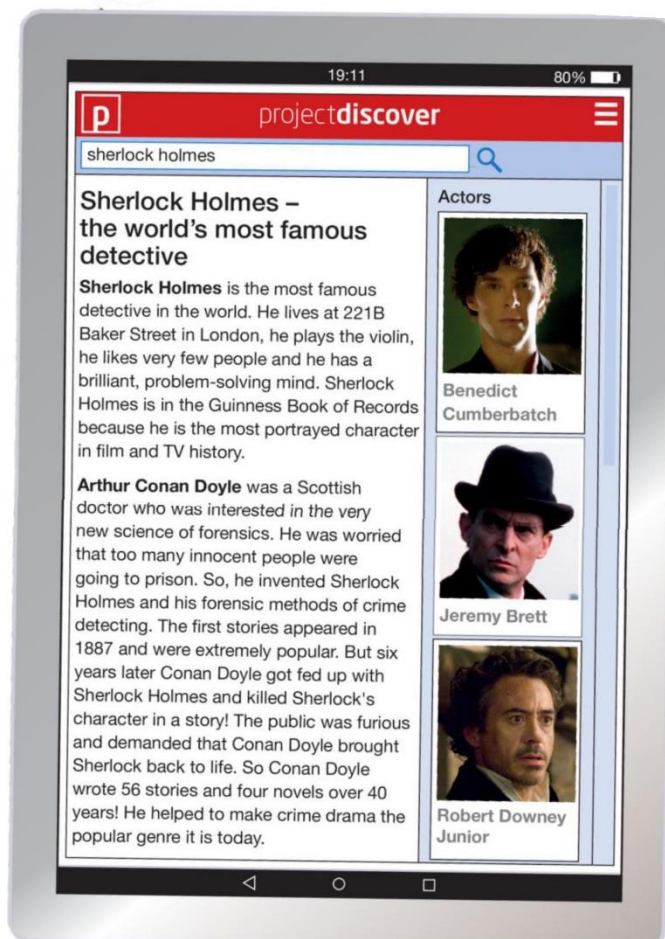
9. 2. 2024

Anna, David, Petr

První hromadné setkání proběhlo ve stejný týden jako první individuální setkání. Žáci byli, jako vždy, omluveni z jiné vyučovací hodiny a bylo tak umožněno využít plných 45. minut běžné hodiny. Pro práci s textem bylo nakonec využito necelých 30 minut.

Délku jednotlivých činností při práci s textem (viz obrázek 7) můžeme pozorovat v grafu 4. Detailnější popis těchto činností nalezneme v tabulce 4. Pod tabulkou dále můžeme najít poznámky, které si žáci psali v průběhu celého setkání (viz obrázek 8, 9, 10).

Zbylý čas byl věnován reflexi ze strany žáků. Zhodnotili svou práci, daný text, jeho náročnost a také zajímavost. S žáky proběhlo setkání o 5-10 minut dříve ve volné učebně, ve které následně probíhala i celá hodina. V úvodních minutách došlo k pozdravení, navození příjemné atmosféry, zjištění aktuálního stavu žáků.

Obrázek 7: Text využitý při hromadném setkání 1 (Wheeldon a Shipton, 2019, s.56)

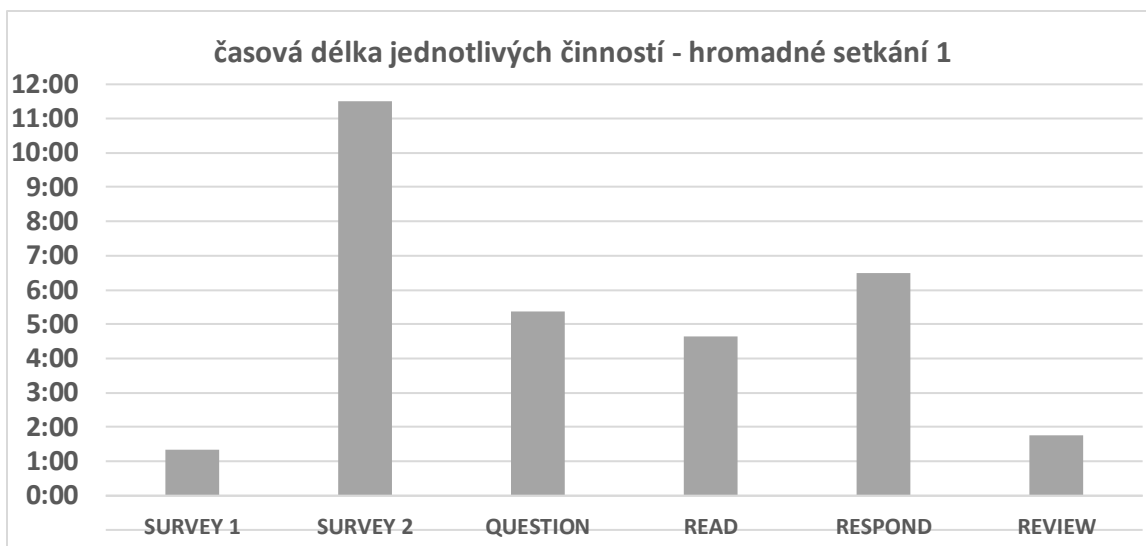
HROMADNÉ SETKÁNÍ 1 – ANNA, DAVID, PETR

DÉLKA (min)	ČINNOST	POPIS ČINNOSTI
1:28	Survey	Žáci mají možnost podrobně si prostudovat předložený text po neomezeně dlouhou dobu. Jakmile jsou přesvědčeni, že text dostatečně prozkoumali, signalizují slovně nebo gestem, že dokončili své čtení. Ostatní pak čekají, dokud všichni žáci text také pečlivě neprozkoumají.
10:11		Autorka výzkumu klade žákům otázky, které jsou rozděleny do tří kategorií – obrázky, nadpisy a text. Žáci odpovídají spontánně, aniž by čekali na vyzvání. Některé otázky jsou zodpovězeny všemi třemi žáky slovně, zatímco na jiné reaguje pouze jeden žák verbálně a ostatní vyjádří svůj souhlas či nesouhlas neverbálně, například pohledem nebo přikývnutím. Na každou otázku odpoví alespoň jeden žák. Pokud žáci nesouhlasí, otevřeně vyjádří svůj názor. Na závěr této části žáci napíší na papír své předpoklady o tom, co bude následovat v textu, a poté své myšlenky nahlas přečtou. <i>Anna: "About Sherlock Holmes and Arthur Conan Doyle, about their lives and maybe about solving some crimes."</i> <i>David: "About Sherlock Holmes and his story how he became a detective and Arthur Conan Doyle how he became a doctor."</i> <i>Petr: "About Sherlock Holmes and about Arthur Conan Doyle. Maybe their story and... something about them."</i>
3:31	Question	Na základě instrukcí žáci samostatně formulují otázky k textu a pracují individuálním tempem. Jako první dokončí své otázky David, následuje Anna a nakonec Petr. Jakmile i poslední žák dokončí své otázky, všichni nahlas přečtou své dotazy. Žáci formulují 3-4 otázky, v některých se shodují.

		Anna: <i>“Is Sherlock Holmes still alive? Is he real or just fictive? How he became detective? And who is Arthur?”</i> David: <i>“Where he lives? Who is his friend? How many crimes he solved?”</i> Petr: <i>“Where Sherlock live? Who write Sherlock? What Arthur doing for living?”</i>
5:20	Read	Žáci hlasitým čtením čtou celý text. Každý žák přečte jeden z odstavců. Po přečtení dostávají prostor pro jakékoliv dotazy, avšak žádné nejsou, žáci rozumí celému textu. Následně dostávají možnost znovu text přečíst, tentokrát tichým čtením, individuálním tempem, čehož všichni žáci využívají.
3:35	Respond	Žáci písemně odpovídají na své předem stanovené dotazy. Poté jsou vyzváni, aby přečetli všechny otázky i své odpovědi nahlas. Žáci našli odpovědi na převážnou většinu svých otázek. Anna: <i>“Is Sherlock Holmes still alive? Yes, but Arthur killed him in his story but then he brought Sherlock back to life. Is he real or just fictive? He is just fictive. How he became detective? I didn’t find an answer. And who is Arthur? Arthur is Scottish doctor.”</i> David: <i>“Where he lives? He lives at 221B on Baker Street in London. Who is his friend? He doesn’t have friends, because it is not written in the text. How many crimes he solved? He solved many crimes in many stories.”</i> Petr: <i>“When Sherlock live? Sherlock live around 1887 Who write Sherlock? Arthur Conan Doyle write a story about Sherlock What Arthur doing for living? He was a Scottish doctor.”</i>

2:33	Review	Žáci jsou vyzváni k písemné rekapitulaci celého textu, kterou následně čtou nahlas. O textu si nejvíce informací zapamatoval Petr. Anna: <i>“The text was about what why Arthur invented Sherlock and who’s Sherlock Holmes. It is also about how many novels Arthur write. And about what Sherlock doing in his free time maybe there was... he doesn’t have many friends.”</i> David: <i>“The text was about character Sherlock Holmes. About his author Arthur Conan Doyle who is Scottish doctor and he is interested in criminals... criminal stories, I think. So he made character Sherlock Holmes who is a detective and solves criminals and he write 56 stories and 4 novels about Sherlock Holmes.”</i> Petr: <i>“Text about Arthur Conan Doyle and Sherlock Holmes. Arthur was Scottish doctor, who writes about innocent people who go to prison for nothing, and he invented Sherlock Holmes forensic detective, and he writes about Sherlock where he live and what do does and his stories... detective stories that Sherlock solves. And then he kills Sherlock in his story, but the people are furious about that. Then he came back to life, and he write 56 stories about him.”</i>
------	--------	--

Tabulka 4: Popis jednotlivých etap práce s metodou SQ3R – hromadné setkání 1

Graf 4: Časové rozložení jednotlivých etap v minutách - hromadné setkání 1

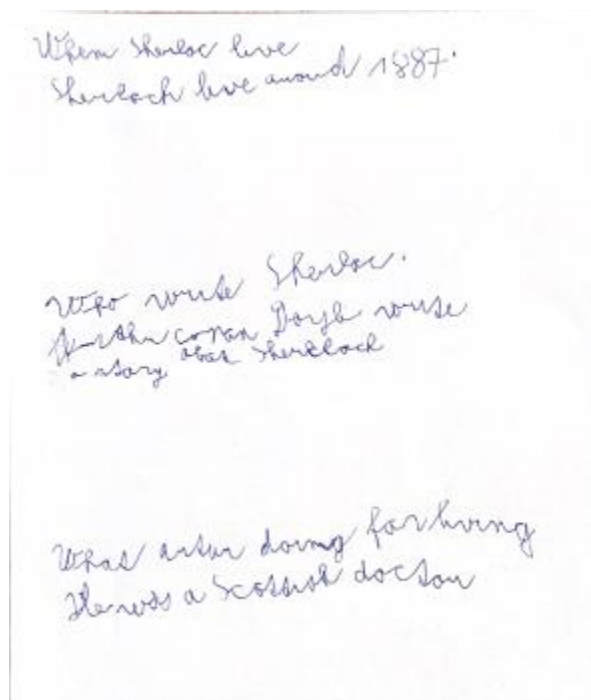
IS SHERLOCK HOLMS STILL ALIVE? ~~HE~~ ARTHUR KILLED HIM IN ONE STORY BUT THEN HE SHOWED UP IN SHERLOCK DARK
 IS HE REAL OR FICTIVE? FICTIVE
 HOW HE BECAME DETECTIVE? ✓
~~WHY~~ WHO IS ARTHUR? HE WAS SCOTISH DOCTOR

 WHY ARTHUR KILLED SHERLOCK HOLMS?
 WHO IS SHERLOCK HOLMS?
 HOW WAS HE KILLED?

Obrázek 8: Poznámky žákyně Anny z hromadného setkání 1, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

WHERE HE LIVES? HE LIVES AT 221 B. ON BAKER
 WHO IS HIS ~~PARROT~~ FRIEND? HE HASN'T MANY FRIENDS.
 HOW MANY CRIMES HE SOLVED? HE SOLVED
 MANY CRIMES IN MANY STORIES.

Obrázek 9: Poznámky žáka Davida z hromadného setkání 1, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Obrázek 10: Poznámky žáka Petra z hromadného setkání 1, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Shrnutí práce danou metodikou u Anny, Davida a Petra

Jelikož nebyl text příliš náročný, obešlo se toto setkání bez nutnosti rozšíření a opakování slovní zásoby. Žáci tak rovnou začali text prozkoumávat. S prozkoumáním byl nejdříve hotový David, nejvíce času mu věnoval Petr. Po zodpovězení všech otázek při prozkoumání textu, které zabralo nejdelší čas, žáci formulovali dotazy. Zatímco David i Petr vytvořili otázky tři, Anna měla celkem čtyři. Text byl prvně přečten hlasitě všemi žáky, každý přečetl jeden odstavec. Následně si všichni tři žáci četli celý text znovu samostatně. Každý žák byl po přečtení schopen zodpovědět tři dotazy. Nejobsáhlejší rekapitulaci poskytl Petr. Na základě následné reflexe vyšlo najevo, že i tento text je pro žáky jednoduchý a ocenili by tedy i složitější a delší texty.

Hromadné setkání 2

16. 2. 2024

Anna, David, Petr

Druhé hromadné setkání proběhlo v čase běžné výuky. Pro práci byla vyhrazena jedna celá vyučovací hodina, tedy 45. minut. K setkání s žáky došlo 10 minut před zvoněním na výuku, aby bylo možné nastavit příjemnou, důvěrnou atmosféru a také seznámit žáky s průběhem celé hodiny. Z poskytnutých 45. minut bylo nakonec využito pro práci s textem přibližně 41 minut.

Před zahájením práce s textem byla s žáky probrána veškerá slovní zásoba. Na obrázku 11 můžeme vidět vyplněný pracovní list se slovní zásobou žákyní Annou. Po seznámení se slovní zásobou byla započata práce s textem (viz obrázek 12) za užití metody SQ3R. Délku jednotlivých činností při práci s textem vidět v grafu 5. Detailnější popis těchto činností nalezneme v tabulce 5. Pod tabulkou dále můžeme najít poznámky žáků z celé hodiny (viz obrázek 13, 14, 15).

Zbýlý čas byl věnován reflexi. Žáci poskytli zpětnou vazbu ohledně náročnosti textu, srozumitelnosti instrukcí a otázek a sdělili vlastní pocity, úspěchy a neúspěchy při práci s daným textem.

SENSES

HEARING SIGHT SMELL TASTE TOUCH

HEARING
SMELL
TASTE
TOUCH
SIGHT

HEARING	SMELL	TASTE	TOUCH	SIGHT
SOUND	ODOUR	FLAVOUR	TEXTURE	LOOK
DEAF	SMELL CREW	EAT	HOLD	FRAGRANCE
		TEXTURE		

I like listening to music.

Deaf people can't play instruments very well.

Can you taste the soup?

The meal is full of flavour.

I love the feel of warm bed on winter's night.

The sound was too loud.

What is that odour? The smell is disgusting!

Let's go and see the new movie.

You always smell great. What fragrance do you use?

I hate the texture of banana! I can't eat it.

Look at it!

Obrázek 11: Pracovní list k osvojení slovní zásoby potřebné pro práci s textem u hromadného setkání 2

HOME ABOUT ARTICLES ARCHIVE CONTACT

Follow your nose ...

Meet three people whose sense of smell has made a difference to their lives.

A Helen Keller was a famous activist for the deaf and blind, and was deaf and blind herself. She had an extraordinary sense of smell, and could identify people's jobs by the odour on their clothes. "When a person passes," she said, "I get a scent impression of where he has been – the kitchen, the garden, or the sickroom." She also described smell as something "that transports us across thousands of miles and all the years we have lived." A smell can remind us of another time and place.

B James Bell has worked for a perfume company for over twenty years. He says, "You start with a superior sense of smell, but you must train it, like a concert pianist." James passed a 'smell test' and the company sent him to study at a perfumery school in France, where he learned to recognize about 2,800 synthetic and 140 natural materials. Since that time he has helped to create some of the world's favourite fragrances.

C Journalist Lucy Mangan has never smelled the fragrance of a rose. She has never tried different perfumes in a shop. Lucy is anosmic, which means she can't smell anything. She has been anosmic since birth. As 75–95% of the flavour of food comes from its smell, meals have never had much flavour. She can feel the different textures of lasagne, steak or fish, but for her they're all quite tasteless.

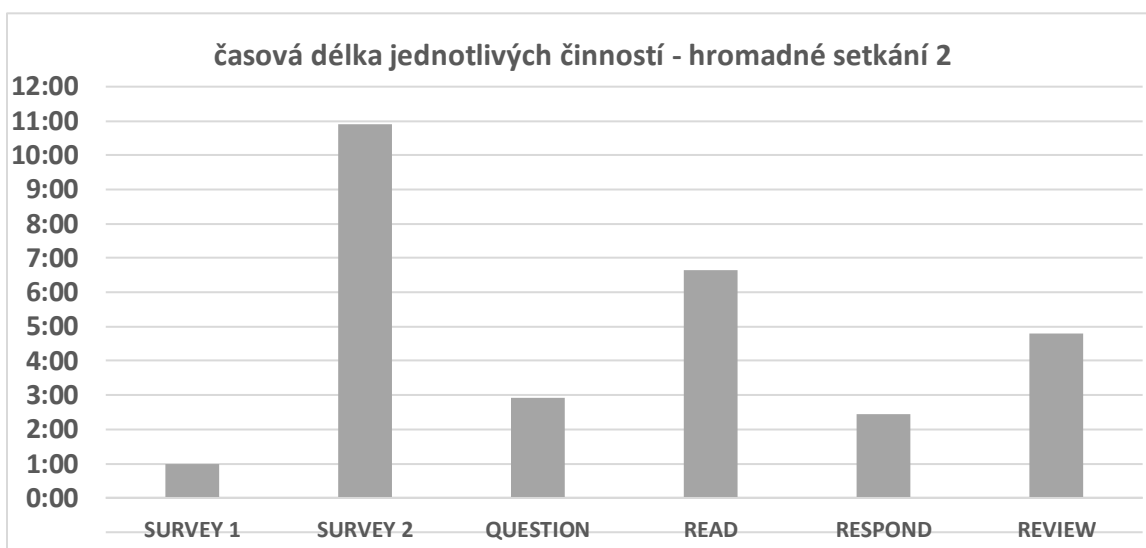
Obrázek 12: Text využitý při hromadném setkání 2 (Wetz a Gormley, 2016, s. 20)

HROMADNÉ SETKÁNÍ 2 – ANNA, DAVID, PETR		
DÉLKA (min)	ČINNOST	POPIS ČINNOSTI
10:45	Slovní zásoba	Žákům je poskytnut pracovní list (viz obrázek 11), který slouží k připomenutí s osvojení si nové slovní zásoby na téma smyslové vnímání. Žáci se snaží přijít na téma, kterému se následný text bude věnovat, odpovídají na připravené dotazy a vyplňují pracovní list, který je následně hromadně zkontrolován a určité nejasnosti jsou vysvětleny.
1:00	Survey	Žáci se seznamují s předloženým textem (viz obrázek 12), který si po libovolně dlouhou dobu prohlíží. Jakmile mají pocit, že si text dostatečně prohlédli, dávají slovně, převážně anglicky, či pohledem signál, že mají hotovo. Čeká se, dokud se všichni pečlivě s textem neseznámí.
10:55		Autorka výzkumu dává žákům otázky, které jsou rozděleny do tří kategorií – obrázky, nadpisy, text (viz obrázek 1). Žáci odpovídají spontánně, není potřeba vyzvání k odpovědi. Na některé dotazy odpovídají všichni tři žáci slovně, jindy odpoví pouze jeden žák verbálně a ostatní neverbálně, pohledem, přikývnutím v případě, že souhlasí. Na každou otázku odpoví vždy alespoň jeden žák. V případě nesouhlasu žáci ochotně sdělují svůj názor. Na závěr této části žáci píšou na papír a následně čtou, o čem si myslí, že následující text bude, Anna: <i>“About inventing perfumes and how they did it.”</i> David: <i>“About how they made flavours for perfumes.”</i> Petr: <i>“About some smell and maybe some... nějaké nemoci spojené s vnímáním prostě.”</i>

2:55	Question	Na základě instrukcí žáci formulují otázky k textu. Pracují samostatně individuálním tempem. Jako první dokončuje otázky David, poté Anna a jako poslední Petr. Jakmile dokončí své otázky i poslední žák, všichni nahlas čtou své dotazy. Anna: ” <i>When they invented perfume? Who invented them? And how?</i> ” David: ” <i>Can be food in the flavour? Who made first perfume? How many flavours can be in perfume?</i> ” Petr: ” <i>Have they all some inventions? Did someone live in BC?</i> ”
6:38	Read	Žáci čtou předložený text nahlas. První odstavec čte Anna, druhý David a poslední Petr. Po přečtení se žáci doptávají na neznámá slova, odpověď poskytují ostatní žáci či pojem vysvětlí autorka výzkumu přeložením nebo popisem daného slova. Poté mají žáci možnost přečíst si text znovu, tentokrát tichým čtením a vlastním tempem. Ani jeden z žáků nepotřebuje text číst znovu.
2:27	Respond	Žáci odpovídají na své předem stanovené dotazy písemně. Poté jsou vyzváni k přečtení všech otázek a jejich odpovědí. Odpovídá pouze David a Petr, jelikož Anna nenašla odpověď ani na jednu ze svých otázek. Zbylí dva žáci byli schopni zodpovědět pouze jeden dotaz. David: ” <i>Can be food in the flavour? Yes, it can be. And 240 more natural materials.</i> ” Petr: ” <i>Have they all some inventions? James Bell study a perfumery school in France</i> ”

4:48	Review	Žáci rekapitulují text s předešlou písemnou přípravou. Anna: <i>“About woman who can ’t smell anything, so food is not that tasty for her and about a men who works in perfume factory for twenty years and I don ’t remember anything else.”</i> David: <i>“It was about perfumes and deaf and blind girl that can smell jobs or where the person was, and it was about a man who studied perfume school in France.”</i> Petr: <i>“About three people, one have really good smell, one have no smell, she don ’t have smell since her birth. Last go study perfumery.”</i>
------	--------	---

Tabulka 5: Popis jednotlivých etap práce s metodou SQ3R – hromadné setkání 2

Graf 5: Časové rozložení jednotlivých etap v minutách – hromadné setkání 2

WHO INITIATED THEM?
AND HOW?

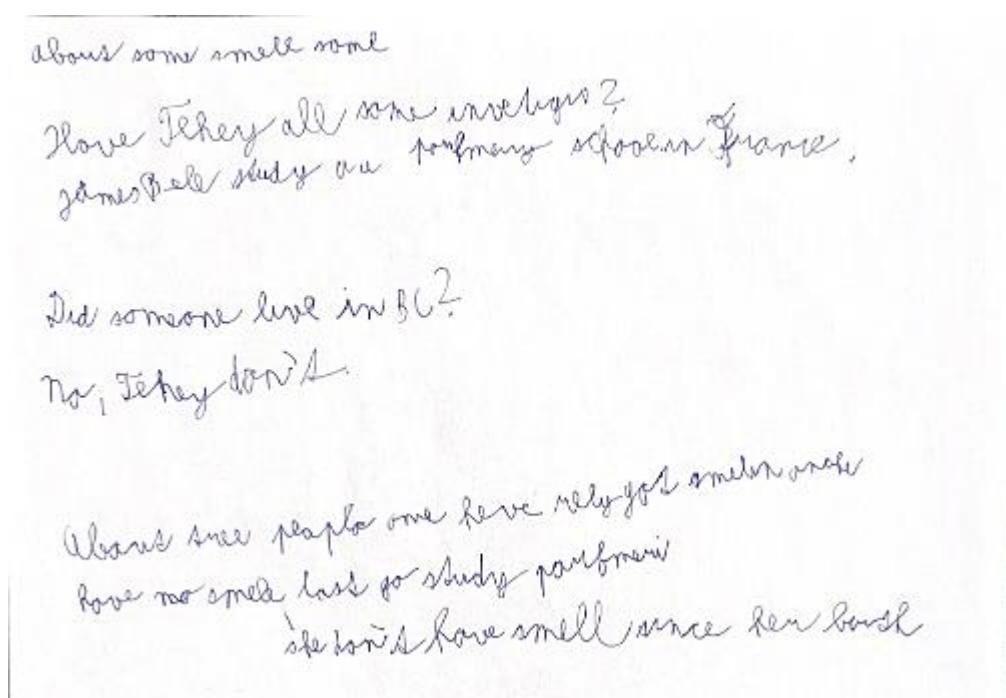
Q: What is the ~~best~~ ^{best} way to ~~get~~ ^{get} a job? ~~It is not that easy for her~~
Ans: ~~It is not that easy for her~~ ^{It is not that easy for her}

1 CAN BE FOOD IN THE FLAVOR?
2. NO MORE FIBER PERFUME?
3. HOW MANY FLOWERS CAN BE IN ONE PERFUME?

1. 785 17 CMBT AN 790 MORE NATURAL MATHEMATICS
2. 17 WASNT IN THE TEXT.
3. 17 WASNT IN THE TEXT. ~~NOT CMBT~~

IT WAS ABOUT PERFORMS AND
DEAF AND BLIND SINCE SHE CAN
STILL JOBS OR WHERE TWO PERSON
WAS AND IT WAS ABOUT HER
WHO STUDIED PERFORM SCHOOL IN FRANCE

69

Obrázek 15: Poznámky žáka Petra z hromadného setkání 2, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Shrnutí práce danou metodikou u Anny, Davida a Petra

Jelikož byl zvolen, na základě zpětné vazby žáků z předchozích setkání, složitější text, prvnímu kroku „survey“ byla věnována podstatně velká část celého setkání, jednalo se přibližně o čtvrtinu celého času. V tomto kroku se žáci zaměřili převážně na jeden z obrázků, díky kterému získali představu o textu, která však příliš neodpovídala reálnému obsahu. Došlo tak k tomu, že žákyně Anna nenašla ani na jednu ze svých tří otázek odpověď, oba chlapci dokázali zodpovědět pouze jeden ze svých dotazů. Ve zbylém čase hodiny, po skončení posledního kroku se vedla konverzace v českém jazyce, kde žáci sdělili své pocity z práce s textem. Na Anně bylo vidět zklamání, jelikož nedokázala správně odhadnout obsah textu. Dle jejích slov se příliš zaměřila na obrázek parfému a nebrala pak již v úvahu titul a podtitul, první a poslední věty, které přitom mohly pomoci získat více odpovídající představu. Rozhovor tak vedl k jejímu vlastnímu uvědomění, že je potřeba se příště více zaměřit a brát v potaz i ostatní grafické prvky a přečtené části textu.

Hromadné setkání 3

23. 2. 2024

Anna, David

Třetí hromadné setkání proběhlo pouze se dvěma žáky, Annou a Davidem. Petr nebyl kvůli nemoci přítomný. Setkání proběhlo v běžném čase výuky, žáci byli pro potřeby výzkumu uvolněni z jiného předmětu. Setkání proběhlo o 10 minut dříve v připravené, volné učebně. Z plných 45. minut bylo pro práci s textem využito 36 minut.

Před zahájením práce s textem byla s žáky probrána veškerá slovní zásoba. Na obrázku 16 a 17 můžeme vidět vyplněný pracovní list Annou a Davidem. Po seznámení se slovní zásobou byla započata práce s textem (viz obrázek 18) za užití metody SQ3R. Délku jednotlivých činností při práci s textem vidět v grafu 6. Detailnější popis těchto činností nalezneme v tabulce 5. Pod tabulkou dále můžeme najít poznámky žáků z celé hodiny (viz obrázek 19, 20). Zbýlých 9 minut hodiny bylo věnováno reflexi.

The image shows a handwritten matching exercise and a text completion task. The matching exercise consists of two columns of phrases. The left column has five items: 1 set off, 2 leave behind, 3 stop off, 4 stay with, and 5 carry on. The right column has five items: a stay for a short time, b be a guest, c go away and not take something, d continue, and e begin a journey. Lines connect the items as follows: 1 to e, 2 to c, 3 to a, 4 to b, and 5 to d. Below the matching exercise is a rounded rectangle containing the phrases: carry on, leave behind, set off, stop off. Below this rectangle are four numbered sentences with blanks for the phrases. The blanks are filled with handwritten words: 1. When do you set off on your trip? 2. Do you need to stop, or can you stop off? carry on 3. On the way home, we'll leave behind at the shops. stop off 4. It's hard to carry on your family and friends. leave behind

Obrázek 16: Vyplněný pracovní list žákyň Annou k osvojení slovní zásoby potřebné pro práci s textem u hromadného setkání 3

1 c set off	a stay for a short time
2 c leave behind	b be a guest
3 a stop off	c go away and not take something
4 b stay with	d continue
5 d carry on	e begin a journey

carry on leave behind set off stop off

- 1 When do you set off on your trip?
- 2 Do you need to stop, or can you carry on?
- 3 On the way home, we'll stop off at the shops.
- 4 It's hard to leave behind your family and friends.

Obrázek 17: Vyplněný pracovní list žákem Davidem k osvojení slovní zásoby potřebné pro práci s textem u hromadného setkání 3

23rd March, 3.29 p.m.

Rachel Ridley

HOME ABOUT CONTACT FOLLOW

Follow the dream
 Hey! Do you dream of exotic places? Of trips to distant deserts and mountains? Do you dream of adventure? Well, Liz Clark has been living that dream, and I've been following her inspirational blog.

When Liz finished university in California, she wasn't sure about her future. Then one day she met one of her old professors and he offered to lend her his yacht for as long as she wanted it.

Over the next three years, Liz learned to sail – and in October 2005, she **set off** on her journey. It was hard for Liz to **leave behind** her friends and family, but over ten years and more than 25,000 miles later, she's still travelling. She's been to so many fascinating places. Among other countries, she has **stopped off** in Mexico, Costa Rica, Panama and the Galapagos Islands.

During the day, Liz sails, cooks and maintains the yacht. When she stops somewhere, she surfs, does yoga and writes her blog. Adverts on Liz's blog have been paying for her trip, and from her photos it looks like she's been having a fantastic time. There are beautiful beaches, and there's crystal clear water and perfect surf.

But life on the ocean can also be difficult. "It feels so great to inspire others to live their dreams," says Liz, "but it's impossible to explain to them what this life is really like; I've worked hard and it hasn't always been easy or fun."

She also gets very lonely, and though the kindness of strangers helps her to keep going, she's looking for some company on the boat to **stay with** her as she **carries on** her journey around the world. Liz, I think I'll join you! Does anyone else want some adventure?

Obrázek 18: Text využitý při hromadném setkání 3 (Wetz a Gormley, 2016, s. 30)

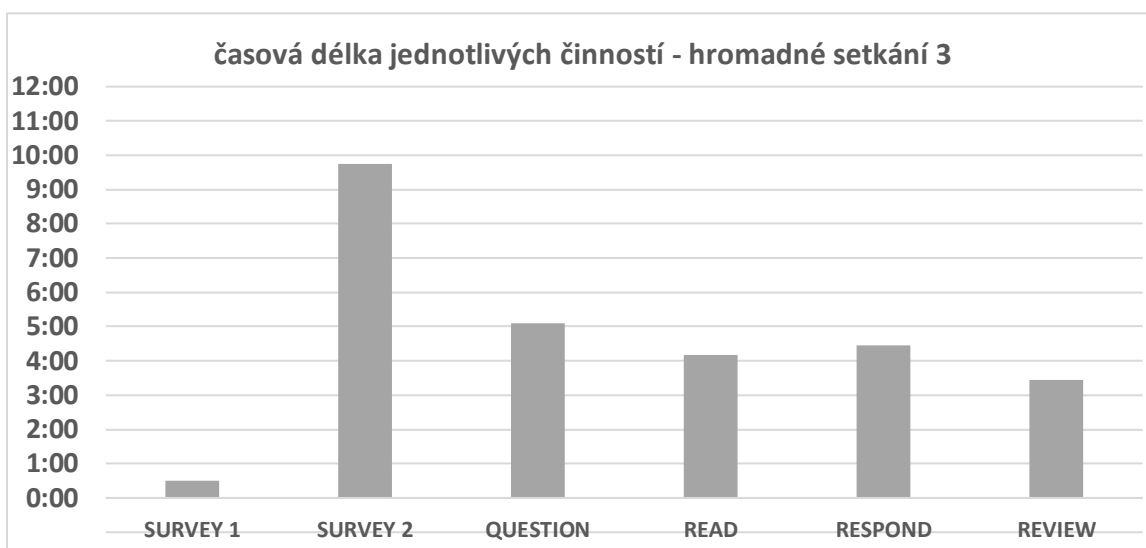
HROMADNÉ SETKÁNÍ 3 – ANNA, DAVID

DÉLKA (min)	ČINNOST	POPIS ČINNOSTI
8:47	Slovní zásoba	Žákům je poskytnut pracovní list (viz obrázek 16, 17), který jim pomáhá osvojit si novou slovní zásobu týkající se frázových sloves. Žáci dohromady odpovídají na připravené otázky a vyplňují pracovní list. Ten je pak zkontrolován a případné nejasnosti jsou vysvětleny.
0:30	Survey	Po rozdělení textu (viz obrázek 18) pro danou hodinu jsou žáci vyzváni k jeho detailnímu prohlédnutí bez čtení. Oba žáci se s textem seznamují stejně dlouhou dobu.
9:45		Autorka výzkumu klade žákům otázky, které jsou rozděleny do tří kategorií (viz obrázek 1). Žáci odpovídají bez předešlého vyzvání. Některé otázky jsou zodpovězeny oběma žáky verbálně, vždy anglicky, v jiných případech odpoví verbálně pouze jeden ze dvou žáků a druhý projeví svůj souhlas neverbálně. V případě nesouhlasu vyjádří své myšlenky slovně. Následně píší na poskytnuté papíry své předpoklady o obsahu textu. Anna: <i>“About Rachel’s life and some her adventure.”</i> David: <i>“It will be about some adventure.”</i>
5:05	Question	Žáci samostatně formulují otázky, o kterých si myslí, že se na ně dozví odpověď po přečtení textu. Žákům trvá vymyslet a napsat dotazy přibližně stejnou dobu. Anna: <i>“What kind of adventure she experienced? What exotic place she visit? Who is Liz Clark? And how old was Rachel when she experienced some adventure?”</i>

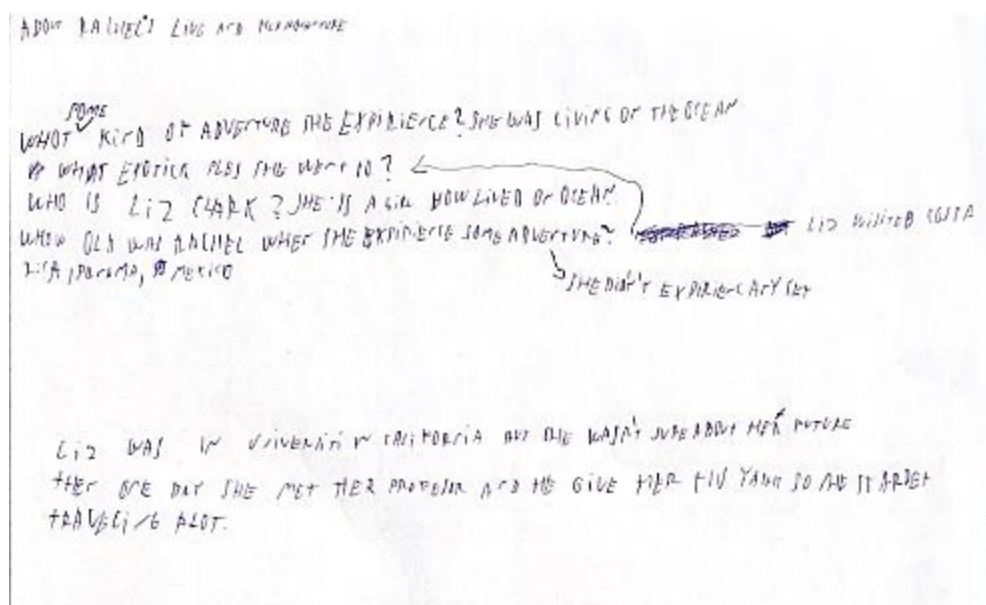
		David: <i>“What was the best adventure? Where she was? How long does she travelled?”</i>
4:10	Read	Anna čte první odstavec nahlas, pokračuje David, který přečte celý druhý odstavec. Následuje samostatné tiché čtení zbylého textu. Po přečtení žáci nemají žádné dotazy ani nejasnosti, nepotřebují text číst znovu.
4:27	Respond	Žáci odpovídají na své předem stanovené dotazy písemně. Poté jsou vyzváni k přečtení všech otázek a jejich odpovědí. Anna: <i>“What kind of adventure she experienced? She was living on the ocean. What exotic place she visit? So... She visited Costa Rica, Panama, Mexico and so many others. Who is Liz Clark? She is a girl who lived on the ocean after university. And how old was Rachel when she experienced some adventure. She didn’t experience any yet.”</i> David: <i>“What was the best adventure? The best adventure was the whole and living on the ocean. Where she was? She was in Mexico, Costa Rica and many countries. How long does she travelled? She has travelled 10 years and she is still travelling,”</i>
3:26	Review	Písemně shrnují celý text, píší všechny informace, které si o textu zapamatovali. Napsané věty poté čtou nahlas. Anna: <i>“Liz was in university in California, but she wasn’t surer about her future. Then one day she met her professor, and he gave her his yacht she started travelling a lot.”</i> David: <i>“Her professor gave her his yacht. She traveled 25.000 miles. She want someone to be with her, because she don’t like be lonely. She left behind family and friends.”</i>

--	--	--

Tabulka 6: Popis jednotlivých etap práce s metodou SQ3R – hromadné setkání 3

Graf 6: Časové rozložení jednotlivých etap v minutách – hromadné setkání 3

Obrázek 19: Poznámky žákyně Anny z hromadného setkání 3, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

IT WILL BE ABOUT SOME ADVENTURE. I DID
 WHAT WAS THE BEST ADVENTURE?
 WHEN SHE WAS 2
 HOW COULD BOGS SHE TRAVEL? 2
 1. THE WHOLE ADVENTURE AND LIVING ON THE BOAT
 2. SHE WAS IN MEXICO, COSTA RICA...
 3. SHE HAD TRAVELED 70 YEARS AND SHE
 IS STILL TRAVELING.
 HER PHOTOS GAVE HER HIS YACHT:
 SHE TRAVELED 25,000 MILES
 SHE WENT SOMEWHERE TO BE WITH HER
 SHE LOST BEHIND FAMILY AND FRIENDS

Obrázek 20: Poznámky žáka Davida z hromadného setkání 3, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Shrnutí práce danou metodikou u Anny a Davida

Po předchozím setkání, kdy žáci nenašli odpovědi na většinu svých otázek, se při tomto setkání velmi zaměřili na jednotlivé grafické prvky textu, věnovali pozornost nadpisům i obrázkům a tentokrát našli odpovědi na všechny své předem formulované dotazy. Konečné převyprávění žákyně Anny bylo souvislé a bylo znatelné, že si z textu odnesla všechny základní informace. Jejich spokojenost a radost z úspěšné práce byla znatelná i ze závěrečné reflexe, při které sdělili své pocity.

Hromadné setkání 4

22. 3. 2024

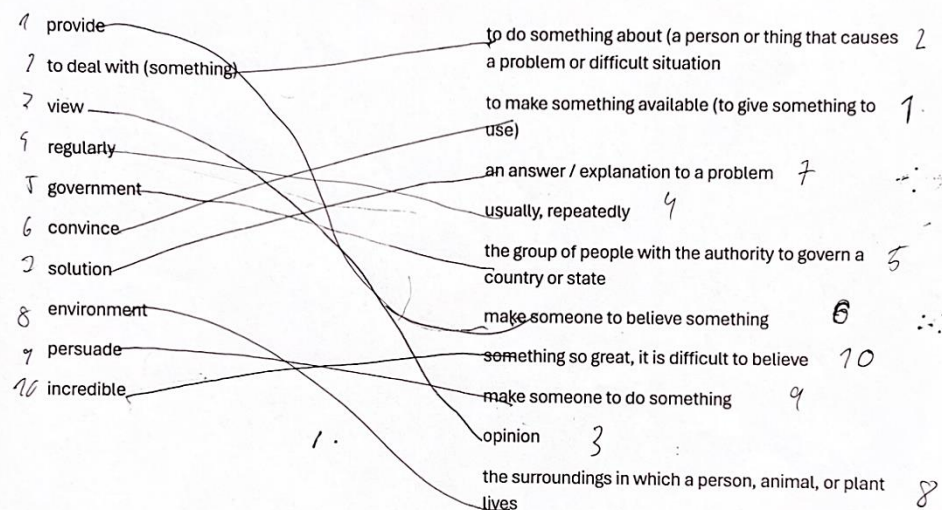
Anna, David

Čtvrté hromadné setkání proběhlo znovu pouze se dvěma žáky, Annou a Davidem. Petr nemohl být přítomen. Setkání proběhlo v běžném čase výuky, žáci byli pro potřeby výzkumu uvolněni z jiného předmětu. Setkání proběhlo o 10 minut dříve v připravené, volné učebně. Z plných 45. minut bylo pro práci s textem využito necelých 30 minut.

Před zahájením práce s textem byla s žáky probrána veškerá slovní zásoba. Na obrázku 21 a 22 můžeme vidět vyplněný pracovní list Annou a Davidem. Po seznámení se slovní zásobou byla započata práce s textem (viz obrázek 23) za užití metody SQ3R. Délku jednotlivých činností při práci s textem vidět v grafu 7. Detailnější popis těchto činností nalezneme v tabulce 7. Pod tabulkou dále můžeme najít poznámky žáků z celé hodiny (viz obrázek 24, 25). Zbylý čas byl věnován reflexi.

provide 6	7 to do something about (a person or thing that causes a problem or difficult situation)
to deal with (something) 1	6 X to make something available (to give something to use)
view 9	7 an answer / explanation to a problem
regularly 4	4 usually, repeatedly
government 5	5 the group of people with the authority to govern a country or state
convince 2	2 X make someone to believe something
solution 3	7 something so great, it is difficult to believe
environment 10	8 make someone to do something
persuade 8	9 opinion
incredible 7	10 the surroundings in which a person, animal, or plant lives

Obrázek 21: Vyplněný pracovní list žákyní Annou k osvojení slovní zásoby potřebné pro práci s textem u hromadného setkání 4

Obrázek 22: Vyplněný pracovní list žákem Davidem k osvojení slovní zásoby potřebné pro práci s textem u hromadného setkání 4

The food of the FUTURE

INSECTS

The superfood of the future

There are a lot of hungry people in the world, so how do we **deal with** it? In the next thirty years, we'll need to provide enough protein for billions more mouths, and with all these extra people there will be even less space for farming. One **solution** is for us to eat insects. They are a great source of protein and they don't need as much space or water as farm animals.

So why don't we eat insects regularly? The fact is that many people in Asia, Africa and South America already do. The problem is that Europeans and North Americans don't want to. Some governments are now trying to **convince** them why it is a good idea. The Nordic Food Lab in Copenhagen, for example, developed the 'Insect Deliciousness' project. Its chefs have been to five continents to discover an incredible world of insect flavour. In Australia, they tasted honey ants. **They** ate fried caterpillar in Tanzania, and in Mexico, they enjoyed desert-ant eggs. Will they and other similar organizations **persuade** Europeans and Americans to take a bite from a caterpillar or an ant? What's your **view**? How many people will eat insects in the future? How much food made with insects will you eat?

[\[read more\]](#)

WORLD FOOD FACTS

Did you know that ...

- ... seventy-five per cent of the world's food comes from only twelve types of plant and five types of animal? **These** are only a few of the hundreds of thousands of types of plants and animals on Earth.
- ... when we farm animals for meat, we need huge amounts of water and land? **This** kind of farming is seriously damaging the environment and we're running out of resources.
- ... the Earth's population will be about 9.7 billion by 2050? That's almost two billion more people than today.
- ... 165 million children are hungry because their parents haven't got enough money for food? That's too many hungry children.

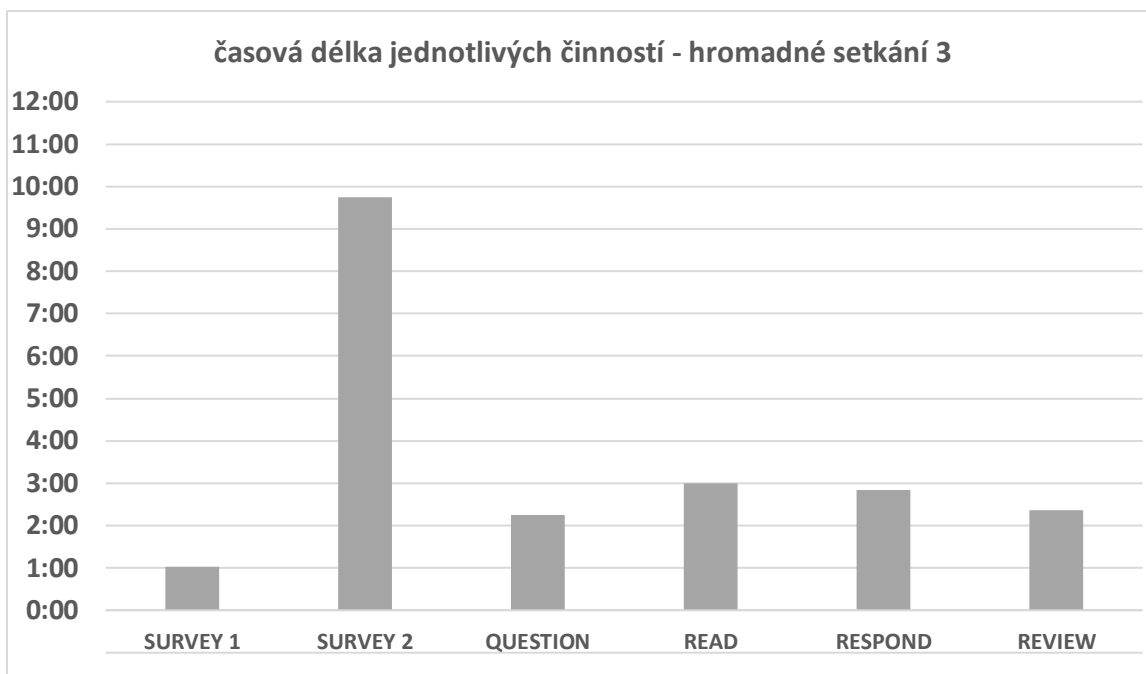
Obrázek 23: Text využitý při hromadném setkání 4 (Wetz a Gormley, 2016, s. 40)

HROMADNÉ SETKÁNÍ 4 – ANNA, DAVID

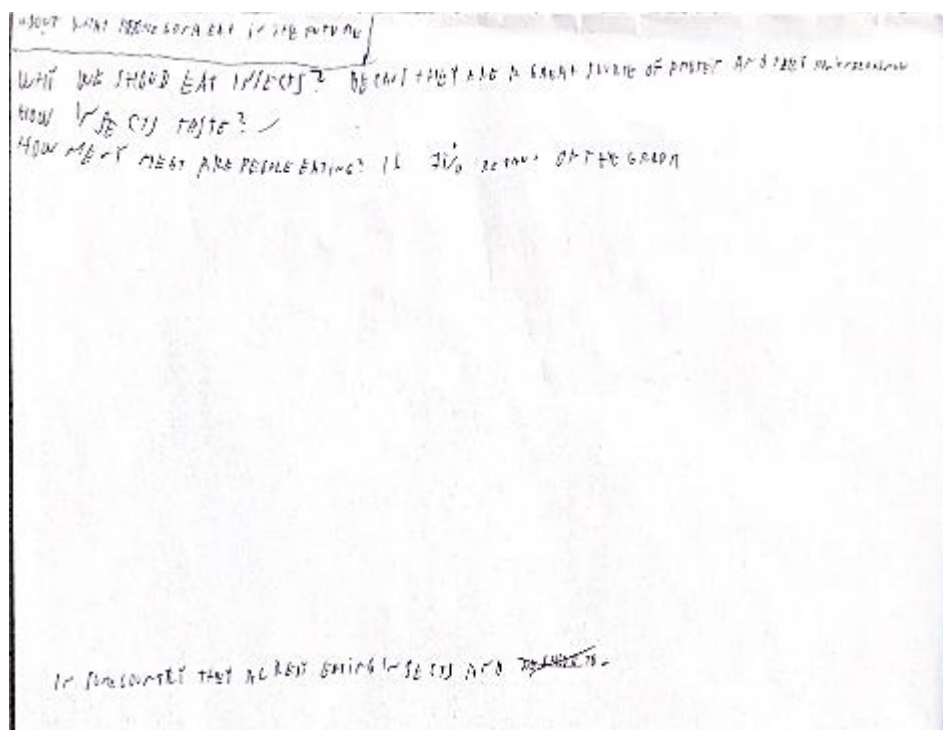
DÉLKA (min)	ČINNOST	POPIS ČINNOSTI
8:10	Slovní zásoba	Žáci spolupracují, společně spojují složitá slova, která se vyskytují v textu, s jejich možnými synonymy či definicemi (viz obrázek 21, 22). Následně je cvičení zkontrolováno, dovysvětleno, autorka výzkumu uvádí žákům možné příklady využití slova ve větě.
1:02	Survey	Žáci se seznamují s předloženým textem (viz obrázek 23), který si po libovolně dlouhou dobu prohlíží. Jakmile mají pocit, že si text dostatečně prohlédli, dávají slovně či pohledem signál, že mají hotovo. Anna se věnuje tomuto kroku podstatně delší dobu než David.
9:45		Autorka výzkumu klade žákům otázky (viz obrázek 1). Žáci aktivně anglicky odpovídají, někdy se doplňují a navazují na sebe. V jiných situacích odpovídá slovně pouze jeden, druhý žák přikyvuje. Pokud jeden z žáků nesouhlasí, otevřeně vyjádří svůj názor. Na závěr této části žáci napíší na papír své předpoklady o tom, co bude následovat v textu a poté své myšlenky nahlas přečtou. Anna: <i>“I think it will be about what are we gonna eat in the future.”</i> David: <i>“About healthier food and how can people eat healthier.”</i>
2:15	Question	Na základě instrukcí žáci samostatně formulují otázky k textu a pracují individuálním tempem. Jelikož David tvoří o jednu otázku méně, končí s psaním dříve než Anna. Anna: <i>“Why we should eat insects? How insects taste? How many meat are people eating?”</i> David: <i>“What is the healthiest meat? What can change meal in the future?”</i>

3:00	Read	Anna čte první odstavec nahlas, David pokračuje. Jelikož je druhý odstavec dlouhý, čte pouze polovinu. Zbylý text čtou samostatně. Po přečtení dostávají prostor pro jakékoliv dotazy, avšak žádné nejsou, žáci rozumí celému textu. Následně dostávají možnost znovu text přečíst, čehož využívá pouze Anna a znovu si čte začátek textu, který byl čten nahlas.
2:50	Respond	Žáci odpovídají na své předem stanovené dotazy písemně. Poté jsou vyzváni k přečtení všech otázek a jejich odpovědí. Anna: <i>“Why we should eat insects? Because they are great source of protein and they don’t need as much space or water as farm animals. How insects taste? I don’t found answer to this question. How many meat are people eating? I guess it is 75% because of the graph.”</i> David: <i>“What is the healthiest meat? The Nordic Food Lab that healthier meat is from insects. What can change meal in the future? They want to.. Europe and North America to eat more insects because it is healthier.”</i>
2:22	Review	Žáci rekapitulují text s pomocí předešlé písemné přípravy. Anna: <i>„In 30 years we should start eating insects because there will be not enough food for everyone cause there will be like billion people more than now. And some countries are already eating insects, because.. I don’t know.</i> David: <i>„It was about future meat and how to solve problems with meat and protein.“</i>

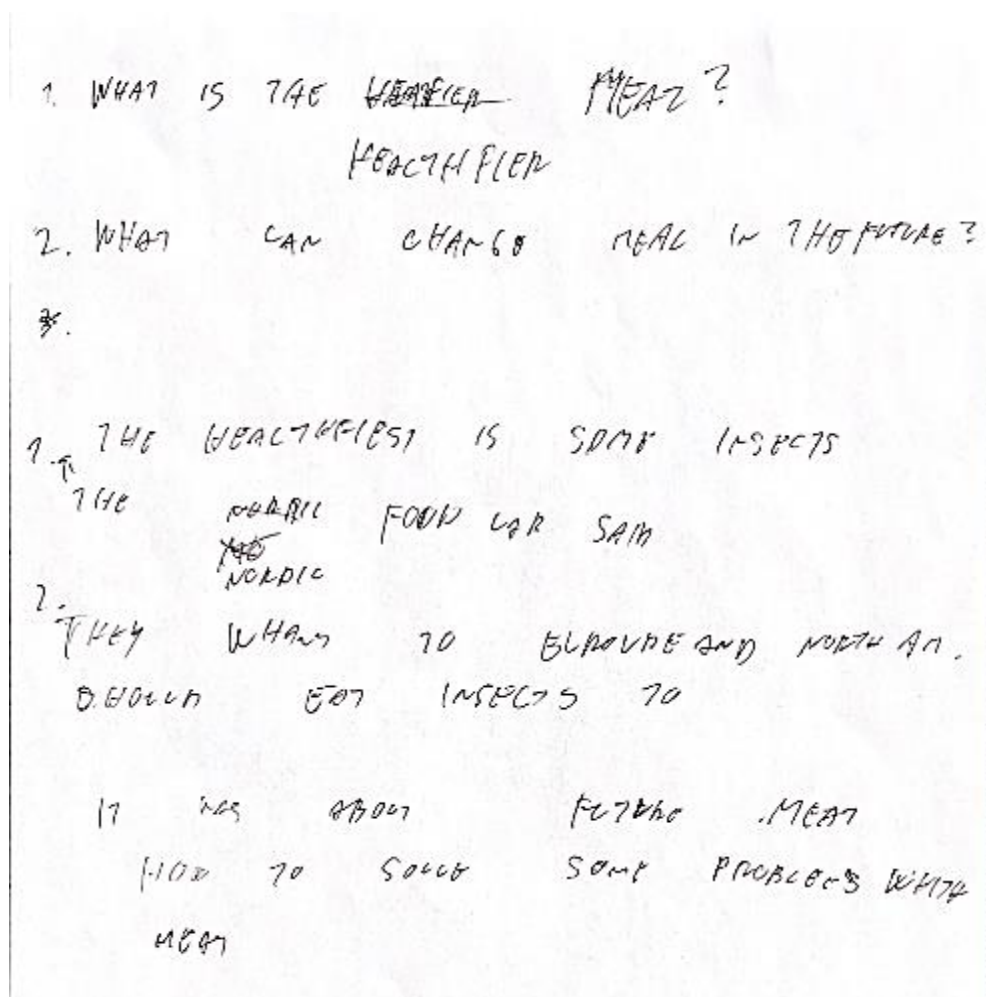
Tabulka 7: Popis jednotlivých etap práce s metodou SQ3R – hromadné setkání 4

Graf 7: Časové rozložení jednotlivých etap v minutách – hromadné setkání 4

Obrázek 24: Poznámky žákyně Anny z hromadného setkání 4, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Obrázek 25: Poznámky žáka Davida z hromadného setkání 4, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Shrnutí práce danou metodikou u Anny, Davida a Petra

Čtvrté hromadné setkání, kterého se zúčastnili pouze dva žáci, trvalo kratší dobu ve srovnání s předchozím setkáním. Počet otázek, které žáci tuto hodinu formulovali byl také nižší, což se projevilo následně v délce částí „respond“ i „review“. Rekapitulace Anny je ve srovnání s Davidovou lehce obsáhlejší, avšak ani jedno z převyprávění není příliš informačně obsáhlé, jako tomu bylo v předchozím setkání. V závěrečné reflexi však žáci neuvedli, že by textu nerozuměli či měli s čímkoliv problém. Je tedy možné, že pro žáky nebylo dané téma příliš poutavé.

Hromadné setkání 5

19. 4. 2024

Anna, David, Petr

Páté a současně poslední setkání proběhlo se všemi třemi žáky. Stejně jako všechna předešlá setkání i toto bylo zrealizováno ve volné učebně s vyhrazeným časem 45. minut, ze kterých bylo využito 38. minut. Před zahájením došlo k úvodním 10 minutám, ve kterém došlo k navázání kontaktu a oznámení, že se jedná o poslední společnou práci s textem.

Před zahájením práce s textem byla s žáky probrána veškerá slovní zásoba. Na obrázku 26, 27, 28 můžeme vidět vyplněná cvičení žáky. Po seznámení se slovní zásobou byla započata práce s textem (viz obrázek 29) za užití metody SQ3R. Délku jednotlivých činností při práci s textem vidět v grafu 8. Detailnější popis těchto činností nalezneme v tabulce 8. Pod tabulkou dále můžeme najít poznámky žáků z celé hodiny (viz obrázek 30, 31, 32). Zbýlý čas hodiny byl věnován reflexi.

challenging	creative	historic	ordinary	unusual
-------------	----------	----------	----------	---------

- 1 important in history 3
- 2 not different in any way 4
- 3 involving the use of skill or imagination X 2
- 4 different from what is normal 5
- 5 difficult in an interesting way X 1

Obrázek 26: Vyplněný pracovní list žákyní Annou k osvojení slovní zásoby potřebné pro práci s textem u hromadného setkání 5

challenging	creative	historic	ordinary	unusual
-------------	----------	----------	----------	---------

- 1 important in history HISTORIC
- 2 not different in any way ORDINARY
- 3 involving the use of skill or imagination CREATIVE
- 4 different from what is normal UNUSUAL
- 5 difficult in an interesting way CHALLENGING

Obrázek 27: Vyplněný pracovní list žákem Davidem k osvojení slovní zásoby potřebné pro práci s textem u hromadného setkání

challenging	creative	historic	ordinary	unusual
-------------	----------	----------	----------	---------

- 1 important in history historic
- 2 not different in any way ordinary
- 3 involving the use of skill or imagination creative
- 4 different from what is normal unusual
- 5 difficult in an interesting way challenging

Obrázek 28: Vyplněný pracovní list žákem Petrem k osvojení slovní zásoby potřebné pro práci s textem u hromadného setkání 5

BRIT School, London

Are you looking for a secondary school with a creative atmosphere? You'll be able to find it at the BRIT School.

BRIT School students can take special classes in technology and performing arts like dance, singing, music and drama. However, they also do ordinary subjects, such as English, maths, science and foreign languages. After they graduate, many students will be able to have very successful careers as singers or actors.

Young people can join the school from the age of fourteen. Its unusual curriculum means students do exams and take part in performances and exhibitions. The timetable is challenging: they have to practise at break time and after school, but they can't forget to do their homework on time!

If you study hard and have a passion for performing arts, you won't be able to resist the BRIT School.

RIVER PLATE SCHOOL

Buenos Aires, Argentina

This is definitely a school with a difference. The school has over 2,000 students, and is located in the stadium of one of South America's most important football teams.

River Plate is unique because it's the only sports institution in the world that's got its own kindergarten – with students as young as five years old – school, college and university. If you get good marks at the school, you can get into college or university at the same location. Students can watch football matches and see famous players practise. But they can also do other sports, like swimming in the indoor pool and playing basketball on the school court.

The school started in 1928 for young football players, but in those days, girls couldn't attend the classes. People believed that girls couldn't play football as well as boys. Now the school and its ideas have changed and everyone has the chance to be part of this historic institution.

Obrázek 29: Text využitý při hromadném setkání 5, (Wetz a Gormley, 2016, s. 60)

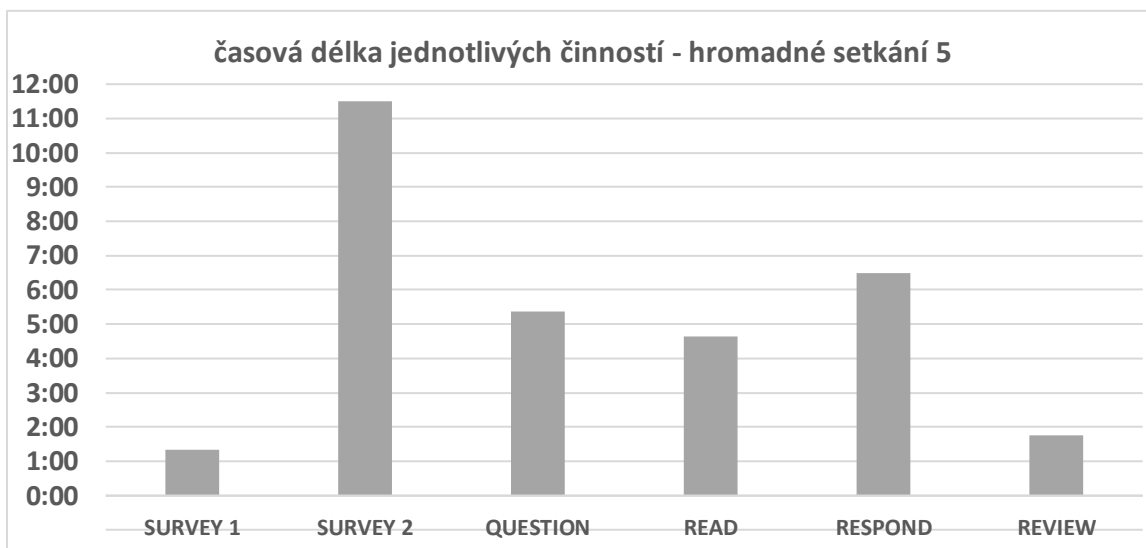
HROMADNÉ SETKÁNÍ 5 – ANNA, DAVID, PETR

DÉLKA (min)	ČINNOST	POPIS ČINNOSTI
3:35	Slovní zásoba	Žáci společně spojují jednotlivá přídavná jména s jejich správným významem v pracovním listě (obrázek 26, 27, 28) . Při kontrole se střídají, čtou slovo a jeho definici.
1:20	Survey	Žáci se seznamují s textem (obrázek 29), prohlíží si obrázky, nadpisy. Získávají představu o jeho možném obsahu. Na prohlédnutí textu mají libovolný čas. Jakmile jsou s textem dostatečně obeznámeni, dávají verbálně či neverbálně signál. K dalšímu kroku metody se postupuje, jakmile všichni dokončí tuto část.
11:30		Žáci odpovídají na otázky kladené autorkou výzkumu (viz obrázek 1). Anna: <i>“About two different schools in two different countries and their history”</i> David: <i>“It will be about two schools.”</i> Petr: <i>“It will be about British and American schools and their differences.”</i>
5:22	Question	Na základě instrukcí žáci formulují otázky k textu, o kterých si myslí, že se na ně dozví při čtení odpověď Anna: <i>“So for the first text I have questions: Is it a private school? Who invented this school? For the second one I have when does the school start? Where exactly is the school? And for both I have how old are the schools and how many people are studying here?”</i>

		David: <i>“Is there some special subjects? What kind of school is it? How many students are in the school and what sports are in the school?”</i> Petr: <i>“Is the first school different compared to ordinary school? What is the schools differences to ordinary school? Are they same in ideas?”</i>
4:38	Read	Anna s Petrem čtou nahlas první text, David pokračuje hlasitým čtením první části druhého textu. Zbylý text čtou žáci samostatně. Po přečtení mají možnost přečíst si text znovu, čehož nevyužívá ani jeden z žáků.
6:30	Respond	Žáci odpovídají na své předem stanovené dotazy písemně. Poté jsou vyzváni k přečtení všech otázek a jejich odpovědí. Anna: <i>“Is it a private school? I didn’t found it but I think it is. Who invented this school? I don’t know. When does the school start? I don’t found an answer, but I think 9 o’clock like usual. Where exactly is the school? The school is in Buenos Aires. How old are the schools? The river school is 96 years old. And how many people are studying here. There are over 2000 people.”</i> David: <i>„Is there some special subjects? There are. Arts like dancing, singing and drama. What kind of school is it? It is an art school. For the second text my question is How many students are in the school? There are 2 000 students. What kind of sports are in the school? There are sports like football, basketball and singing.”</i> Petr: <i>„Is the first school different compared to ordinary school? Yes, it is, students can take special class in technology and performing art and lot of more. What is the schools differences to ordinary school? They have got their own kindergarten. Are they have same in ideas? No, the Brit school is more in history and the second is more to sports.”</i>

1:07	Review	Následně žáci formulují písemně rekapitulaci textu. Anna: <i>“I remember that the British school is more about art and after graduating you can be an actor or a singer, but the River school is more about sports, especially football. The River school was invented in 1992 and first of all it was boys school.”</i> David: <i>“One school is for arts and other one is for sports and they are in different countries.”</i> Petr: <i>“The schools are different when compared to ordinary school. The Brit school is more to science for the students and River plate is more to sports.”</i>
------	--------	--

Tabulka 8: Popis jednotlivých etap práce s metodou SQ3R – hromadné setkání 5

Graf 8: Časové rozložení jednotlivých etap v minutách – hromadné setkání 5

IT WILL BE ABOUT TWO DIFFERENT SCHOOLS. THESE HISTORIES ARE
 HOW OLD IS THE SCHOOL? } KINDER SCHOOL IS 90 YEARS OLD
 HOW MANY PEOPLE ARE STUDYING THERE? } 1. 2. THE SCHOOL IS NOW WITH OVER 2500 PEOPLE
 WHERE DOES THE SCHOOL STARTS? } THINK THE LINE IS AL
 WHEN IS THE SCHOOL? } ITS IN DUTCH AND ENGLISH
 IS IT AN ENGLISH SCHOOL? } I THINK IT IS
 WHO INVENTED THE SCHOOL? } 1. —

THAT THE BEST SCHOOL IS MORE ABOUT ART, AND AFTER GRADUATING YOU CAN BE AN ARTIST OR DESIGNER.
 BUT THE OTHER SCHOOL IS MORE ABOUT SPORTS AND SPECIAL FOOTBALL THE OTHER SCHOOL WAS
 INVENTED IN 1928 AND FIRSTLY IT WAS ONLY BOYS SCHOOL.

Obrázek 30: Poznámky žákyně Anny z hromadného setkání 5, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

17. WILL BE ABOUT DIFFERENT SCHOOLS.
 1. IS THERE SOME SPECIAL SUBJECTS?
 2. WHAT KIND OF SCHOOL IS IT?
 3. THERE ARE ARTS LIKE: DANCING, SINGING AND
 4. IT IS AN ART SCHOOL.
 5. HOW MANY STUDENTS ARE IN SCHOOL?
 6. WHAT SPORTS ARE IN THE SCHOOL?
 7. THERE ARE 2000 STUDENTS
 8. THERE ARE SPORTS LIKE: FOOTBALL, BASKETBALL AND
 SWIMMING
 ONE SCHOOL IS FOR ARTS AND ANOTHER
 ONE IS FOR SPORTS
 AND THEY ARE IN DIFFERENT COUNTRY

Obrázek 31: Poznámky žáka Davida z hromadného setkání 5, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

about schools in British and America
 are they different
 Is the school different ~~or~~ computer to ordinary school?
 Students can take special cases: new technology
 and performing, arts and lot of more.
 What's school. difference to ordinary school?
 The school have ^{or} their own kindergarten.
 Are there some ideas?
 No, the PE school is more in studying
 and new class is more in sports.
 The basis are different computer so the ordinary school
 The PE school for students of the school
 and new place is more sports

Obrázek 32: Poznámky žáka Petra z hromadného setkání 5, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Shrnutí práce danou metodikou u Anny, Davida a Petra

Žáci při posledním hromadném setkání formulovali velké množství otázek z důvodu dvou samostatných textů. Každý žák byl schopný vytvořit alespoň jednu otázku k prvnímu i k druhému textu, dokonce formulovali i otázky, které se zaměřují na porovnání informací z těchto dvou textů. Jak lze vidět v grafu 8, z důvodu velkého množství otázek byla i část odpovídání, tzv. „respond“, podstatně dlouhá a tvořila tak, hned po kroku prozkoumání, druhou nejdelší část tohoto setkání. I přes to, že si žáci vytvořili vcelku velké množství otázek, neodrazil se tento fakt v délce jejich rekapitulace, která byla konkrétně u Davida velmi krátká. Avšak ani Petr a Anna ve své rekapitulaci, která je o něco delší než ta Davidova, nevyužili všechny zjištěné informace pomocí otázek.

Individuální setkání 2

25. 4. 2024

Individuální setkání – Anna, David, Petr

Pro druhá a zároveň poslední individuální setkání s žáky nebyly vyhrazeny tři samostatné vyučovací hodiny, ale byla zrealizována v rámci dvouhodinového odpoledního vyučování. K výzkumnému šetření byla poskytnuta volná učebna vedle té, ve které probíhala běžná výuka všech tří žáků. Žáci byli postupně uvolňováni z výuky a přicházeli do vedlejší třídy. Pro všechny tři žáky tak bylo možno využít maximálně 90 minut. S Annou bylo využito celkem 35 minut, z čehož přímá práce s textem zabrala necelých 19 minut. S Davidem bylo stráveno 15 minut, práce s metodou trvala 10 minut. Petr se zabýval prací s textem 17 minut, ve třídě strávil necelých 25 minut.

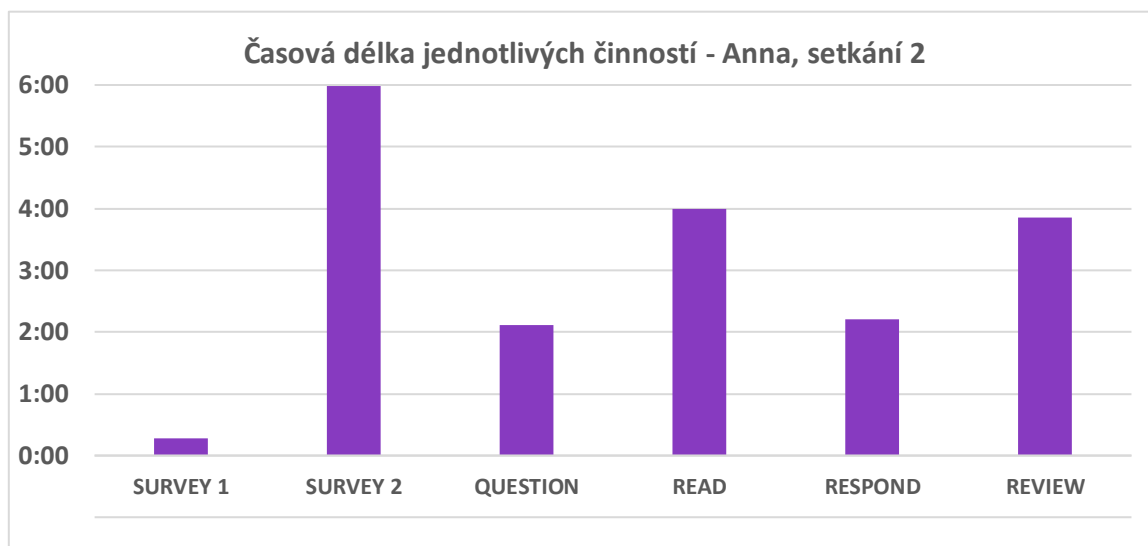
Pro druhé individuální setkání byl využit stejný text, jako při prvním individuálním setkání (viz obrázek 3). Trvání jednotlivých etap můžeme pozorovat u každého žáka zvlášť v grafech 9, 10, 11. Detailní popis těchto etap nalezneme v tabulce 9, 10, 11. Pod tabulkou dále můžeme najít poznámky žáků z druhého individuálního setkání (viz obrázek 33, 34, 35)

Zbýlý čas po práci s metodou byl věnován rozhovoru, při kterém se autorka výzkumu snažila pobídnout žáky k vlastní sebereflexi a k vyjádření svých pocitů ze všech setkání. Cílem bylo především zjistit, zda žáci dokáží využít celou metodu nebo alespoň její část i při práci s textem mimo setkání v běžné výuce, a zda si myslí, že jsou schopni tyto postupy aplikovat v budoucnu.

INDIVIDUÁLNÍ SETKÁNÍ 2 – ANNA		
DÉLKA (min)	ČINNOST	POPIS ČINNOSTI
0:17	Survey	Žákyni je předložen stejný text jako při prvním individuálním setkání (viz obrázek 3) následně je vybíduta k prohlédnutí a seznámení se s textem.
5:59		Autorka výzkumu dává žákyni předem připravené otázky, rozdělené do 3 kategorií – obrázky, nadpisy, text (viz obrázek 1). Žákyně odpovídá převážně slovně. Na některé dotazy reaguje pouze ukázáním v textu, komunikuje tedy neverbálně. Na základě tohoto kroku získává o textu představu. Sdílí své předpoklady o jeho obsahu. Anna: „<i>Ok. I think it will be about Jamie Oliver and how he starts cooking and how he starts his schools.</i>“
2:07	Question	Na základě instrukcí Anna formuluje otázky k textu, o kterých si myslí, že se na ně dozví při čtení odpověď. Pracuje samostatně, před napsáním každé otázky pečlivě přemýšlí, vytváří nakonec celkem 4 otázky. Anna: „<i>Where was he born? How many schools he has? What is he cooking most? Does he have his own TV show?</i>“
4:00	Read	Žákyně čte první odstavec textu nahlas, během čtení si podtrhává informace, které jsou důležité pro její otázky. Již po přečtení prvního odstavce nachází odpovědi na některé otázky, na které písemně odpovídá. Poté si tvoří další otázku. Anna: „<i>How many books he wrote?</i>“ Následně čte potichu zbylé dva odstavce.

		Po přečtení nemá žádné dotazy, rozumí všem slovům v textu a možnost opakovaného přečtení nevyužívá.
2: 12	Respond	Anna odpovídá na své formulované otázky písemně, následně čte dotazy i odpovědi nahlas. Žákyně nachází odpověď na čtyři ze svých pěti otázek. Anna: „<i>Where was he born? He was born in north of London. How many schools he has? He has no schools but his TV shows are called schools so I thought he has schools. What is he cooking most? Healthy food cause he hates junk food. Does he have his own TV show? Yes. One called Jamies School Dinners and other called Jamies Dream Schools and How many books he wrote? I don't found answer to that.</i>“
3:51	Review	Žákyně rekapituluje přečtený text nejprve písemně, text následně čte. Anna: „<i>So I learned that Jamie is dyslexic exactly like me and it was very hard for him in school so he left at 16. He has a five children and he wants children to eat healthy. Also Queen gave him some award of his contribution and in his TV programmes Jamie Schools Dinners he's going to school dinners and trying to cook healthy for children that going to that school.</i>“

Tabulka 9: Popis jednotlivých etap práce s metodou SQ3R – Anna, individuální setkání 2

Graf 9: Časové rozložení jednotlivých etap v minutách – Anna, individuální setkání 2

WHERE HE WAS BORN? HE WAS BORN IN PORT LONDON
 HOW MANY SCHOOLS HE HAD? FOUR
 WHAT IS THE COOKING MOST? HEALTHY FOOD
 DOES HE HAS HIS OWN TV SHOW? YES ONE CALD JAMIE'S SCHOOL DINES AND DREAMS
 HOW MANY BOOKS HE WROTE? 1

 JAMIE IS DISCREET LIKE HE SE IT WAS HARD FOR HIM IN SHOW AND HE LEFT AN 16
 HE HAVE 5 CHILDREN AND HE WANTS CHILDREN TO EAT HEALTHY GEE GIVE HIM SOME AWARD
 OF HIS CONTRIBUTION AND IN HIS TV PROGRAM JAMIE'S SHOULD DINE HE IS
 GOING TO SCHOOL DINE AND TRY TO COOK HEALTHY FOR CHILD.

Obrázek 33: Poznámky žákyně Anny z individuálního setkání 2, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Shrnutí práce danou metodikou u Anny

Přímé práci s metodou SQ3R věnovala žákyně 18,5 minuty z celého setkání. Při druhém individuálním setkání Anna popsala všechny obrázky, správně určila nejen titul a podtitul, ale všimla si také čísel, která v textu stojí jako nadpisy pro jednotlivé odstavce. V textu dokázala najít zvýrazněná slova i různá čísla, ta však nenašla všechna. Při prozkoumání celého dokumentu si žákyně všimla i otázky, která se nachází v levém horním rohu. Anna formulovala celkem čtyři

dotazy. Jeden z nich se přímo ptal na tučná slova v textu. Na některé otázky našla odpověď již po přečtení prvního odstavce, formulovala tak ještě jeden dotaz, který rozvíjel informaci, kterou se právě dočetla. Text četla žákyně pouze jednou, první odstavec hlasitým čtením, zbylé dva tichým čtením. Po přečtení celého textu neměla žádné dotazy ani nejasnosti a začala tedy odpovídat na své formulované otázky. Z původních pěti otázek našla odpověď na čtyři z nich. Při rekapitulaci žákyně zmínila také některé z čísel a tučných slov z textu, dokázala propojit jednotlivé informace a poskládat je logicky za sebou.

Při závěrečné reflexi bylo žákyní sděleno, že ji jednotlivá setkání pomáhají při práci v běžné výuce. Uvedla, že ji dříve nenapadlo si text nejprve prohlédnout, zaměřit se na jednotlivé obrázky a zvýrazněná slova, ale začala rovnou text číst, což často vedlo k potřebě opakovaného čtení. Dle slov Anny si nyní při výuce nejen anglického jazyka automaticky prohlédne nejprve grafické prvky textu a až po získání představy o obsahu přechází ke čtení. Jak uvedla žákyně, otázky si, jako při práci s metodou SQ3R, nestanovuje, avšak i tak využívá prvky této strategie a uvědomuje si její přínos ve svém životě. Dále také uvedla, že si myslí, že nový naučený způsob práce s textem využije v následujících letech, jelikož v tomto období dokončuje povinnou devítiletou školní docházku a nastupuje na gymnázium, kde pro ni budou texty mnohem náročnější.

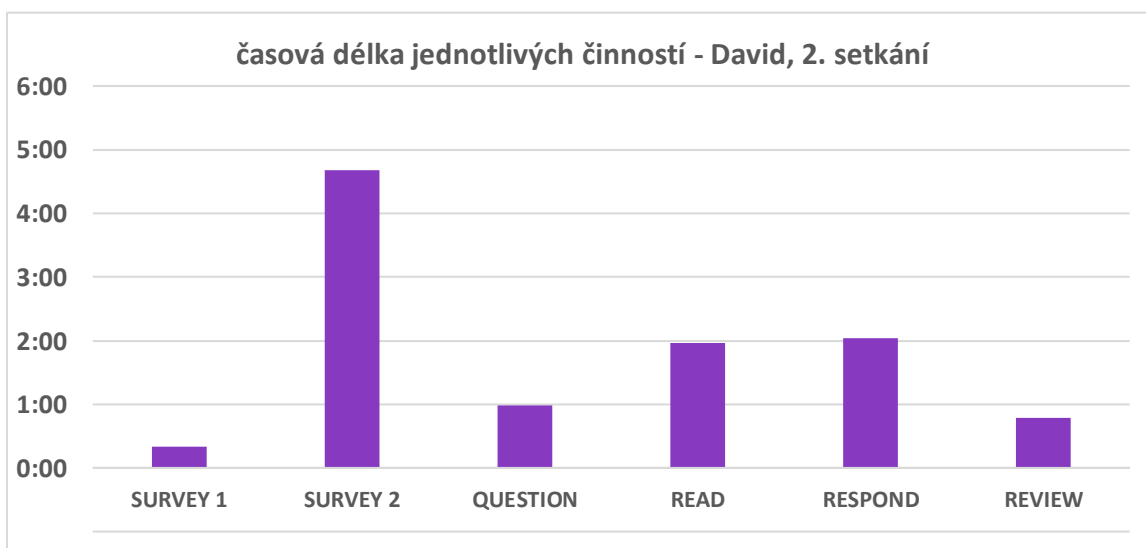
INDIVIDUÁLNÍ SETKÁNÍ 2 – DAVID		
DÉLKA (min)	ČINNOST	POPIS ČINNOSTI
0:20	Survey	Žákovi je předložen text (viz obrázek 3). a poté je vyzván, aniž by si text četl, k seznámení a prohlédnutí si textu.
4:41		Autorka výzkumu klade žákovi předem připravené otázky, které jsou rozděleny do tří kategorií – obrázky, nadpisy, text (obrázek 1). Žák odpovídá převážně slovně. Na některé otázky reaguje pouze ukázáním v textu, tedy neverbálně. Tímto způsobem získává o textu představu a sdílí své předpoklady o jeho obsahu. David: „<i>About Jamie Oliver. About how he cook or prefer meal or about healthy meal.</i>“
0:59	Question	Na základě pokynů žák formuluje otázky k textu, které ho napadají na základě předchozího kroku metody. Žák tvoří velmi rychle dva dotazy. David: „<i>Why he want to be a chef? And what makes him so famous.. popular?</i>“
1:58	Read	Žák čte nahlas první odstavec textu. Informace si nepodtrhává. Již po přečtení prvního odstavce nachází odpovědi na svou otázku a písemně zaznamenává odpověď. Žádné další otázky netvoří.
2:02	Respond	David písemně odpovídá na své formulované otázky a následně je čte nahlas. David: „<i>Why he want to be a chef? Because he hates junk food and worries about children's health. Second - what makes him so popular? His relaxed and friendly style makes him popular.</i>“
0:47	Review	Žák písemně rekapituluje přečtený text. Své věty následně čte nahlas. David: „<i>He was dyslectic so he can't read very well. He want to be chef so he studied to become a chef and he has TV programs about healthier food fir children. He is going to some schools to make better lunches for children. And that's all</i>“

Tabulka 10: Popis jednotlivých etap práce s metodou SQ3R – David, individuální setkání 2

Shrnutí práce danou metodikou u Davida

Prímá práce s metodou zabrala přibližně 11 minut. Prvnímu kroku metody věnoval David přibližně stejnou dobu jako spolužáci. Při prvním kroku metody žák popsal všechny obrázky, našel všechna čísla i tučný text. Taktéž určil správně titul i podtitul, jako nadpisy odstavců určil nesprávně první slova každého odstavce. Při dotazování na barvu a velikost písma dokázal popsat, v čem se určité části textu liší. Během prozkoumání celého dokumentu neuvedl otázku, která se nachází v levém horním rohu. Formuloval celkem dva dotazy, na jeden se dozvěděl odpověď již po přečtení prvního odstavce. Po vybídnutí ho nenapadaly žádné jiné otázky, které by mohl k textu stanovit. Po přečtení, které proběhlo pouze jednou, neměl žák žádné dotazy ani nejasnosti. Pokračoval tak k dalšímu korku, při kterém písemně odpověděl na své otázky. Jeho rekapitulace byla vcelku stručná.

Při závěrečné reflexi žák uvedl, že pro něj práce s danou metodou nebyla výrazně přínosná, jelikož mu práce s anglickými texty nepřijde náročná a nepředpokládá tedy, že by metodu v budoucnosti využíval.

Graf 10: Časové rozložení jednotlivých etap v minutách – David, individuální setkání 2

1 WHY HE WANT TO BE A CHEF?
2 WHAT MAKES HIM SO POPULAR?
3 HIS BEHAVOR AND FRIENDLY STYLE MAKES HIM
4 BECAUSE HE HATES JUNK FOOD AND WORRIES
ABOUT CHILDREN'S HEALTH.

Obrázek 34: Poznámky žáka Davida z individuálního setkání 5, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

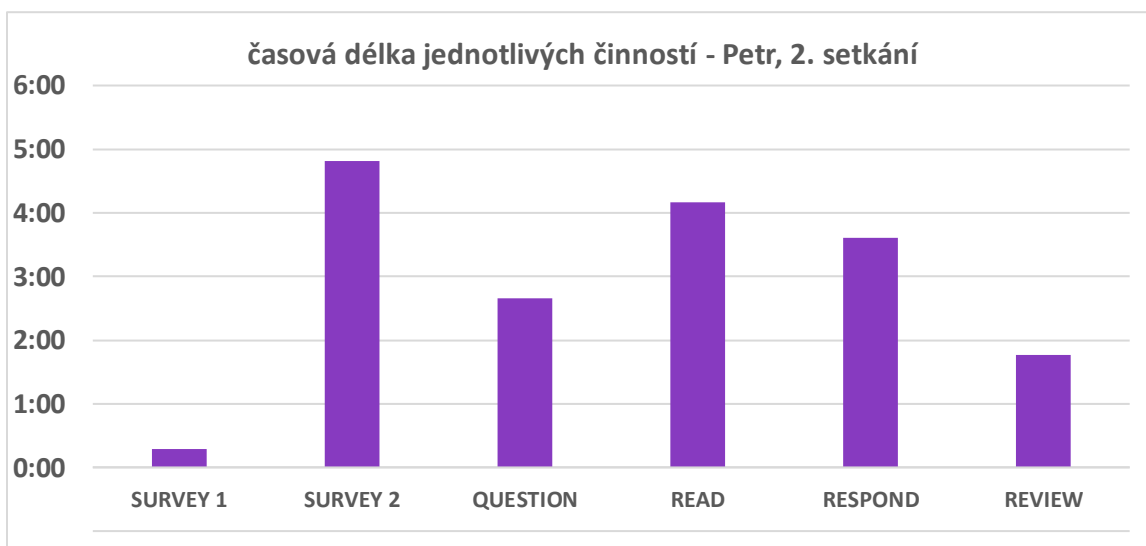
INDIVIDUÁLNÍ SETKÁNÍ 2 – PETR		
DÉLKA (min)	ČINNOST	POPIS ČINNOSTI
0:17	Survey	Žák se seznamuje s předloženým textem (viz obrázek 3), který si po libovolně dlouhou dobu prohlíží.
4:49		Autorka výzkumu dává žákovi předem připravené otázky, rozdělené do 3 kategorií – obrázky, nadpisy, text (viz obrázek 1 Na základě tohoto kroku získává o textu představu. Sdílí své předpoklady o jeho obsahu. Petr: „ <i>About the chef named Jamie and his TV program and cook maybe?.</i> „
2:39	Question	Na základě instrukcí žák formuluje otázky k textu. Pracuje samostatně, nad otázkami nejprve přemýšlí, až po 40 vteřinách začíná psát. Petr: „ <i>Is Jamie some sort of chef? Has Jamie children? Has he got TV program?</i> “
4:10	Read	Žák čte první odstavec textu nahlas, během čtení si podtrhává informace, které korespondují k jeho otázkám. Již po přečtení prvního odstavce nachází odpovědi na své otázky, na které písemně odpovídá a na pobídku formuluje další otázku. Petr: „ <i>Did he finish school?</i> “ Poté čte zbytek textu potichu. Po přečtení nemá žádné dotazy, rozumí všem slovům v textu a možnost opakovaného přečtení nevyužívá.
3:36	Respond	Petr odpovídá na své formulované otázky písemně, následně je čte nahlas. Petr: „ <i>Is Jamie some sort of chef? Yes, he study and became a chef. Has Jamie children? Yes, he have five children. Has he got TV programme? Yes. He has. First, he made in 23 old. Did he finish school? No, but he eventually came back to school to study to be chef.</i> “
1:46	Review	Petr rekapituluje text nejprve písemně, následně čte text nahlas. Petr: „ <i>Jamie is British chef and he is making a TV shows to teach children to be healthy.</i> “

Tabulka 11: Popis jednotlivých etap práce s metodou SQ3R – Petr, individuální setkání 2

Shrnutí práce danou metodikou u Petra

Přímé práci s metodou SQ3R bylo věnováno 17 minut. Při závěrečném setkání nebyl žák příliš aktivní a zdálo se, že se obtížně soustředí. Popsal jednotlivé obrázky velmi stručně, nevěnoval pozornost detailům. Správně určil titul, podtitul a všiml si i nadpisů jednotlivých kapitol. Nejspíše z důvodu nesoustředěnosti neplnil vždy správně zadané instrukce, přečetl například pouze první slovo při úkolu přečíst první větu. Neuvedl všechna čísla z textu, dokázal najít všechna tučná slova v textu a stručně popsal, jak se liší některá slova v textu ve velikosti a barvě. Při prohlídnutí celého dokumentu tentokrát neuvedl otázku nacházející se mimo text, uvedl však, že se nejspíše jedná o stránku z pracovního sešitu. Při formulování otázek se zaměřil na informace, které se lze dozvědět již z prvního odstavce, konkrétně první věty, kterou již četl. Po hlasitém čtení si otázky zodpověděl, nedokázal však žádnou další formulovat. Byl tak naveden, aby si znovu přečetl tučná slova v textu, prohlédl si ještě jednou obrázky a zkusil dotaz směřovat na nějakou informaci k nim. Žák tak nakonec dokázal vytvořit další otázku. Po jednom přečtení textu písemně odpověděl na všechny tři otázky. Jeho závěrečná rekapitulace byla velmi stručná a celý text shrnul dvěma větami.

Z Petrovy reflexe vyplynulo, že při využití metody při práci s textem postupoval jinak, než je běžně zvyklý. Není si však jistý, zda prvky metody bude využívat i nadále, jelikož nezaznamenal výrazné zjednodušení následného čtení. Uvedl také, že možná tento způsob přístupu k textům využije až na střední škole, kde se setká s velkým množstvím rozmanitých a složitých textů. V současné době však nezaznamenává žádný osobní přínos ze setkání.

Graf 11: Časové rozložení jednotlivých etap v minutách – Petr, individuální setkání 2

Is Jeme some sort of chef?

Yes he has 5 children

Yes he studies and become chef

How Jeme children?

How He TV program?

Yes he has, First he read in 23

Did He finish a school?

No, but eventually he came back to school and to be chef.

Jeme is British chef and he is making TV shows to teach children so be like.

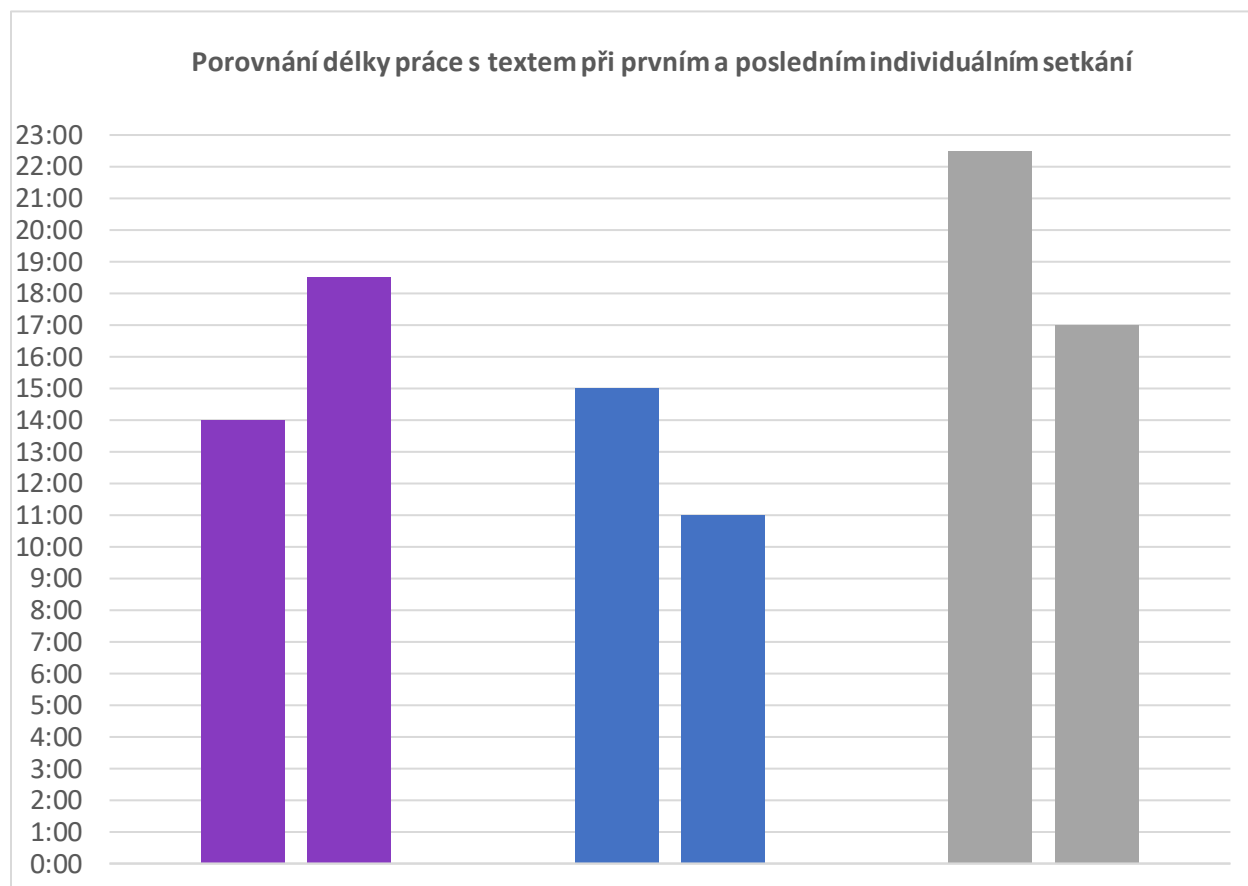
Obrázek 35: Poznámky žáka Petra z individuálního setkání 5, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

7 Interpretace výsledků výzkumu

VO 1: Jak se změnila rychlost žáků při práci s textem po absolvování experimentální aplikace strategie SQ3R?

Jelikož byla všechna setkání zaznamenávána pomocí audionahrávky, je možné zaměřit se i na časové údaje z jednotlivých setkání. Když porovnáme délku trvání práce s textem při prvním a druhém individuálním setkání, u všech tří žáků došlo k výrazným rozdílům z hlediska času (viz graf 12).

U obou chlapců, tedy u Davida i Petra, došlo ke zkrácení času věnovanému práci s metodou. K největšímu rozdílu došlo právě u Petra, který při druhém individuálním setkání věnoval celkové práci s textem o 5,5 minut méně ve srovnání s prvním setkáním. U Davida se jedná o zkrácení o celé 4 minuty. Zatímco u jediné žákyně, kterou byla Anna, došlo naopak k navýšení času, který věnovala práci s textem, a to konkrétně o 4,5 minuty.

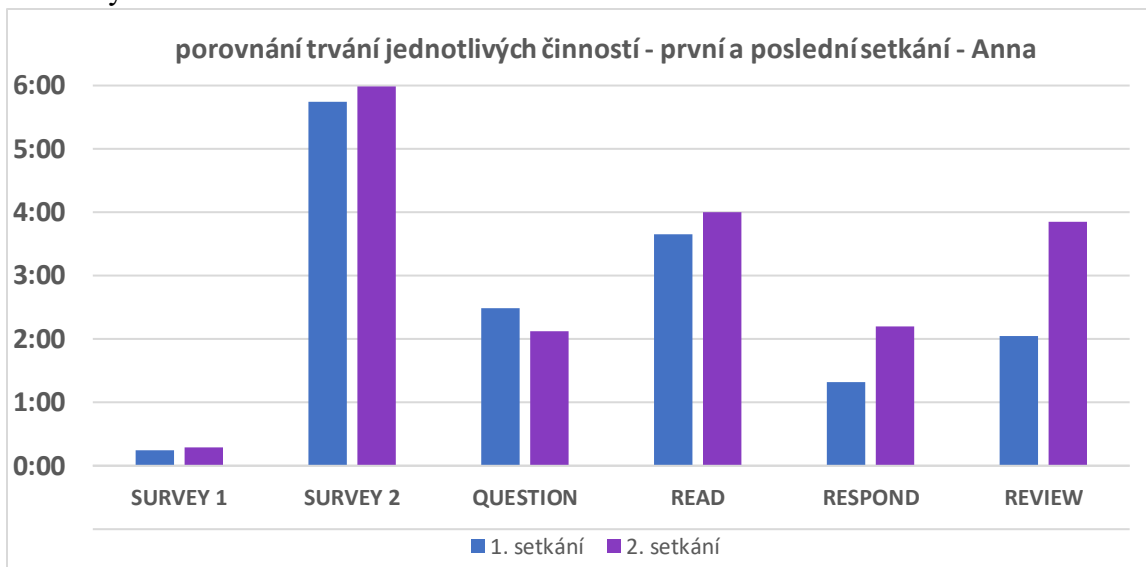

Graf 12: Porovnání celkové délky práce s textem za použití metody SQ3R.

První sloupec znázorňuje čas práce při prvním individuálním setkání. Druhý sloupec znázorňuje čas při druhém individuálním setkání

VO 2: Jak se změnila délka doby, kterou žáci věnují jednotlivým krokům metody po absolvování experimentální aplikace strategie SQ3R?

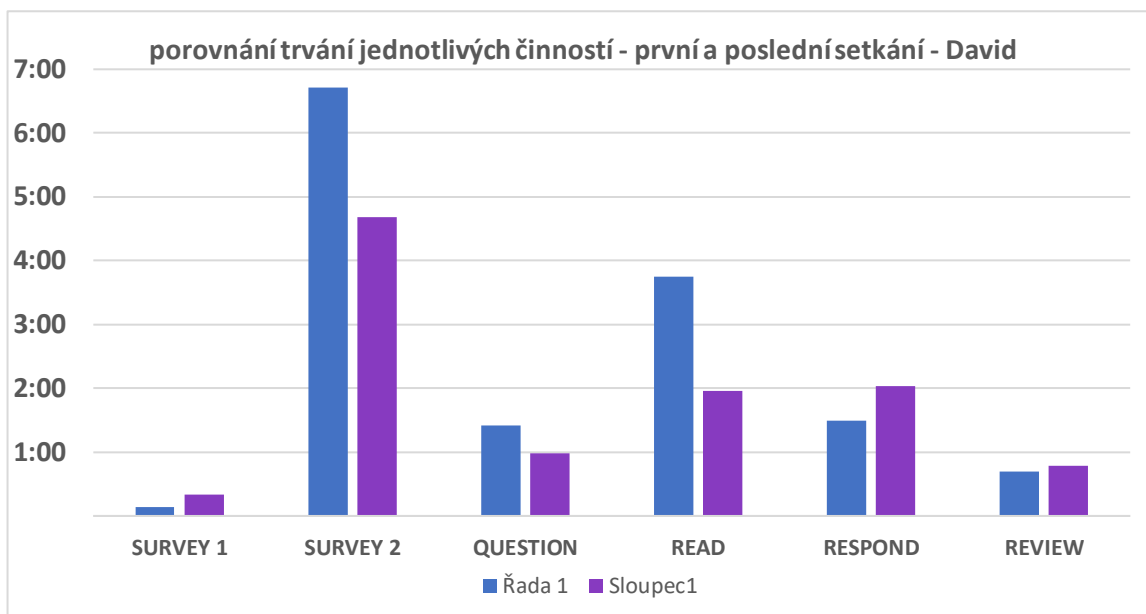
Anna věnovala čas prozkoumání textu stejný při prvním i posledním setkání (viz graf 13). V tomto kroku tedy nedošlo k žádné změně. Výrazná změna nenastala ani při odpovídání na dotazy ze strany výzkumníka. Při formulaci otázek žákyně pracovala na druhém individuálním setkání o něco rychleji, čas se tak mírně snížil. Mírný rozdíl lze pozorovat také při čtení, které podruhé žákyni zabralo lehce více času. U posledních dvou kroků, kterými jsou „respond“ a „review“, došlo k výraznému navýšení času. Zrekapitulování textu zabralo žákyni přibližně dvojnásobek původního času. Došlo k tomu z důvodu předchozí písemné přípravy, kterou při prvním individuálním setkání neprovedla a text tak rekapitulovala ihned po zodpovězení svých formulovaných otázek.

Graf 13: Porovnání trvání jednotlivých činností při prvním a posledním individuálním setkání - Anna

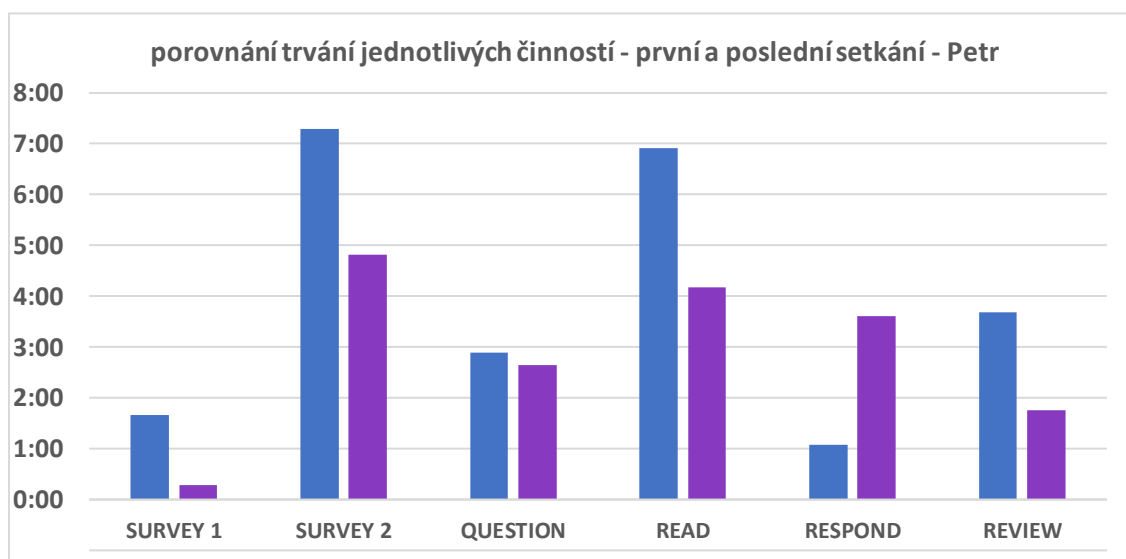
U Davida došlo ke dvojnásobnému navýšení času věnovanému prozkoumání textu, naopak odpovědi na otázky byly při druhém setkání kratší o 2 minuty, což je znázorněno v grafu 14. I přes to, že žák při prvním setkání formuloval čtyři otázky a při druhém setkání pouze dvě, jeho čas věnovaný tomuto kroku zůstává přibližně stejný. Velký rozdíl můžeme zaznamenat však u třetího kroku, kterým je čtení, při němž došlo u druhého individuálního setkání o zkrácení o necelé dvě minuty. Důvodem mohlo být také to, že při prvním setkání si žák formuloval v průběhu čtení další

dotaz, zatímco při druhém setkání jej žádné další možné otázky nenapadly. Totožné časy lze pozorovat také u závěrečné rekapitulace, která u obou setkání trvala přibližně stejnou dobu.

Graf 14: Porovnání trvání jednotlivých činností při prvním a posledním individuálním setkání – David

V grafu 15 lze u Petra pozorovat největší rozdíly v jeho času stráveném u jednotlivých kroků. Největší změnu lze najít hned u prvního kroku, kterým je prozkoumání textu. Zatímco u prvního setkání si Petr text prohlížel více než 1,5 minuty, u druhého setkání se mu nevěnoval ani dvě desítky vteřin. I to mohlo být důvodem, proč i následné odpovědi na otázky nebyly tak detailní a tento krok tak trval u druhého setkání o 2 minuty méně. Jediným krokem, u kterého nedošlo k žádné změně, byla formulace otázek. I přes to, že si u obou setkání žák formuloval další otázky během čtení textu, při druhém setkání Petr četl podstatně kratší dobu. Naopak tomu je u předposledního kroku, kde se čas zvýšil o více než trojnásobek. I přes to byla Petrova rekapitulace velmi stručná a čas se zde také zkrátil.

Graf 15: Porovnání trvání jednotlivých činností při prvním a posledním individuálním setkání – Petr

VO 3: Jakým grafickým prvkům se žáci věnují po absolvování experimentální aplikace strategie SQ3R?

Jak lze vidět z tabulky 12, žáci dokázali při prvním i druhém individuálním setkání najít všechny obrázky, určit správně jejich počet. Při otázce na typ obrázku určila pouze žákyně, že jde o fotografie. Oba chlapci odpověděli na tuto otázku tak, že popsali, co na obrázku vidí, což mohlo být způsobeno pouhým nepochopením zadání či jeho přeslechnutím.

Co se týče poznání titulu a podtitulu, v odpovědích se žáci vůči sobě lišili, avšak odpovědi jednotlivých žáků při prvním i posledním individuálním setkání zůstaly stejné. Kde lze pozorovat výraznou změnu, tak při určování nadpisů jednotlivých odstavců. Zatímco při prvním individuálním setkání nenašel ani jeden ze tří žáků tzv. „headings“, při druhém individuálním setkání si jich všimli oba dva žáci s dyslexií, tedy Anna i Petr.

V textu lze najít čtyři číselné údaje. David dokázal všechny vyjmenovat při prvním i druhém setkání, můžeme si však všimnout, že Anna našla při prvním setkání všechny, při druhém pouze tři z nich. Petr vyjmenoval tři číselné údaje při obou setkáních. Zajímavé je, že se v těchto třech případech jednalo o vynechání toho samého číselného údaje, kterým je konkrétně číslo 16.

Žákům nedělalo obtíže najít další grafické prvky, dokázali správně odpovědět na otázky týkající se otazníků a vykřičníku, přímé řeči, vždy správně našli tučné písmo v textu. Poslední

otázkou, kterou bylo, zda v celém dokumentu vidí cokoliv dalšího, o čem ještě nemluvili a chtěli by danou věc zmínit, se odpovědi žáků výrazně lišily. Zatímco odpověď Anny byla na prvním setkání strohá a žádné další prvky i mimo text nenašla, při druhém setkání zmínila rámeček s otázkou v horním levém rohu, která se týkala tématu. Oba dva chlapci tuto otázku zmínili při prvním setkání, u druhého však rámeček nebrali v potaz. Odpovědi Davida i Petra se zaměřily spíše na to, odkud text nejspíše pochází.

OTÁZKA	ODPOVĚDI ŽÁKŮ					
	ANNA		DAVID		PETR	
	1. setkání	2. setkání	1. setkání	2. setkání	1. setkání	2. setkání
Are there any pictures?	Yes	Yes	Yes	Yes	Yeah	Yes
How many pictures are there?	Three	Three	Three	Three	Three	Three
What kind of picture is it?	A photo	Photos	One is in kitchen, second is in front of some building and third is in some place with many people	Some picture of one man and he is in different places	Some TV show	Photos
Is there a title? Can you read it?	Health hero	Health Hero Jamie Oliver	Health hero	Health Hero	Jamie Oliver	Jamie Oliver
Is there a subtitle? Can you read it?	Jamie Oliver	Or maybe the Jamie Oliver is just the subtitle.	Jamie Oliver	Jamie Oliver	Health hero	Health Hero

Are there any headings? Can you read them?	Heading... no	Heading.. there are numbers. One two three	Heading.. asi.. here? Jamie možná? Jamie Oliver. Nebo nejsou. No, there are no.	Yes, Jamie, he, and Jamie	No, there isn't a heading	No? Yes. One, two and three
Is the text divided into paragraphs?	Yes	Yes	Hmm.. yes	Yes	Yes	Yes
How many paragraphs are there	Three	Three	Three	Three	Three	Three
Are there any numbers? Can you read them?	Yeah, 16, 1975, 24, 2003	Yes 1975, 23 and 2003	Yeah, 16, 1975, 24, 2003	Yes, numbers. 1975, 23, 2003 and 16.	Yes, here 1975, 23, 2003	Numbers? Yes. 1975, 23, 2003
Is there any direct speech?	No	No	I don't think	No	I don't see something	No
Is there any highlighted text? Can you read it?	Yes. Jamies School Dinner and Jamies Dream School	Yes. Jamies School Dinner and Jamies Dream School	Yes. Jamies School Dinner and Jamies Dream School	Yes. Jamies School Dinner and Jamies Dream School	Yes. Jamie Dream School and Jamie ...	Yes. Jamies School Dinner and Jamies Dream School
Is there anything else you can see on the whole paper?	No.. there is not.	No.. well. There is this but I don't know how to say it.. there is like a sentence do you like cooking and watching cooking programmes ?	No.. or some question.. a question is there.	Hmm.. maybe it's on some website about the TV series or the book..	Maybe the question on the top. Do you like cooking or watching cooking programme s? Why and why not?	Maybe it is some... page of some workbook. And that is all.

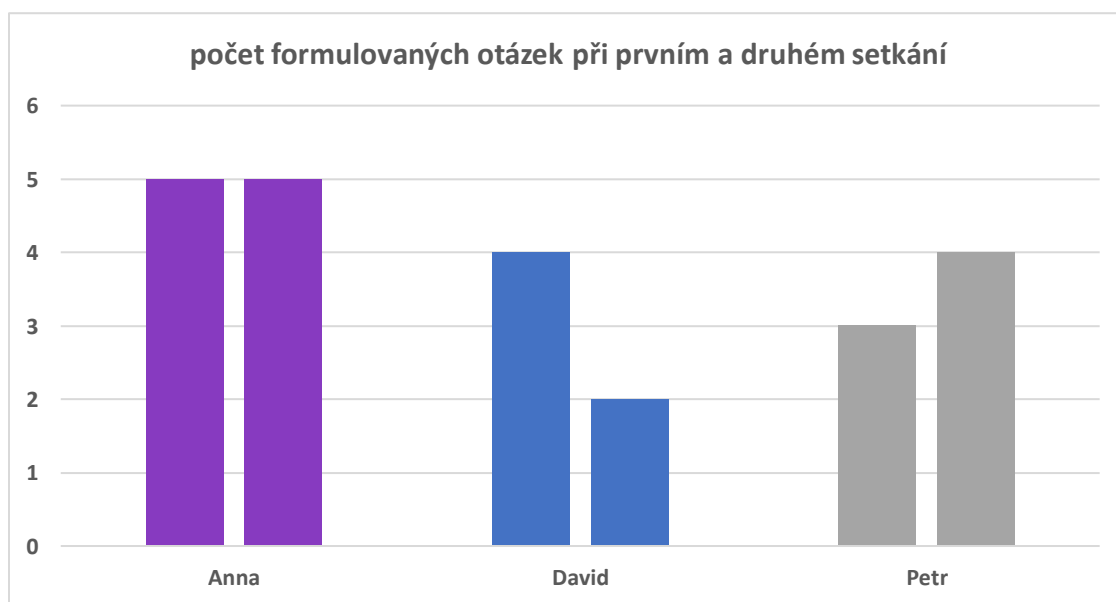
Tabulka 12: Znázorňuje odpovědi žáků na některé z otázek ze strany autorky výzkumu týkající se grafických prvků textu. Tabulka porovnává odpovědi při prvním individuálním setkání a druhém individuálním setkání

VO 4: Jak se změnil počet formulovaných otázek po absolvování experimentální aplikace strategie SQ3R?

Z grafu lze vypožorovat, že u žákyně Anny nedošlo k žádným změnám mezi prvním a druhým individuálním setkáním, jelikož u obou byla žákyně schopna vytvořit pět otázek. Avšak při prvním setkání formulovala všech pět dotazů již při druhém kroku metody, tedy u kroku nazývaný „question“, zatímco u druhého individuálního setkání v tomto kroku vytvořila otázky pouze čtyři, pátou otázku přidala až po přečtení prvního odstavce.

U Davida lze pozorovat snížení formulovaných dotazů o polovinu. Zatímco při prvním individuálním setkání našel odpovědi na otázky již po prvním hlasitém čtení a rozhodl se tedy formulovat další otázky, u druhého setkání ho žádné další možné dotazy nenapadaly.

Pouze u Petra došlo ke zvýšení počtu formulovaných otázek. Ve druhém kroku metody se jeho množství otázek shodovalo, avšak u závěrečného setkání vytvořil žák další dotaz po přečtení první části textu, stejně jako tomu bylo u Anny.

Graf 16: Porovnání počtu formulovaných otázek při prvním a druhém individuálním setkání.

*První sloupec znázorňuje počet otázek při prvním individuálním setkání.
Druhý sloupec znázorňuje počet otázek při druhém individuálním setkání*

VO 5: Jak se změnila kvalita formulovaných otázek po absolvování experimentální aplikace strategie SQ3R?

Z formulovaných otázek Anny lze pozorovat zlepšení ve kvalitě otázek (viz tabulka 13). Zatímco při prvním individuálním setkání se Anna dotazovala na informace, jenž se přímo objevují v první větě textu, a kterou žákyně četla již při prozkoumávání textu, při druhém setkání byly Anniny dotazy více obsáhlé. Důležitou změnou, ke které došlo, je zaměření dotazů na tučný text, který se v textu nachází. I když na konkrétní otázku Anna nakonec nenašla odpověď, z její formulace lze znát, že při prozkoumávání textu věnovala daleko větší pozornost těmto grafickým prvkům. Doplňující otázka, kterou Anna formulovala v průběhu čtení, navíc rozvíjela informaci, kterou si přečetla a chtěla se tak o ní dozvědět více informací.

Ke zvýšení kvality formulovaných otázek u chlapců nedošlo. Některé z Davidových otázek se z prvního a druhého individuálního setkání dokonce shodují. Je však potřeba zdůraznit, že David již při prvním setkání tvořil spíše otevřené otázky, na které následně odpovídal delší větou. Naopak u Petra můžeme pozorovat spíše uzavřené otázky, na které lze odpovědět jednoslovně. Tento typ otázek využil jak při prvním, tak i při druhém setkání. Stejně jako Anna, i Petr se při prvním setkání dotazoval na informace, které se již v předchozím kroku dozvěděl. Ke změně nedošlo ani u druhého setkání, jelikož se stejně jako u Davida některé jeho dotazy shodují a znovu se zaměřují na informace z úplného začátku textu.

Lze tedy říci, že k největšímu posunu a zlepšení dovednosti formulovat otázky došlo právě u žákyně Anny, u žáka Davida a Petra nedošlo k žádným změnám.

ŽÁK	ODPOVĚĎ PŘI SETKÁNÍ 1	ODPOVĚĎ PŘI SETKÁNÍ 2
ANNA	When he was born? Is he chef? Is he famous? Where he lives? Has he has restaurant?	Where was he born? How many schools he has? What is he cooking most? Does he have his own TV show? How many books he wrote?
DAVID	When he was in his first show? When he was born? How many shows he did? What makes him popular?	Why he want to be a chef? What makes him so famous.. popular?
PETR	Did he do a some sort of show? Did he has some children? Did his show still going?	Is Jamie some sort of chef? Has Jamie children? Has he got TV programme? Did he finish school?

Tabulka 13: Znázorňuje formulované otázky žáků při prvním a druhém individuálním setkání

VO 6: Jak se změnila dovednost rekapitulace textu po absolvování experimentální aplikace strategie SQ3R?

Z tabulky 14 můžeme pozorovat u žákyně Anny, že délka rekapitulace je přibližně stejně dlouhá u prvního i druhého setkání. Pokud se však zaměříme na obsah, lze zjistit, že při druhém setkání se žákyně v rámci převyprávění příběhu zaměřila také na pojmy, které jsou v textu zvýrazněny tučným písmem a také na některé číselné údaje. Celkově tak její druhá rekapitulace působí nejen koherentněji a informačně bohatší, ale také gramaticky na vyšší úrovni, což může být způsobeno také tím, že se žákyně při druhém setkání rozhodla rekapitulaci nejprve písemně formulovat.

U obou chlapců můžeme vidět zkrácení délky jejich druhého převyprávění. I přes to, že je Davidova rekapitulace kratší, informačně jsou obě velmi shodné. Zajímavé je, že i když se žák rozhodl při druhém setkání využít písemné přípravy, jeho věty jsou gramaticky chudší, využívá spíše jednodušší věty, zatímco u prvního převyprávění lze najít i delší souvětí.

Petrovy rekapitulace jsou, ve srovnání s rekapitulacemi ostatních dvou žáků, nejvíce odlišné. Žákovo druhé převyprávění obsahuje pouze dvě informace, které zmínil i při prvním setkání. První rekapitulace je mnohem obsáhlejší a komplexnější. Spíše než ke zlepšení jeho dovednosti rekapitulace došlo tak ke snížení, což mohlo být však způsobeno časem, ve kterém

poslední výzkumné setkání proběhlo, což bylo popsáno již ve shrnutí práce s danou metodikou u chlapce Petra ze druhého individuálního setkání.

ŽÁK	ODPOVĚĎ PŘI SETKÁNÍ 1	ODPOVĚĎ PŘI SETKÁNÍ 2
ANNA	Ok I can try tell. He's a chef and he's dyslexic. He has five children and he wants to help young people to live healthy and live healthy and also he hates junk food.. he want his children to eat healthy... He was born in London and maybe he lives there as well and he is very famous cause he have TV programmes.	So I learned that Jamie is dyslexic exactly like me and it was very hard for him in school so he left at 16. He has a five children and he wants children to eat healthy. In his TV programmes Jamie Schools Dinners he's going to school dinners and trying to cook healthy for children that going to that school. Also Queen gave him some award of his contribution.
DAVID	He wants to be chef and he make programmes names Jamies dream school about healthy food for children healthy lunches in schools and he worked in the schools and taught the cooks how to cook health food and health lunches for the children and he hates junk food. And that's all.	He was dyslectic so he can't read very well. He want to be chef so he studied to become a chef and he has TV programmes about healthier food fir children. He is going to some schools to make better lunches for children. And that's all.
PETR	Jamie is chef and he start write a cookbook and TV show and programmes. He is a father of five children. He left a school at 16 but he start another school to be to start a be chef.	Jamie is British chef and he is making a TV shows to teach children to be healthy.

Tabulka 14: Převyprávění textu jednotlivými žáky při prvním a druhém individuálním setkání

Hlavní výstupy

- Pro Annu, žákyni s dyslexií, byla celková práce s metodou přínosná, což vyšlo najevo nejen z interpretace výsledků výzkumu, ale také z její vlastní reflexe po ukončení všech setkání, ve kterých sdělila, že si již nyní uvědomuje pozitivní dopad společných setkání na její práci s texty v rámci běžné výuky.
- U Petra, žáka s dyslexií, ani u Davida, žáka bez dyslexie, nepozorujeme žádné výrazné pozitivní změny po experimentálním aplikování strategie SQ3R.
- Doba práce s textem se u všech žáků změnila. U žákyně s dyslexií došlo k navýšení času, u žáka s dyslexií a žáka bez dyslexie došlo ke zkrácení času.
- U obou chlapců, došlo ve druhém individuálním setkání k výraznému zkrácení času, ve srovnání s prvním setkáním, věnovanému kroku „survey“ (=prozkoumání) a „read“ (=čtení). U Anny došlo v obou těchto krocích k mírnému navýšení času.
- Po experimentálním aplikování metody SQ3R žáci dokázali vyjmenovat více grafických prvků.
- Počet formulovaných otázek se po experimentálním aplikování metody SQ3R u žákyně s dyslexií nezměnil, u žáka s dyslexií narostl, avšak u žáka bez dyslexie se počet otázek snížil o polovinu.
- Kvalita formulovaných otázek se po experimentálním aplikování metody SQ3R u žákyně Anny zvýšila, u Davida a Petra nedošlo k žádným změnám.
- Dovednost rekapitulace textu se u žákyně s dyslexií zvýšila, její převyprávění textu při druhém setkání je ve srovnání s prvním kvalitnější. U chlapce s dyslexií došlo k výraznému snížení kvality i kvantity rekapitulace, u žáka bez dyslexie nedošlo k výrazným změnám.

8 Diskuse a limity práce

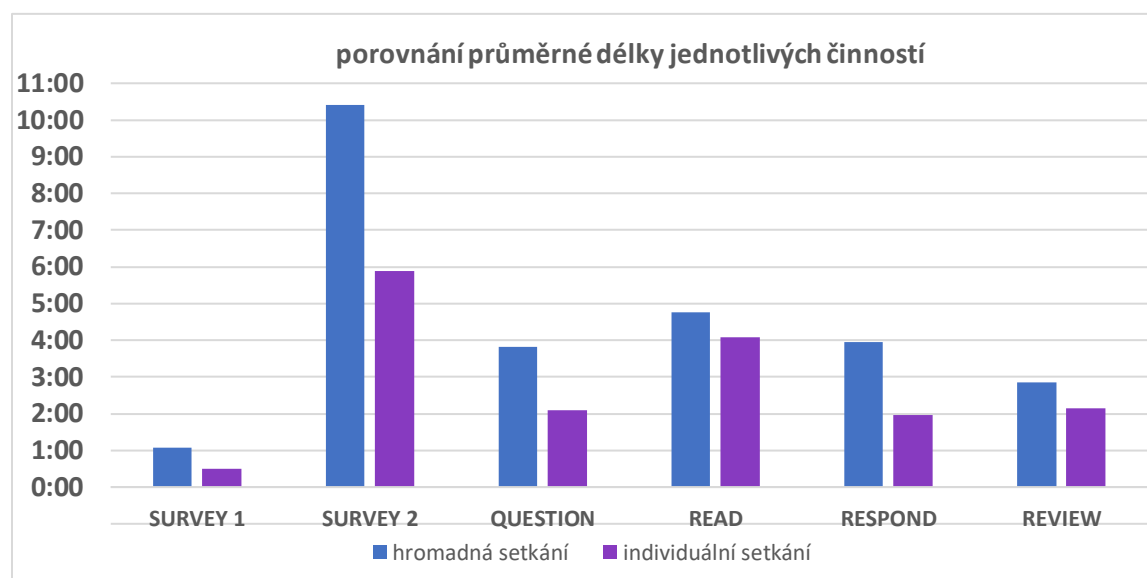
Hlavním cílem výzkumu bylo zjistit efektivitu metody SQ3R u žáků s dyslexií 2. stupně základní školy v oblasti čtení při práci s anglickým textem, což bylo následně rozpracováno do dílčích cílů. Strategie SQ3R byla experimentálně aplikována při práci s anglickým textem u žáků 9. třídy s dyslexií i bez dyslexie po dobu 3 měsíců, a to jak formou individuálních, tak i hromadných setkání. Po ukončení všech setkání byla porovnána data z prvních a druhých individuálních setkání, díky kterým bylo možno zodpovědět všechny výzkumné otázky.

Při zpracování výsledků výzkumu vyšlo najevo, že u všech žáků došlo ke změně v rychlosti práce s textem. Zatímco u obou chlapců došlo k výraznému snížení délky, u dívky došlo k jejímu navýšení. Schopnost rychlejšího a přesnějšího čtení by mělo být dle autora této metody jedním z hlavních výsledků strategie. Rychlejší čtení vykazovali při druhém individuálním setkání pouze Petr a David. U Anny došlo k mírnému prodloužení čtení zadaného textu.

Délku jednotlivých činností práce s textem za užití metody SQ3R při individuálních setkání jednotlivých žáků můžeme porovnat vůči délce trvání jednotlivých kroků při hromadných setkání. Jak lze na první pohled vidět v grafu 17, kde nalezneme průměrné hodnoty trvání jednotlivých kroků při individuálních a hromadných setkání, při společné práci se žáci mnohem déle věnovali skenování zadaného textu. Průměrně trval tato činnost jednu minutu času. U individuálních setkání se tomuto kroku žáci průměrně věnovali v rámci půl minuty. Výsledek však zkresluje délka tohoto kroku u žáka Petra při prvním individuálním setkání, které bylo ve srovnání s prozkoumáváním při ostatních individuálních sezeních podstatně dlouhé. Během ostatních samostatných setkání se všichni žáci věnovali prozkoumávání textu pouze v rámci několika sekund. Důvodem toho, že u individuálních setkání pozorujeme velmi krátkou dobu věnovanou tomuto kroku může být také to, že při samostatné práci mohli žáci cítit tlak na co nejrychlejší výkon, i když byli vždy ujišťováni o opaku, zatímco při společné práci se mohli cítit více uvolněně a dokázali se tak na text více zaměřit.

Velmi zajímavé je, že u kroku „survey 1“ i „survey 2“ pozorujeme výrazné rozdíly mezi individuálním a hromadným setkáním, avšak u kroku „read“ je průměrný čas kratší o pouhých 45 sekund, přitom byl pro individuální setkání volen text obsahově jednodušší, obsahující žákům známá slova a mělo by tedy přečtení textu zabrat kratší dobu. I zde však můžeme polemizovat nad

možným zkreslením průměru z důvodu jednoho vyššího časového údaje, který jsme získali taktéž z prvního individuálního setkání s Petrem.

Graf 17: Porovnání průměrné délky jednotlivých etap hromadných a individuálních setkání.
 První sloupce znázorňují průměrnou délku trvání dané činnosti u hromadných setkání.
 Druhé sloupce znázorňují průměrnou délku trvání dané činnosti u individuálních setkání.

V oblasti změny kvality a kvantity formulovaných otázek po experimentální aplikaci strategie SQ3R pozorujeme všechny tři možné scénáře, kterými je zlepšení výsledků, výsledky jsou shodné a nedošlo ke změně, ale dokonce pozorujeme také zhoršení výsledků. Stručný přehled změn můžeme najít v následující tabulce 15. U Anny nedošlo v rámci kvantity k žádné změně, avšak v rámci kvality lze pozorovat pozitivní změny, mezi hlavní můžeme uvést dotazování se na tučné pojmy v textu, tvorba rozvíjejících otázek či dotazování se na grafické prvky, což se při prvním individuálním setkání nekonalo. Počet otázek u Davida se při druhém individuálním setkání snížil, avšak kvalita otázek nebyla nijak pozměněna. U Petra došlo k navýšení kvantity otázek, v této oblasti došlo tedy k pozitivním změnám, ale stejně jako u Davida, ani zde nedošlo ke zvýšení kvality formulovaných dotazů.

ŽÁK	ZMĚNY VE FORMULOVANÝCH OTÁZKÁCH	
	KVANTITA	KVALITA
ANNA	beze změn	navýšení
DAVID	snížení	beze změn
PETR	navýšení	beze změn

Tabulka 15: Znázorňuje dosažené změny ve kvantitě a kvalitě formulovaných otázek po experimentální aplikaci metody SQ3R

Ani na rychlost čtení, ani na kvantitu a kvalitu formulovaných otázek se žádné ze zmiňovaných zkoumání ve čtvrté kapitole nezaměřovalo čili výsledky našeho výzkumu s nimi nelze porovnat. S těmito výzkumy však můžeme srovnat úspěchy, které se týkají posledního kroku metody, která je zaměřena na rekapitulaci či také převyprávění textu.

Dle Robinsona, který danou metodiku popsal, by si měli žáci za pomoci této techniky lépe zapamatovat přečtená fakta. U žákyně Anny můžeme pozorovat po experimentální aplikaci metody SQ3R zvýšení kvality dovednosti rekapitulace textu, u žáka Petra a Davida nedošlo k výrazným pozitivním změnám. U Petra došlo dokonce ke snížení jak kvality, tak i kvantity rekapitulace. Ke stejným výsledkům došli také i Wong a Jones, kteří ve svém závěru uvedli, že se u žáků zvýšila schopnost odpovídat na otázky, avšak nedošlo ke zlepšení schopnosti převyprávění přečteného textu, jelikož v tomto ohledu nebyl zpozorován žádný rozdíl mezi kontrolní a experimentální skupinou (Gerstern et al., 2001). Stejný výsledek, jako v našem výzkumu, byl zaznamenán také v roce 1991, kdy touto metodikou pracovalo 9 chlapců s diagnostikovanou dyslexií ve věku 16-18 let. Pouze jeden žák z tohoto výzkumného vzorku vykazoval výrazné zlepšení v dovednosti rekapitulace, stejně jako tomu je u Anny. U zbylých osmi žáků došlo buď k mírnému zlepšení, které však neprokazuje dostatečnou úspěšnost intervence za pomoci této metody, nebo došlo dokonce ke zhoršení výsledků a dovednost převyprávění přečteného textu těmito žáky byla po aplikaci metody ještě nižší, než tomu bylo na začátku. Stejný výsledek můžeme zaznamenat i u žáka Petra, jehož prvotní rekapitulace obsahuje více informací a je tak celkově delší, zatímco při druhém individuálním setkání žák popsal celý text pouze dvěma jednoduchými větami.

K celkovému zlepšení čtenářské gramotnosti došlo ve výzkumu Siregara et al. (2020), kdy byly porovnány testy čtení před aplikací metody s testy po celkové intervenci. Autoři uvádí, že u experimentální skupiny došlo ke zlepšení o celých 36 %, s čímž se výsledky našeho výzkumu neshodují. K tomu může vést hned několik důvodů. Jedním z nich může být například fakt, že autoři výzkumu z roku 2020 využili strategii SQ3R taktéž u žáků s obtížemi ve čtení, avšak

pracovali s texty v mateřském jazyce, zatímco zde byly využity texty v cizím jazyce, konkrétně v jazyce anglickém, kterému se žáci na dané škole učí od 3. třídy.

V průběhu našeho výzkumu jsme identifikovali několik faktorů, které mohly ovlivnit jeho výsledky. Tyto faktory lze rozdělit do tří kategorií: limity související s výzkumným vzorkem, výzkumníkem a samotným prostředím, kde byl výzkum prováděn.

Odpovědi účastníků výzkumu mohly být ovlivněny jejich aktuálním psychickým nebo fyzickým stavem. Skutečnost, že rozhovory byly zaznamenávány, mohla u respondentů vyvolat určité napětí a nepohodlí. I přes to, že k setkání došlo vždy před zahájením výuky, aby bylo možno navodit příjemnou a klidnou atmosféru, mohli někteří žáci, zejména ti s dyslexií, pociťovat nepříjemné pocity při formulaci otázek a předpokladů či hlasitém čtení textu, což mohlo dále negativně ovlivnit jejich celkovou práci s textem.

Stejně jako respondenti, i výzkumník mohl být ovlivněn svým psychickým a fyzickým stavem během práce s textem. Dalším faktorem je, že toto byl první výzkumný projekt autorky v této specifické oblasti, což mohlo mít také vliv na průběh a výsledky výzkumu.

Jelikož šlo o kvalitativní výzkum, jeho výsledky nelze zobecnit. To podporuje také malý vzorek respondentů, jelikož se bádání účastnili pouze tři žáci. Dále také nebyli účastníci rozděleni do experimentální a kontrolní skupiny, jako tomu je v podobných studiích využívajících tuto metodu.

Výsledky mohly být ovlivněny také prostředím a časem, ve kterém setkání probíhala. Některá setkání se uskutečnila v ranních hodinách v klidném prostředí tříd, zatímco jiná probíhala odpoledne, kdy mohli být žáci unaveni a rušeni hlukem z venkovního školního hřiště nebo z vedlejších tříd.

Závěr

V teoretické části práce byly popsány základní pojmy týkající se specifických poruch učení, byly uvedeny a porovnány jejich různé definice, klasifikace a následně byly objasněny také možné příčiny vzniku těchto obtíží. Následující kapitola se zaměřila detailněji na dyslexii, která je pro tuto práci stěžejní. Výrazná část druhé kapitoly se věnovala popisu projevů dyslexie v různých fázích a sférách života. Především na její dopady na školní úspěšnost při osvojování si anglického jazyka. Z důvodu zaměření diplomové práce na čtení anglických textů byly následně definovány a popsány pojmy jako je čtenářská gramotnost a čtení s porozuměním. Kapitola se zaměřila nejen na ukotvení těchto termínů v RVP ZV, ale taky na způsob, jakým jsou tyto dovednosti v kurikulárním dokumentu rozvíjeny. Poslední kapitola se věnovala popsání metody využívané v praktické části práce. Kromě vysvětlení jednotlivých etap, ze kterých se metoda skládá, zde nalezneme také řadu různých výzkumů, které danou strategii využívaly a zkoumaly tak její vliv.

Praktická část diplomové práce vymezuje hlavní cíl výzkumu, kterým bylo zjistit efektivitu metody SQ3R u žáků s dyslexií 2. stupně základní školy v oblasti čtení při práci s anglickým textem. Na základě hlavního a dílčích cílů pak byly stanoveny výzkumné otázky. Pro naplnění všech cílů byly zvoleny kvalitativní metody polostrukturovaného rozhovoru, pozorování, analýzy dokumentace a výsledků činnosti a v neposlední řadě také experimentální aplikace metody SQ3R.

Zmíněné metody byly využity při celkem 11. setkáních se třemi žáky, z nichž dvěma byla pedagogicko-psychologickou poradnou diagnostikována dyslexie. Při jednotlivých sezeních žáci pracovali s předem vybraným textem za pomoci metody SQ3R. Po ukončení všech sezení s žáky došlo ke zpracování a analýze dat v kapitole interpretace výsledků výzkumu.

Z výsledků experimentální aplikace této strategie vyplynulo několik klíčových zjištění. Z analýzy audionahrávek jednotlivých setkání a následného zpracování dat vyplynulo, že aplikace strategie SQ3R měla na žáky rozdílný vliv.

U obou chlapců, Davida a Petra, došlo ke zkrácení času věnovaného práci s textem. Naopak u Anny, jediné žákyně s dyslexií, došlo k navýšení času. Výsledky ukázaly, že Anna věnovala při posledním individuálním setkání více času krokům "respond" a "review", což naznačuje důkladnější přípravu a obsáhlejší rekapitulaci. U Davida se výrazně snížil čas věnovaný prozkoumání textu a čtení. U Petra došlo k výrazným změnám, kdy například čas věnovaný zkoumání textu a jeho čtení výrazně poklesl, zatímco čas strávený odpovídáním na otázky se zvýšil.

Dalším zkoumaným aspektem byla schopnost žáků identifikovat grafické prvky v textu. Všichni žáci byli schopni při obou setkáních správně identifikovat obrázky a jejich počet. Při druhém setkání však oba žáci s dyslexií dokázali určit nadpisy jednotlivých odstavců, což při prvním setkání nezvládli a lze tento fakt považovat za úspěšný.

Zkoumali jsme také počet a kvalitu formulovaných otázek. U Anny se počet otázek nezměnil, ale kvalita se výrazně zlepšila. Anna formulovala více komplexních dotazů a věnovala větší pozornost grafickým prvkům textu. Naopak u Davida došlo k poklesu počtu otázek na polovinu, zatímco kvalita otázek zůstala na stejné úrovni. Petr, který zvýšil počet otázek, však nedosáhl zlepšení v jejich kvalitě.

Posledním zkoumaným aspektem byla schopnost rekapitulace textu. U Anny se kvalita rekapitulace zlepšila, její druhé převyprávění textu bylo koherentnější, informačně bohatší a gramaticky na vyšší úrovni. U Davida došlo k mírnému zkrácení rekapitulace, ale informačně byly obě rekapitulace srovnatelné. U Petra se kvalita i kvantita rekapitulace výrazně snížila, což může být způsobeno okolnostmi, za kterých probíhalo druhé setkání.

Hlavní výstupy výzkumu ukazují, že metoda SQ3R byla nejprínosnější pro Annu, žákyni s dyslexií, která zaznamenala pozitivní dopady na svou práci s texty nejen během experimentu, ale i v rámci běžné výuky. Celkově lze říci, že metoda SQ3R měla největší přínos pro tuto, zatímco u ostatních dvou žáků nebyly změny tak markantní.

Seznam literatury

ALTMANOVÁ, Jitka. *Čtenářská gramotnost ve výuce: metodická příručka*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV), divize VÚP, 2011. ISBN 978-80-86856-98-8.

DOLEŽALOVÁ, Jana, 2014. *Čtenářská gramotnost: (Práce s textovými informacemi napříč kurikulem)*. Hradec Králové: Gaudeamus. ISBN 978-80-7435-520-2.

FASNEROVÁ, Martina. *Aspekty čtenářství žáků druhého ročníku základní školy*. Monografie. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2019. ISBN 978-80-244-5610-2.

FASNEROVÁ, Martina. *Zjišťování úrovně čtenářské gramotnosti žáků ZŠ: po prvním hodnotícím období podle současného kurikula ú*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2020. ISBN 978-80-244-5786-4.

GAVORA, Peter, 2008. *Ako rozvíjať porozumenie textu u žiaka*. Nitra: Enigma. ISBN 978-80-89132-57-7.

HAVEL, Jiří a Veronika NAJVAROVÁ, 2011. *Rozvíjení gramotnosti ve výuce na 1. stupni ZŠ*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-5714-2.

JANOTOVÁ, Zuzana; HANUŠOVÁ, Jana; CHROBÁK, Tomáš; OLŠÁKOVÁ, Monika; FIALA, Václav et al. *Inspirace pro rozvoj gramotností PISA: úlohy ze čtenářské, přírodovědné a matematické gramotnosti*. Praha: Česká školní inspekce, [2020]. ISBN 978-80-88087-44-1.

JOŠT, Jiří. *Čtení a dyslexie*. Pedagogika. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3030-1.

KREJČOVÁ, Lenka. *Dyslexie: psychologické souvislosti*. Psyché. Praha: Grada, 2019. ISBN 978-80-247-3950-2.

KŘOVÁČKOVÁ, Blanka a Martin SKUTIL, 2011. Obsahová analýza / analýza dokumentů. In: SKUTIL, Martin. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. Praha: Portál, s. 95-101. ISBN 978-80-7367-778-7.

KŘOVÁČKOVÁ, Blanka, 2011. Pozorování. In: SKUTIL, Martin. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. Praha: Portál, s. 101-104. ISBN 978-80-7367-778-7.

LERNER, Janet W. *Learning disabilities: theories, diagnosis, and teaching strategies*. 9th ed. Boston: Houghton Mifflin Company, c2003. ISBN 061822405X.

METELKOVÁ SVOBODOVÁ, Radana. *Formování čtenářské gramotnosti v prostředí školy se zaměřením na žáky mladšího školního věku*. Ostrava: Pedagogická fakulta Ostravské univerzity v Ostravě, 2013. ISBN 978-80-7464-451-1.

MICHALOVÁ, Zdeňka. Specifické poruchy učení na druhém stupni ZŠ a na školách středních: materiál určený učitelům a rodičům dětí s dyslexií, dysgrafií, dysortografií-. Havlíčkův Brod: Tobíáš, 2001. ISBN 80-7311-000-8.

MKN-10: Mezinárodní klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů: desátá revize. Tabeleární část. Aktualizované vydání k 1. 1. 2024. Praha: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. ISBN 978-80-7472-168-7.

PRŮCHA, Jan, 2011. Etické principy v pedagogickém výzkumu. In: SKUTIL, Martin. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. Praha: Portál, s. 23-44. ISBN 978-80-7367-778-7.

PRŮCHA, Jan; WALTEROVÁ, Eliška a MAREŠ, Jiří. *Pedagogický slovník*. Sedmé, aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0403-9.

RABOCH, Jiří; HRDLIČKA, Michal; MOHR, Pavel; PAVLOVSKÝ, Pavel a PTÁČEK, Radek (ed.). *DSM-5: Diagnostický a statistický manuál duševních poruch*. Přeložil Martina VŇUKOVÁ. Praha: Hogrefe - Testcentrum, 2015. ISBN 978-80-86471-52-5.

SELIKOWITZ, Mark, 2012. *Dyslexia and other learning difficulties*. 3rd Revised edition. United Kingdom: Oxford University Press. ISBN 978-0-19-9691777.

SKUTIL, Martin. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-778-7.

ŠVARÍČEK, Roman a Klára ŠEĐOVÁ, 2007. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-313-0.

ZÁPOTOČNÁ, Oľga, 2001. Rozvoj počiatočnej literárnej gramotnosti. In: KOLLÁRIKOVÁ, Zuzana a Branislav PUPALA. *Předškolní a primární pedagogika*. Praha: Portál, s. 271-305. ISBN 8071785857.

ZELINKOVÁ, Olga, 2005. *Cizí jazyky a specifické poruchy učení*. Havlíčkův Brod: Tobiáš. ISBN 80-7311-022-9.

ZELINKOVÁ, Olga, 2015. *Poruchy učení: dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie, dyspraxie, ADHD*. Vyd. 12. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0875-4.

ZELINKOVÁ, Olga; ČERNÁ, Monika a ZITKOVÁ, Helena. *Dyslexie - zaostřeno na angličtinu*. V Praze: Pasperta, 2020. ISBN 978-80-88290-62-9.

Seznam online zdrojů

BIRINGKANAE, Amelia, 2018. The Use of SQ3r Technique in Improving Students` Reading Comprehension. *ELS Journal on Interdisciplinary Studies in Humanities* [online], 1(2), 218-225.

Dostupné z: <https://journal.unhas.ac.id/index.php/jish/article/view/4316/2501>

ČERNÁ, Monika. *Metody efektivního čtení* [online]. 2011, Metodický portál [cit. 3. 4. 2024], ISSN 1802-4785. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/G/14531/metody-efektivniho-cteni.html>

GERSTEN, R., FUCHS, L. S., WILLIAMS, J. P., & BAKER, S. (2001). Teaching Reading Comprehension Strategies to Students with Learning Disabilities: A Review of Research. *Review of Educational Research*, 71(2), 279–320. <http://www.jstor.org/stable/3516086>

ICD-11 for Mortality and Morbidity Statistics [online] World Health Organization [cit. 13. 02. 2024] Dostupné z: <https://icd.who.int/browse/2024-01/mms/en>

HEYNE, Nora, Timo GNAMBS, Kathrin LOCKL a Nora NEUENHAUS, 2023. Predictors of adolescents` change in reading literacy: the role of reading strategies, reading motivation, and declarative metacognition. *Current Psychology* [online]. 42(36), 32061-32075 [cit. 6.3.2024]. ISSN 1046-1310. Dostupné z: doi:10.1007/s12144-022-04184-7

HVOZDÍKOVÁ, Silvia a Mária HORNÍČKOVÁ, 2022. READING COMPREHENSION AND LESSON DESIGN FOR ENGLISH LANGUAGE LEARNERS. *Lingua Viva* [online]. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 18(34), 9-17 [cit. 2024-03-30]. ISSN 2336-8136. Dostupné z: https://www.pf.jcu.cz/images/PF/veda-vyzkum/lingua-viva/download/LV34_2022.pdf

INTERNATIONAL DYSLEXIA ASSOCIATION (IDA). *At-Risk Students and the Study of Foreign Language in School*. 2020. [cit. 5.3.2023]. Dostupné z: <https://dyslexiaida.org/at-risk-students-and-the-study-of-foreign-language-in-school-2/>.

KINTSCH, Waltér, VAN DIJK, Teun A., 1978, Toward a model of text comprehension and production. *Psychological Review*, [online] 85(5), 363-294, [cit. 26.3.2024]. Dostupné z: doi:10.1037/0033-295X.85.5.363

MCCORMICK, Sandra a John O. COOPER, 1991. CAN SQ3R FACILITATE SECONDARY LEARNING DISABLED STUDENTS' LITERAL COMPREHENSION OF EXPOSITORY TEST? THREE EXPERIMENTS. *Reading Psychology* [online]. 12(3), 239-271 [cit. 2. 6. 2024]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/0270271910120304>

VICHERKOVÁ, Dana a Vlasta ŘEŘICHOVÁ, 2016. Literacies, competencies and strategies of readers in the context of current Czech curriculum. *E-Pedagogium* [online]. 2016-6-1, 16(3), 15-24 [cit. 4.3.2024]. ISSN 12137758. Dostupné z: doi:10.5507/epd.2016.028

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání [online]. Praha: MŠMT, 2023 [cit. 20. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcovy-vzdelavacici-program-pro-zakladni-vzdelavani-rvp-zv/>

ROBINSON, Francis, 1946. *Effective Study* [online]. Druhé vydání. USA: Harper & Brothers [cit. 2024-04.-01]. Dostupné z: <https://ia601509.us.archive.org/14/items/in.ernet.dli.2015.224377/2015.224377.Effective-Study.pdf>

SIREGAR, Nani Restati, ILHAM, Muhammad, MANSYUR, M, 2020. The Influence of Survey, Question, Read, Recite, Review Method Toward Reading Comprehension Ability Mediated by Working Memory. *Jurnal Pendidikan Indonesia* [online], 9(1), 85-94 [cit. 16. 4. 2024]. ISSN 2541-7207. Dostupné z: DOI: 10.23887/jpi-undiksha.v9i1.23101

ŠVRČKOVÁ, Marie, 2011. Výzkum kvality počáteční čtenářské gramotnosti žáků 1. ročníků základních škol. In: *Smišený design v pedagogickém výzkumu: Sborník příspěvků z 19. výroční konference České asociace pedagogického výzkumu* [online]. Masaryk University Press, s. 451-455 [cit. 7.3.2024]. ISBN 9788021057746. Dostupné z: doi:10.5817/PdF.P210-CAPV-2012-76

Zdroje obrázků

WETZ, Ben a Katrina GORMLEY, 2016. *English Plus 3*. Druhé vydání. Oxford, United Kingdom: Oxford University Press. ISBN 978-0-19-420157-5.

WHEELDON, Sylvia a Paul SHIPTON, 2019. *Project Explore 2*. Oxford, United Kingdom: Oxford University Press. ISBN 978-0-19-425575-2.

WHEELDON, Sylvia a Paul SHIPTON, 2019. *Project Explore 3*. Oxford, United Kingdom: Oxford University Press. ISBN 978-0-19-425576-9.

Seznam obrázků

Obrázek 1: Seznam otázek a instrukci zadávané autorkou výzkumu žákům při setkáních během práce s anglickým textem

Obrázek 2: Přehled slovní zásoby využitý u individuálního setkání 1

Obrázek 3: Text využitý při individuálním setkání 1 a 2

Obrázek 4: Poznámky žákyně Anny z individuálního setkání 1, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Obrázek 5: Poznámky žáka Davida z individuálního setkání 1, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Obrázek 6 Poznámky žáka Petra z individuálního setkání 1, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Obrázek 7: Text využitý při hromadném setkání 1

Obrázek 8: Poznámky žákyně Anny z hromadného setkání 1, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Obrázek 9: Poznámky žáka Davida z hromadného setkání 1, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Obrázek 10: Poznámky žáka Petra z hromadného setkání 1, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Obrázek 11: Pracovní list k osvojení slovní zásoby potřebné pro práci s textem u hromadného setkání 2

Obrázek 12: Text využitý při hromadném setkání 2

Obrázek 13: Poznámky žákyně Anny z hromadného setkání 2, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Obrázek 14: Poznámky žáka Davida z hromadného setkání 2, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Obrázek 15: Poznámky žáka Petra z hromadného setkání 2, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Obrázek 16: Vyplněný pracovní list žákyní Annou k osvojení slovní zásoby potřebné pro práci s textem u hromadného setkání 3

Obrázek 17: Vyplněný pracovní list žákem Davidem k osvojení slovní zásoby potřebné pro práci s textem u hromadného setkání 3

Obrázek 18: Text využitý při hromadném setkání 3

Obrázek 19: Poznámky žákyně Anny z hromadného setkání 3, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Obrázek 20: Poznámky žáka Davida z hromadného setkání 3, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Obrázek 21: Vyplněný pracovní list žákyní Annou k osvojení slovní zásoby potřebné pro práci s textem u hromadného setkání
Obrázek 22: Vyplněný pracovní list žákem Davidem k osvojení slovní zásoby potřebné pro práci s textem u hromadného setkání 4

Obrázek 23: Text využitý při hromadném setkání 4

Obrázek 24: Poznámky žákyně Anny z hromadného setkání 4, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Obrázek 25: Poznámky žáka Davida z hromadného setkání 4, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Obrázek 26: Vyplněný pracovní list žákyní Annou k osvojení slovní zásoby potřebné pro práci s textem u hromadného setkání 5

Obrázek 27: Vyplněný pracovní list žákem Davidem k osvojení slovní zásoby potřebné pro práci s textem u hromadného setkání

Obrázek 28: Vyplněný pracovní list žákem Petrem k osvojení slovní zásoby potřebné pro práci s textem u hromadného setkání 5

Obrázek 29: Text využitý při hromadném setkání 5

Obrázek 30: Poznámky žákyně Anny z hromadného setkání 5, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Obrázek 31: Poznámky žáka Davida z hromadného setkání 5, obrázek dokumentuje jednotlivé

etapy metody SQ3R

Obrázek 32: Poznámky žáka Petra z hromadného setkání 5, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Obrázek 33: Poznámky žákyně Anny z individuálního setkání 2, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Obrázek 34: Poznámky žáka Davida z individuálního setkání 5, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Obrázek 35: Poznámky žáka Petra z individuálního setkání 5, obrázek dokumentuje jednotlivé etapy metody SQ3R

Seznam grafů

Graf 1: Časové rozložení jednotlivých etap v minutách – Anna, individuální setkání 1

Graf 2: Časové rozložení jednotlivých etap v minutách – David, individuální setkání 1

Graf 3: Časové rozložení jednotlivých etap v minutách – Petr, individuální setkání 1

Graf 4: Časové rozložení jednotlivých etap v minutách – hromadné setkání 1

Graf 5: Časové rozložení jednotlivých etap v minutách – hromadné setkání 2

Graf 6: Časové rozložení jednotlivých etap v minutách – hromadné setkání 3

Graf 7: Časové rozložení jednotlivých etap v minutách – hromadné setkání 4

Graf 8: Časové rozložení jednotlivých etap v minutách – hromadné setkání 5

Graf 9: Časové rozložení jednotlivých etap v minutách – Anna, individuální setkání 2

Graf 10: Časové rozložení jednotlivých etap v minutách – David, individuální setkání 2

Graf 11: Časové rozložení jednotlivých etap v minutách – Petr, individuální setkání 2

Graf 12: Porovnání celkové délky práce s textem za použití metody SQ3R. První sloupec znázorňuje čas práce při prvním individuálním setkání. Druhý sloupec znázorňuje čas při druhém individuálním setkání

Graf 13: Porovnání trvání jednotlivých činností při prvním a posledním individuálním setkání – Anna

Graf 14: Porovnání trvání jednotlivých činností při prvním a posledním individuálním setkání – David

Graf 15: Porovnání trvání jednotlivých činností při prvním a posledním individuálním setkání – Petr

Graf 16: Porovnání počtu formulovaných otázek při prvním a druhém individuálním setkání. První sloupec znázorňuje počet otázek při prvním individuálním setkání. Druhý sloupec znázorňuje počet otázek při druhém individuálním setkání

Graf 17: Porovnání průměrné délky jednotlivých etap hromadných a individuálních setkání. První sloupce znázorňují průměrnou délku trvání dané činnosti u hromadných setkání. Druhé sloupce znázorňují průměrnou délku trvání dané činnosti u individuálních setkání.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Popis jednotlivých etap práce s metodou SQ3R – Anna, individuální setkání 1

Tabulka 2: Popis jednotlivých etap práce s metodou SQ3R – David, individuální setkání 1

Tabulka 3: Popis jednotlivých etap práce s metodou SQ3R – Petr, individuální setkání 1

Tabulka 4: Popis jednotlivých etap práce s metodou SQ3R – hromadné setkání 1

Tabulka 5: Popis jednotlivých etap práce s metodou SQ3R – hromadné setkání 2

Tabulka 6: Popis jednotlivých etap práce s metodou SQ3R – hromadné setkání 3

Tabulka 7: Popis jednotlivých etap práce s metodou SQ3R – hromadné setkání 4

Tabulka 8: Popis jednotlivých etap práce s metodou SQ3R – hromadné setkání 5

Tabulka 9: Popis jednotlivých etap práce s metodou SQ3R – Anna, individuální setkání 2

Tabulka 10: Popis jednotlivých etap práce s metodou SQ3R – David, individuální setkání 2

Tabulka 12: Znázorňuje odpovědi žáků na některé z otázek ze strany autorky výzkumu týkající se grafických prvků textu. Tabulka porovnává odpovědi při prvním individuálním setkání a druhém individuálním setkání

Tabulka 13: Znázorňuje formulované otázky žáků při prvním a druhém individuálním setkání

Tabulka 14: Převyprávění textu jednotlivými žáky při prvním a druhém individuálním setkání

Tabulka 15: Znázorňuje dosažené změny ve kvantitě a kvalitě formulovaných otázek po experimentální aplikaci metody SQ3R

Seznam příloh

Příloha 1 - Informovaný souhlas

Příloha 2 - Přepis individuálního setkání 1 – Anna

Příloha 3 - Přepis individuálního setkání 1 – David

Příloha 4 - Přepis individuálního setkání 1 - Petr

Příloha 5 - Přepis hromadného setkání 1

Příloha 6 - Přepis hromadného setkání 2

Příloha 7 - Přepis hromadného setkání 3

Příloha 8 - Přepis hromadného setkání 4

Příloha 9 - Přepis hromadného setkání 5

Příloha 10 - Přepis individuálního setkání 2 - Anna

Příloha 11 - Přepis individuálního setkání 2 - David

Příloha 12 - Přepis individuálního setkání 2 - Petr

Příloha 1 - Informovaný souhlas

Informovaný souhlas

výzkumný projekt: Aplikace strategií SQ3R ve výuce anglického jazyka u žáků s dyslexií na 2. stupni základní školy

vedoucí projektu: PhDr. Renata Mičáková, Ph.D.

autor projektu: Bc. Radka Kiššová

Ústav speciálněpedagogických studií

Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Vážená paní, vážený pane,

obracím se na Vás se žádostí o spolupráci na výzkumném projektu k diplomové práci, jehož cílem je seznámit žáky s metodou SQ3R a naučit je pomocí této metody efektivně pracovat s textem tak, aby mohlo docházet ke zlepšení jejich čtenářské gramotnosti a zvýšení porozumění přečtenému textu.

SQ3R je metoda efektivního čtení. Název metody je zkratkou slov survey, question, read, recite a review. Volně přeloženo jako prozkoumání, dotazování, čtení, převyprávění a zhodnocení. Tento přístup k práci s textem je možné využít u všech typů textu v různém jazyce, ať už v učebnici anglického jazyka či při čtení odborných textů.

Pro zjištění podkladů k šetření bych se potřebovala pravidelně setkávat s Vaším dítětem a pracovat s anglickým textem za pomoci metody SQ3R. Součástí výzkumu by bylo pozorování – jak se dítě orientuje v daném textu, zda dokáže na dané téma vytvořit vhodné otázky, jakým způsobem text přečte a zda si po jeho přečtení bude schopno na vytvořené otázky odpovědět. Pouze pro potřeby výzkumného šetření bude také pořízena audionahrávka z každého setkání. Audionahrávka bude sloužit pouze k rozboru a vyhodnocení způsobu práce s textem, pro možnost zachycení konkrétních odpovědí a vyhodnocení délky trvání jednotlivých úkonů a nebude zpřístupněna žádné třetí osobě. Také Vás žádám o umožnění nahlédnutí do pedagogické dokumentace Vašeho dítěte a užití důležitých informací v diplomové práci.

Práce s Vaším dítětem by se uskutečnila celkem 6-8x (podle možností školy) vždy po 45 minutách. V prvním individuálním setkání by proběhl vstupní test, který mi dá informace o současných schopnostech dítěte při práci s textem. Poté bychom se setkali v celé skupině (přibližně 3-4 žáci) a společně pracovali za využití této metody. V posledním, znovu individuálním setkání, by proběhl výstupní test. Vstupní a výstupní test se posléze porovná a ukáže, zda u Vašeho dítěte došlo ke změnám ve schopnostech pracovat s daným textem.

K uvedeným činnostem potřebuji Váš souhlas.

V případě Vašeho souhlasu bude uvedený výzkum u Vašeho dítěte probíhat na Základní škole a gymnáziu Vítkov v předem domluvených dnech během standardní výuky, dítě tedy nebude zatěžováno nad rámec běžného vyučování.

Autorka šetření zajistí plnou anonymitu respondentů. Zjištěné údaje nebudou zpřístupněny žádné třetí osobě, budou sloužit pouze pro účely výzkumného šetření a budou ponechány u autorky šetření. K osobním údajům bude přístupováno a nakládáno s nimi v souladu se Zákonem č. 110/2019 Sb., Zákon o zpracování osobních údajů.

Velmi Vám děkuji za Vaši vstřícnost a spolupráci. V případě jakýchkoli otázek se na mě, prosím, obraťte.

e-mail:

tel:

Bc. Radka Kiššová

Prohlášení

Prohlašuji, že souhlasím s účastí mého dítěte na výše uvedeném projektu. Autorka projektu mne informovala o podstatě výzkumu a seznámila mne s cíli a metodami a postupy, které budou při výzkumu používány, podobně jako s výhodami a riziky, které pro mne z účasti na projektu vyplývají. Souhlasím s tím, že všechny získané údaje budou použity jen pro účely výzkumu a že výsledky výzkumu mohou být anonymně publikovány.

Měl/a jsem možnost vše si řádně, v klidu a v dostatečně poskytnutém čase zvážit, měl/a jsem možnost se autorky zeptat na vše, co jsem považoval/a za pro mne podstatné a potřebné vědět. Na tyto mé dotazy jsem dostal/a jasnou a srozumitelnou odpověď. Jsem informován/a, že mám možnost kdykoliv od spolupráce na projektu odstoupit, a to i bez udání důvodu.

JMÉNO SYNA/DCERY

.....

JMÉNO A PODPIS RODIČE (ZÁKONNÉHO ZÁSTUPCE)

.....

V dne:

Příloha 2 - Přepis individuálního setkání 1 – Anna

5.2.2024 – Anna

0:00

Autorka výzkumu: There are a few words that you need to know before we start with the text. You can write in these papers as you want. You will keep them. Firstly, can you read these words in the box?

Anna: Title, subtitle, paragraph, ...

Autorka výzkumu: Highlighted

Anna: Highlighted, characters, number, question tag, exclamation

Autorka výzkumu: Brackets

Anna: Brackets

Anna: percent.. ne.. percentages, pictures, graph, chart, cartoon

Autorka výzkumu: Do you know any of them?

Anna: Yeah, I know title, characters, pictures, photo, cartoon

Autorka výzkumu: Can you translate words you know?

Anna: title je nadpis, characters jsou postavy, pictures jsou obrázky, photo je obrá... ne fotka, cartoon je jako pohádka nakreslená

Autorka výzkumu: Title – it is the name of the text, it tells you what is it about – Can you show me the title?

Anna: Here. No here

Autorka výzkumu: Subtitle – it is under the title, it gives you more information – Can you show me the subtitle

Anna: ...here

Autorka výzkumu: Paragraph – a text can be divided into parts / sections. The small section is called paragraph. – Can you show me a paragraph

Anna: this is paragraph

Autorka výzkumu: Do you know it in Czech?

Anna: Odstavec

Autorka výzkumu: Yes. Heading – it is at the beginning of each paragraph, it is like a title for the paragraph. – can you show me a heading

Anna: This

Autorka výzkumu: Highlighted or bold text

Anna: This

Autorka výzkumu: Yes the letters are thicker and darker than the rest. Characters – those are letters, numbers, and other marks in the text

Anna: Yes

Autorka výzkumu: Question tag – is at the end of a question, show me a question tag

Anna: Here

Autorka výzkumu: Exclamation – is at the end of a sentence, it indicates strong feelings, show me an exclamation mark

Anna: Hmm.. vykřičník?

Autorka výzkumu: Yes. Brackets – there are always two of them, they separate a sentence or a word in a text, can you find them in the text?

Anna: This

Autorka výzkumu: No, that is a comma, there are always two. It's this.

Anna: aha... závorky?

Autorka výzkumu: Percentages – used to say an amount from a hundred, can you show me?

Anna: this

Autorka výzkumu: Can you show me a graph?

Anna: this and this..

Autorka výzkumu: Yes. This is a graph and this is a chart.

So can you show me a chart?

Can you show me a cartoon?

Can you show me a photo?

You can make notes If you need to.

Do you need to explain anything else?

(5:15)

Autorka výzkumu: Let's start working with the text. I will give you a while to look at the paper first and you tell me when you are ready.

(5:30)

Anna: Yeah I think I'm ready

Scan

Pictures

Autorka výzkumu: Tell me, are there any pictures?

Anna: yes there are pictures

Autorka výzkumu: How many pictures are there?

Anna: three

Autorka výzkumu: What kind of picture is it?

Anna: a photo

Autorka výzkumu: Who or what is in the pictures?

Anna: a man

Autorka výzkumu: What is the person / are the people doing?

Anna: He is cooking something in the first picture and the third he write at something... the second he.. stand in front of some... hmm... restaurant maybe

Autorka výzkumu: Is there anything else you can say about the pictures?

Anna: maybe he is famous cause there are photographs and he's writing something... and he is cooker maybe or a chef

Autorka výzkumu: Is that everything?

Anna: yeah

Titles

(6:48)

Autorka výzkumu: Is there a title?

Anna: Yeah it is

Autorka výzkumu: Can you show me the title?

Anna: Here

Autorka výzkumu: Can you read it?

Anna: Healthy hero

Autorka výzkumu: Are there any subtitles?

Anna: yeah

Autorka výzkumu: Can you read it?

Anna: Jamie Oliver

Autorka výzkumu: Are there any headings? Can you read them?

Anna: Heading... eh... no

Autorka výzkumu: Can you read the first sentence of the text?

(7:20) Anna: Jamie Oliver has a lot of energy, he is a chef ...cookbook writer and TV food and health activist as well as father of five children.

Autorka výzkumu: Can you read the last sentence of the text?

(7:47) Anna: He.. ne. So he made a TV programme called Jamies Dream School and try to teach students how weren't doing well. Aha tak ne. He helped a lot of young people.

Autorka výzkumu: Is the text divided into paragraphs?

Anna: yes

Autorka výzkumu: How many paragraphs are there?

Anna: three

Autorka výzkumu: Can you read the first and the last word of the first paragraph?

Anna: Jamie industry

Autorka výzkumu: Can you read the first and the last word of the second paragraph?

Anna: He meals

Autorka výzkumu: Can you read the first and the last word of the third paragraph?

Anna: Jamie people

Autorka výzkumu: In the text, are there any other characters besides letters? Are there any numbers?

Anna: Yeah, 16, 1975, 24, 2003

Autorka výzkumu: Are there any question tags?

Anna: No

Autorka výzkumu: Are there any exclamation marks?

Anna: No

Autorka výzkumu: Are there any brackets?

Anna: No

Text

Autorka výzkumu: Look at the letters. Are they all the same size?

Anna: No

Autorka výzkumu: What words are different?

Anna: Jamies school dinners a Jamies Dream school

Autorka výzkumu: Are they all the same colour?

Anna: Yeah

Autorka výzkumu: What about the title and subtitle? Are they the same?

Anna: No

Autorka výzkumu: So what is different?

Anna: The subtitle is different. It is bigger and white and the text is black and.. the title is.. written different then the text.

Autorka výzkumu: Are there any words highlighted in the text? Can you read them?

Anna: Yes. Jamies school dinner and Jamies Dream School

Autorka výzkumu: Is there any direct speech in the text?

Anna: No

Autorka výzkumu: Are there any questions in the text?

Anna: No

Autorka výzkumu: Is there anything else you can see on the whole paper? What is it?

Anna: No.. there is not.

Autorka výzkumu: What do you think the text will be about? You can write it down.

Anna: I can say it. About Jamie Oliver and about his life maybe

Question

(11:15)

Autorka výzkumu: You told me a lot of things about this paper. Now, look at what you wrote and based on what you think about the text, create a question. Make a question, then you will read the text. And after that, you will try to answer your question. So, create the question about something, that you think you will find in the text. But, don't worry if you don't find the answer after reading, that is also ok.

Do you understand?

Anna: yeah

Autorka výzkumu: You should make at least one question. But you can create as many as you want, it is up to you. You will write the question on the paper. Don't worry, if you start reading and you feel like you will not find an answer to the question, you can always change the question.

(12:03) Anna: okay

(13:27) Anna: I'm done I guess.

Autorka výzkumu: Can you read your questions?

Anna: When he was born? Is he chef? Is he famous? Where he lives? Has he has restaurant?

Read

(13:44)

Autorka výzkumu: Now you will read the text. While reading, you can make notes on the paper. You can also underline words or sentences in the text that are important to your question. And also write down things, underline that you don't understand.

Autorka výzkumu: Please, read the first paragraph aloud.

Anna: Jamie Oliver has a lot of energy, he is a chef... cookbook writer and a TV food and health activist as well as father of give children. He wants everybody to eat well and live well especially children. He has born north of London in Essex in 1975 and made his first TV programme in the age of twenty three. His relaxed friendly style makes him very popular in 2003. The queen give him award for his... contribution to british food industry.

Autorka výzkumu: Did you find an answer to your question already?

Anna: yeah

Autorka výzkumu: You can write the answer to your questions

Anna: He is chef. He was born in 1975 and he is famous.

Autorka výzkumu: Please, read the rest of the text on your own.

(16:02) Anna: Okay

(16:37) Anna: I'm done with the second paragraph

Autorka výzkumu: Okay, read the third one.

(17:14) I'm done.

Autorka výzkumu: If you need to, you can read it again.

Anna: I don't

Autorka výzkumu: Is there anything you didn't understand?

Anna: No

Respond

(17:23)

Autorka výzkumu: If you found an answer to your question, write it on the paper.

Autorka výzkumu: Can you read your question and your answer?

Anna: Ok. When he was born? In 1975. Is he chef? Yes. Is he famous? Yes, he is. I don't found answer for where he lives. Has he his restaurant? I don't found the answer.

Review

Autorka výzkumu: Can you tell me what did you learn in the text? Can you describe the text with a few sentences? You can write them down first if you want.

(18:42) Anna: Ok I can try tell. He's a chef and he's dyslexic. He has five children and he wants to help young people to live healthy and live healthy and also he hates junk food.. he want his children to eat healthy... He was born in London and maybe he lives there as well and he is very famous cause he have TV programmes.

Autorka výzkumu: Is that all?

Anna: That's all I guess.

(19:26)

Příloha 3 - Přepis individuálního setkání 1 – David

0:00

Autorka výzkumu: There are a few words that you need to know before we start with the text. You can write in these papers as you want. You will keep them. Firstly, can you read these words in the box?

David: title, subtitle, paragraph, headings, highlighted, bold text, characters, number, question tag, exclamations, brackets, percentages, graph, chart, cartoon, photo

Autorka výzkumu: Do you know any of them?

David: yes

Autorka výzkumu: Can you translate words you know?

David: Title je nadpis, subtitle podnadpis, paragraph je paragraf, heading nějaké důležité nebo hlavní, highlighted je podtržený text, charaktery nebo osobnosti, number čísla, question tag jsou otázky, exclamation to nevím, brackets to též ne, percentages nevím, pictures obrázky, grafy, chart jsou nějaké náčrty asi, cartoon animák nebo animovaný příběh, nebo třeba pohádka, photo fotografie,

Autorka výzkumu: Title – it is the name of the text, it tells you what is it about – Can you show me the title?

David: Here

Autorka výzkumu: Subtitle – it is under the title, it gives you more information – Can you show me the subtitle

David: Here

Autorka výzkumu: Paragraph – a text can be divided into parts / sections. The small section is called paragraph. – Can you show me a paragraph

David: this one?

Yes. And In Czech it is not paragraf, we use different word.

David: Odstavec

Autorka výzkumu: Heading – it is at the beginning of each paragraph, it is like a title for the paragraph. – can you show me a heading

David: Téma. This and this

Autorka výzkumu: Highlighted / bold text – the letters are thicker and darker than the rest – can you show me a bold text

David: This, this and that's all

Autorka výzkumu: Characters – those are letters, numbers, and other marks in the text

Autorka výzkumu: Question tag – is at the end of a question, show me a question tag

David: here

Autorka výzkumu: Exclamation – is at the end of a sentence, it indicates strong feelings, show me an exclamation mark

David: vykřičník, here

Autorka výzkumu: Brackets – there are always two of them, they separate a sentence or a word in a text, can you find them in the text?

David: čárky?

No, that is a comma, there are always two of them, try again. What could it be? ...

It's these two. Do you know that word in Czech?

David: yeah, here, závorky

Autorka výzkumu: Percentages – used to say an amount from a hundred, can you show me?

Autorka výzkumu: Can you show me a graph?

David: here

Autorka výzkumu: Can you show me a chart?

Can you show me a cartoon?

Can you show me a photo?

You can make notes If you need to.

Do you need to explain anything else?

(4:29)

Autorka výzkumu: Let's start working with the text. I will give you a while to look at the paper first and you tell me when you are ready. Don't read it yet, just look at it.

(4:37)

David: Yes, I'm ready

Scan

Pictures

Autorka výzkumu: Tell me, are there any pictures?

David: yes

Autorka výzkumu: How many pictures are there?

David: three

Autorka výzkumu: What kind of picture is it?

David: one is in kitchen, second is in front of some building and third is in some place with many people when someone is writing something in the book for someone.

Autorka výzkumu: Who or what is in the pictures?

David: maybe some popular chef

Autorka výzkumu: What is the person / are the people doing?

David: in the first picture he is cooking some salad maybe and in the second picture he is maybe describing what is.. what is the building behind him or the place and in the third picture he is writing some some names on the book for his fans.

Autorka výzkumu: Is there anything else you can say about the pictures?

David: on every picture he has different outfit. On first he has some jacket or hoodie, in second he has chef outfit and in third he has a jacket and glasses.

Titles

Autorka výzkumu: Is there a title?

David: yes

Autorka výzkumu: Can you show me the title?

David: here

Autorka výzkumu: Can you read it?

David: Health hero

Autorka výzkumu: Are there any subtitles?

David: here

Autorka výzkumu: Can you read it?

David: Jamie Oliver

Autorka výzkumu: Are there any headings? Can you read them?

David: heading.. asi.. here? Jamie možná? Jamie Oliver. Nebo nejsou. No, there are no.

Autorka výzkumu: Can you read the first sentence of the text?

David: Jamie Oliver has a lot of energy, he is a chef, cookbook writer and TV food and health activists as well as father of five children. He wants everybody to eat well and live well, especially children. He was born north of London in Essex in 1975 and made his first TV programme at the age of 23. His relaxed, friendly style makes him very popular makes him very popular. In 2003 the Queen gave him an award for contribution to British food industry.

Autorka výzkumu: Can you read the last sentence of the text?

David: The Queen gave him an award for contribution to British food industry

Autorka výzkumu: Is the text divided into paragraphs?

David: hmm.. yes

Autorka výzkumu: How many paragraphs are there?

David: three

Autorka výzkumu: Can you read the first and the last word of the first paragraph?

David: Jamie and industry

Autorka výzkumu: Can you read the first and the last word of the second paragraph?

David: He, meals

Autorka výzkumu: Can you read the first and the last word of the third paragraph?

David: Jamie, people

Autorka výzkumu: In the text, are there any other characters besides letters? Are there any numbers?

David: Yes, 16, 1975, 24, 2003

Autorka výzkumu: Are there any question tags?

David: No

Autorka výzkumu: Are there any exclamation marks?

David: No

Autorka výzkumu: Are there any brackets?

David: No

Text

Autorka výzkumu: Look at the letters. Are they all the same size?

David: No

Autorka výzkumu: What words are different?

David: some are big I some names. Like in London or Jamie Oliver. And sometimes in the first letter of the sentence and... In TV it's two big letters

Autorka výzkumu: Are they all the same colour?

David: yes

Autorka výzkumu: What about the title and subtitle? Are they the same as the rest?

David: No

Autorka výzkumu: So what is different?

David: Title is all with big letters and subtitle is also with big letters but the text is different.

Autorka výzkumu: Are there any words highlighted in the text? Can you read them?

David: Yes. Jamies school dinner and Jamies Dream School

Autorka výzkumu: Is there any direct speech in the text?

David: I don't think no

Autorka výzkumu: Are there any questions in the text?

David: No

Autorka výzkumu: Is there anything else you can see on the whole paper? What is it?

David: No.. or some question.. a question is there.

Autorka výzkumu: What do you think the text will be about? You can write it down.

David: About his life and progression from basic cooker to professional cooker.

Question

(11:20)

Autorka výzkumu: You told me a lot of things about this paper. Now, look at what you wrote and based on what you think about the text, create a question. Make a question, then you will read the text. And after that, you will try to answer your question. So, create the question about something, that you think you will find in the text. But, don't worry if you don't find the answer after reading, that is ok.

Do you understand?

David: Yes. How many?

Autorka výzkumu: You should make at least one question. But you can create as many as you want, it is up to you. You will write the question on the paper. Don't worry, if you start reading and you feel like you will not find an answer to the question, you can always change the question.

David: maybe I'm finished

Autorka výzkumu: Can you read your questions?

David: When he was in his first show? When he was born?

Read

(12:45)

Autorka výzkumu: Now you will read the text. While reading, you can make notes on the paper. You can also underline words or sentences in the text that are important to your question. And also write down things, underline that you don't understand.

Please, read the first paragraph aloud.

David: Jamie Oliver has a lot of energy, he is a chef, cookbook writer and TV food and health activists as well as father of five children. He wants everybody to eat well and live well, especially children. He was born north of London in Essex in 1975 and made his first TV programme at the age of 23. His relaxed, friendly style makes him very popular makes him very popular. In 2003 the Queen gave him an award for contribution to British food industry.

Autorka výzkumu: Did you find an answer to your question already?

David: Yes. My first question is when he was in his first show and there is.. and made his first TV programme at the age of 23 so he was in his first show at 23. When he was born? He was born in 1975 in Essex.

Autorka výzkumu: Do you think you can think of other questions?

David: yes.

(15:02) Finished.

Autorka výzkumu: Can you read your questions?

David: How many shows he did? What makes him popular?

Autorka výzkumu: Please, read the rest of the text on your own.

David: Okay

David: Finished

Autorka výzkumu: Okay, read the third one.

Done.

Autorka výzkumu: If you need to, you can read it again.

David: No

Autorka výzkumu: Is there anything you didn't understand?

David: No

Respond

(16:30)

Autorka výzkumu: If you found an answer to your question, write it on the paper.

David: mhm

David: I'm done

Autorka výzkumu: Can you read your question and your answer?

David: When he was in his first show? He was in his first show when he was 23. When he was born? He was born in 1975 in Essex. How many shows he did? He did many programmes and documentaries. What makes him popular? He became popular by his project to make school lunches more health for children.

Review

Autorka výzkumu: Can you tell me what did you learn in the text? Can you describe the text with a few sentences? You can write them down first if you want.

(18:55)

David: No. He... he wants to be chef and he make programmes names Jamies dream school about healthy food for children healthy lunches in schools and he worked in the schools and taught the cooks how to cook health food and health lunches for the children and he hates junk food. And that's all.

(19:37)

Příloha 4 - Přepis individuálního setkání 1 - Petr

5.2. 2024 - Petr

Autorka výzkumu: There are a few words that you need to know before we start with the text. You can write in these papers as you want. You will keep them. Firstly, can you read these words in the box?

Petr: Title, subtitle, ...

Autorka výzkumu: Paragraph

Petr: paragraph, heading, highlight, bold text, characters, number, question tag, ...

Autorka výzkumu: Exclamation mark

Petr: mhm

Autorka výzkumu: Bracket

Autorka výzkumu: Percentages

Petr: yeah, graph

Autorka výzkumu: Chart

Petr: chart, cartoon, photo

Autorka výzkumu: Do you know any of them?

Petr: maybe this one I don't know

Okay, You don't know this word? And which one do you know?

Autorka výzkumu: Can you translate words you know?

Petr: Popisek, podnapis, paragraf, tohle bych zvládl přeložit doslovně

Autorka výzkumu: Zkus

Petr: Vysoké světlo nebo osvětlení, pak tam ... postavy, číslo, otázka, otázkový blog, pak to úplně dole ten graf, nějaká pohádka animovaná a fotografie

Autorka výzkumu: Title – it is the name of the text, it tells you what is it about – Can you show me the title?

Petr: Here

Autorka výzkumu: Yes, you can write it down

Autorka výzkumu: Subtitle – it is under the title, it gives you more information – Can you show me the subtitle

Petr: It's here

Autorka výzkumu: Paragraph – a text can be divided into parts / sections. The small section is called paragraph. – Can you show me a paragraph

Petr: these two

Autorka výzkumu: Do you know it in Czech?

Petr: odstavce?

Autorka výzkumu: Yes. Heading – it is at the beginning of each paragraph, it is like a title for the paragraph. – can you show me a heading

Petr: here, these two

Autorka výzkumu: Highlighted / bold text – the letters are thicker and darker than the rest – can you show me a bold text

Petr: here, then here, and ... I don't know

Autorka výzkumu: Characters – those are letters, numbers, and other marks in the text

Question tag – is at the end of a question, show me a question tag

Exclamation – is at the end of a sentence, it indicates strong feelings, show me an exclamation mark

Brackets – there are always two of them, they separate a sentence or a word in a text, can you find them in the text?

Petr: This

Autorka výzkumu: No, that is a comma, there are always two of them, try again. What could it be?

Autorka výzkumu: It's these two. Do you know that word in Czech?

Petr: yes, závorky

Autorka výzkumu: Percentages – used to say an amount from a hundred, can you show me?

Can you show me a graph?

Can you show me a chart?

Can you show me a cartoon?

Can you show me a photo?

You can make notes if you need to.

Do you need to explain anything else?

Petr: No

(6:40)

Autorka výzkumu: Let's start working with the text. I will give you a while to look at the paper first and you tell me when you are ready. Don't read it yet, just look at it.

(7:10)

Petr: Okay... ready

Scan

(7:10)

Pictures

Autorka výzkumu: Tell me, are there any pictures?

Petr: yeah

Autorka výzkumu: How many pictures are there?

Petr: three

Autorka výzkumu: What kind of picture is it?

Petr: some TV show

Autorka výzkumu: Who or what is in the pictures?

Petr: some sort of... cooks

Autorka výzkumu: What is the person / are the people doing?

Petr: maybe some interview... and cooking something and telling about the restaurant

Autorka výzkumu: Is there anything else you can say about the pictures?

Petr: all three have the one person on them, the same... and...

Autorka výzkumu: Is that everything?

Petr: yes

Titles

Autorka výzkumu: Is there a title?

Petr: yes

Autorka výzkumu: Can you show me the title?

Petr: here

Autorka výzkumu: Can you read it?

Petr: Jamie Oliver

Autorka výzkumu: Are there any subtitles?

Petr: here

Autorka výzkumu: Can you read it?

Petr: health hero

Autorka výzkumu: Are there any headings? Can you read them?

Petr: heading? This one?

Autorka výzkumu: Do you remember what a heading was?

Petr: Jo. No there isn't a heading

Autorka výzkumu: Can you read the first sentence of the text?

Petr: hmmm... Jamie Oliver has a lot of energy, he is a ... chef, cookbook writes and TV food and health activities as well as father of five children

Autorka výzkumu: Can you read the last sentence of the text?

Petr: So he made a TV programme called Jamies Dream School and try to teach students who weren't doing well, he help a lot of young people

Autorka výzkumu: Is the text divided into paragraphs?

Petr: yes

Autorka výzkumu: How many paragraphs are there?

Petr: three

Autorka výzkumu: Can you read the first and the last word of the first paragraph?

Petr: Jamie and industry

Autorka výzkumu: Can you read the first and the last word of the second paragraph?

Petr: He and meals

Autorka výzkumu: Can you read the first and the last word of the third paragraph?

Petr: Jamie a people

**Autorka výzkumu: In the text, are there any other characters besides letters?
Numbers/question tags/ exclamation marks/ brackets**

Autorka výzkumu: Are there any numbers?

Petr: Yes, here 1975, 23, 2003

Autorka výzkumu: Are there any question tags?

Petr: No

Autorka výzkumu: Are there any exclamation marks?

Petr: No

Autorka výzkumu: Are there any brackets?

Petr: No

Text

Autorka výzkumu: Look at the letters. Are they all the same size?

Petr: No someone have is bigger and thicker

Autorka výzkumu: What words are different?

Petr: Jamies school dinner and Jamies Dream school

Autorka výzkumu: Are they all the same colour?

Petr: No some are darker

Autorka výzkumu: Are there any words highlighted in the text? Can you read them?

Petr: Yes. Jamie Dream School and Jamie ...

Autorka výzkumu: Is there any direct speech in the text?

Petr: I don't see something

Autorka výzkumu: Are there any questions in the text?

Petr: No

Autorka výzkumu: Is there anything else you can see on the whole paper? What is it?

Petr: Maybe the question on the top. Do you like cooking or watching cooking programmes? Why and why not?

Autorka výzkumu: Do you?

Petr: No

Autorka výzkumu: What do you think the text will be about? You can write it down.

Petr: About the Jamie Oliver, maybe he's a chef in a restaurant and he doing some... some... nějaký seriál o tom vaření a nějakém tom životním stylu. And.. maybe the story.. like what he is doing before being a chef and his life

Question

Autorka výzkumu: You told me a lot of things about this paper. Now, look at what you wrote and based on what you think about the text, create a question. Make a question, then you will read the text. And after that, you will try to answer your question. So, create the question about something, that you think you will find in the text. But, don't worry if you don't find the answer after reading, that is ok.

Do you understand?

Petr: yes

Autorka výzkumu: You should make at least one question. But you can create as many as you want, it is up to you. You will write the question on the paper. Don't worry, if you start reading and you feel like you will not find an answer to the question, you can always change the question.

(15:32) Petr:mhm

(17:21) Petr: I'm ready.

Autorka výzkumu: Can you read your questions?

Petr: Did he do a some sort of show? Did he has some children?

Read

Autorka výzkumu: Now you will read the text. While reading, you can make notes on the paper. You can also underline words or sentences in the text that are important to your question. And also write down things, underline that you don't understand.

Please, read the first paragraph aloud.

(18:15)

Petr: Jamie Oliver has a lot of energy, he is a chef, cookbook writes and a TV food and health activity as well as father of give children. He wants everybody to eat well and live well especially children. He was born north of London in Essex in 1975 and made his first TV programme in the age of thirty twenty third twenty three. His relaxed friendly style makes him very popular in 2003. The queen give him award for his conti.. contribution to brits' food industry.

Autorka výzkumu: Did you find an answer to your question already?

Petr: yes

Autorka výzkumu: You can write the answer to your questions

(21:33) Done.

Try to create other questions for the rest of the text.

(21:37) Petr: yes

(22:14) Petr: Ready

Autorka výzkumu: Can you read your questions?

Petr: Did his show still going?

Autorka výzkumu: Please, read the rest of the text on your own.

Petr: Okay

Autorka výzkumu: Petr reading

Petr: Ready

Did you finish the second paragraph?

Petr: Yes

Okay, read the third one.

(24:13) I'm done.

Autorka výzkumu: If you need to, you can read it again.

Petr: No

Autorka výzkumu: Is there anything you didn't understand?

Petr: No

Respond

Autorka výzkumu: If you found an answer to your question, write it on the paper.

Petr: I didn't

Autorka výzkumu: Can you read your question and your answer?

Petr: Did he do some sort of show? Yes he made a TV food and health activities and TV programme Jamies School Dinner and Jamies Dream school. Did he has some children? Yes he had.. Yes he have.. Yes he is a father to five children. Did his show still going? I don't know.

Review

(28:39)

Autorka výzkumu: Can you tell me what did you learn in the text? Can you describe the text with a few sentences? You can write them down first if you want.

Petr: ready

Autorka výzkumu: Can you read it?

Petr: Jamie is chef and he start write a cookbook and TV show and programmes. He is a father of five children. He left a school at 16 but he start another school to be to start a be chef.

Autorka výzkumu: Is that all?

Petr: Hmm... yes.

(29:16)

Příloha 5 - Přepis hromadného setkání 1

0:00

Autorka výzkumu: Let's start working with the text. I will give you a while to look at the paper first and you tell me when you are ready.

1:25 Autorka výzkumu: Are you all ready?

Anna: Yes

David: Yes

Petr: Yes

Scan

1:28

Pictures

Autorka výzkumu: Tell me, are there any pictures?

Anna: Yes

David: Yes

Petr: Yes

Autorka výzkumu: How many pictures are there?

Anna: Three

David: Three

Autorka výzkumu: What kind of picture is it?

Anna: Photo

David: A face photo

Autorka výzkumu: Who or what is in the pictures?

Anna: Actors maybe

Petr: Actors of Sherlock Holmes

Autorka výzkumu: Is there anything else you can say about the pictures?

Anna: No

David: There are names below it. There is Benedict Cumberbatch, Jeremy Brett and Robert Downey Junior

Titles

2:57 Autorka výzkumu: Is there a title?

Anna: Yes

David: Mhm

Petr: Yes

Autorka výzkumu: Can you show me the title? Petr, can you read it?

Anna: Here

Petr: Sherlock Holmes the world's most famous detective.

Autorka výzkumu: Are there any subtitles?

Anna: No

David: No

Petr: Hmm. No?

Autorka výzkumu: Are there any headings?

Anna: No

David: Yes

Petr: Yes

Autorka výzkumu: David, can you read them?

David: Sherlock Holmes, Arthur Conan Doyle

Autorka výzkumu: Anna, can you read the first sentence of the text?

Anna: Sherlock Holmes is the most famous detective in the world

Autorka výzkumu: Petr, can you read the last sentence of the text?

Petr: He helped to make crime drama the popular... genre it is today

Autorka výzkumu: Is the text divided into paragraphs?

Anna: Yes

David: Yes

Petr: Yes

Autorka výzkumu: How many paragraphs are there?

Anna: Two

Autorka výzkumu: Anna, can you read the first and the last word of the first paragraph?

Anna: Sherlock, history

Autorka výzkumu: Petr, can you read the first and the last word of the second paragraph?

Petr: Arthur and today

Autorka výzkumu: In the text, are there any other characters besides letters? Numbers/ question tags/ exclamation marks/ brackets, ...

Anna: Yes. But there are no question tags. There is an exclamation mark. No brackets

David: Yes. 221, 1887

Petr: Yes. No brackets

Text

Autorka výzkumu: Look at the letters.

Autorka výzkumu: Are they all the same size / colour?

Anna: No

David: No

Petr: Yes

Autorka výzkumu: What words are different?

Anna: Sherlock Holmes and Arthur Conan Doyle. They are bigger.

Petr: It is the same.

Autorka výzkumu: Are there any words highlighted in the text? Can you read them?

Anna: Yes

David: Yes. Sherlock Holmes and Arthur Conan Doyle

Petr: Yes

Autorka výzkumu: Is there any direct speech in the text?

Anna: No there's not.

David: Yes I agree

Petr: Hmmm. No

Autorka výzkumu: Are there any questions in the text?

Anna: No

David: No

Petr: No

Autorka výzkumu: Is there anything else you can see on the whole paper? What is it?

Anna: Someone searched Sherlock Holmes on a phone. And there is a battery of the phone.

David: The text is on some tablet or some phone. It looks like some website Project Discover

Petr: Hmm. The time is here. The time someone looked at it. It says 19 hours and 11 minutes.

Autorka výzkumu: What do you think the text will be about? You can write it down

Anna: About Sherlock Holmes and Arthur Conan Doyle, about their lives and maybe about solving some crimes.

David: About Sherlock Holmes and his story how he became a detective and Arthur Conan Doyle how he became a doctor.

Petr: About Sherlock Holmes and about Arthur Conan Doyle. Maybe their story and... something about them.

Question

11:39

Autorka výzkumu: You told me a lot of things about this paper. Now, look at what you wrote and based on what you think about the text, create a question. Make a question, then you will read the text. And after that, you will try to answer your question. So, create the question about something, that you think you will find in the text. But, don't worry if you don't find the answer after reading, that is ok.

Autorka výzkumu: Do you understand?

David: Yes

Petr: Yes

Autorka výzkumu: You should make at least one question. But you can create as many as you want, it is up to you. And you will write the question on the paper. Don't worry, if you start

reading and you feel like you will not find an answer to the question, you can always change the question.

14:32 Autorka výzkumu: Can you read your questions?

Anna: Is Sherlock Holmes still alive? Is he real or just fictive? How he became detective? And who is Arthur?

David: Where he lives? Who is his friend? How many crimes he solved?

Petr: Where Sherlock live? Who write Sherlock? What Arthur doing for living?

Read

15:10 Autorka výzkumu: Now you will read the text. While reading, you can make notes on the paper. You can also underline words or sentences in the text that are important to your question. And also write down things / underline that you don't understand.

Autorka výzkumu: Please, Anna, read the first paragraph out loud.

Anna: Sherlock Holmes is the most famous detective in the world. He lives at 221B Baker Street in London, he plays the violin, he likes very few people, and he has a brilliant, problem-solving mind. Sherlock Holmes is in the Guinness Book of Records because he is the most portrayed character in film and TV history.

Autorka výzkumu: Please, Petr, continue reading.

Arthur Conan Doyle was a Scottish doctor who was interested in the very new science of forensics. He was worried that too many innocent people were going to prison. So, he invented Sherlock Holmes and his forensic methods of crime detecting. The first stories appeared in 1887 and were extremely popular.

Autorka výzkumu: Please, David, finish the text.

But six years later Conan Doyle got fed up with Sherlock Holmes and killed Sherlock's character in a story! The public was furious and demanded that Conan Doyle brought Sherlock back to life. So Conan Doyle wrote 56 stories and four novels over 40 years! He helped to make crime drama the popular genre it is today.

18:20 Autorka výzkumu: Please, read the text on your own if you need to.

All pupils reading

20:19 Autorka výzkumu: Are you finished?

Anna: Yes

David: Yes

Petr: Yes

Autorka výzkumu: Is there anything you don't understand?

Anna: No

David: No

Petr: No

Autorka výzkumu: You can read the text again if you want to.

Anna: No

David: No

Petr: No

Respond

20:30 Autorka výzkumu: If you found an answer to your question, write it on the paper.

Pupils writing

21:22 Autorka výzkumu: Can you read your question and your answer?

Anna: Is Sherlock Holmes still alive? Yes, but Arthur killed him in his story but then he brought Sherlock back to life. Is he real or just fictive? He is just fictive. How he became detective? I didn't find an answer. And who is Arthur? Arthur is Scottish doctor.

David: Where he lives? He lives at 221B on Baker Street in London. Who is his friend? He doesn't have friends, because it is not written in the text. How many crimes he solved? He solved many crimes in many stories.

Petr: When Sherlock live? Sherlock live around 1887 Who write Sherlock? Arthur Conan Doyle write a story about Sherlock What Arthur doing for living? He was a Scottish doctor.

Review

24:05 Autorka výzkumu: Can you tell me what did you learn in the text? Can you describe the text with a few sentences? You can write them down first if you want.

Anna writing

26:38 So can you tell me what you remember from the text?

Anna: The text was about what why Arthur invented Sherlock and who's Sherlock Holmes. It is also about how many novels Arthur write. And about what Sherlock doing in his free time maybe there was... he doesn't have many friends.

David: The text was about character Sherlock Holmes. About his author Arthur Conan Doyle who is Scottish doctor and he is interested in criminals... criminal stories, I think. So he made character Sherlock Holmes who is a detective and solves criminals and he write 56 stories and 4 novels about Sherlock Holmes.

Petr: Text about Arthur Conan Doyle and Sherlock Holmes. Arthur was Scottish doctor, who writes about innocent people who go to prison for nothing, and he invented Sherlock Holmes forensic detective, and he writes about sherlock where he live and what do does and his stories... detective stories that sherlock solves. And then he kills sherlock in his story, but the people are furious about that. Then he came back to life, and he write 56 stories about him.

29:49

Příloha 6 - Přepis hromadného setkání 2

0:00

Vocabulary

Autorka výzkumu: So before we start with the text, we will do some vocabulary. Let's look at the paper. What will we talk about? What do you think?

David: About senses?

Autorka výzkumu: Yes, about senses. What does it mean?

David: Smysly?

Autorka výzkumu: Yes, smysly. Anna, can you name all the senses?

Anna: Yes, hearing, sight, smell, taste, and touch

Autorka výzkumu: Can you connect each picture with the correct word? You can work together.

Pupils writing

Autorka výzkumu: Can you take turns and tell me what each picture represents?

Anna: Hearing

David: Smell

Petr: Taste

Anna: Touch

David: Sight

Autorka výzkumu: Now I want you to read the sentences at the bottom of the paper. Do you see any highlighted words?

Anna: Yes

David: Yes

Autorka výzkumu: What colour are they, Petr?

Petr: Blue

Autorka výzkumu: Yes. Highlighted words are blue. Read the sentences and then divide the blue words under each sense. Do you understand?

Anna: Yes

Autorka výzkumu: You can work together if you want to.

Pupils working on their own, giving signs once they are finished,

Autorka výzkumu: Anna, can you read the first sentence and tell me where did you put the blue word?

Anna: I like listening to music. Listening is in hearing.

David: Listening is in hearing. David, read the next sentence.

Petr: Deaf people can't play instruments very well. Deaf is sight.

Autorka výzkumu: Ok, do you agree?

Anna: No.

Petr: No.

Autorka výzkumu: So what do you think?

Anna: I put deaf in hearing.

Autorka výzkumu: Yes, that is correct. Can you explain what does deaf mean?

Anna: People who can't hear.

Autorka výzkumu: Yes. You can write it down if you want to. David, can you continue with the third sentence?

David: Can you taste the soup? I put it in taste.

Autorka výzkumu: David, read the fourth sentence, please.

Petr: The meal is full of flavor. Flavor is in taste.

Autorka výzkumu: Flavour is taste, do you all agree?

Anna: Yes

Autorka výzkumu: Yes, that is correct. Anna, the fifth sentence, please,

Anna: I love the feel of warm ben on winters night. I put feel in touch.

Autorka výzkumu: Do you agree with Anna?

David: Yes

Petr: Yes

Autorka výzkumu: Yes. I also agree. Petr, let's read the next one.

Petr: The sound was too loud. Sound is in hearing.

Autorka výzkumu: What about you, Anna and David, did you put it into hearing as well?

Anna: Yes

David: Yes

Autorka výzkumu: Good, next one Anna.

Anna: What is that odour? The smell is disgusting. I put it both into smell.

Autorka výzkumu: Do you agree?

David: Yes

Autorka výzkumu: David, read the next one.

David: Let's go and see the new movie. See is sight.

Autorka výzkumu: Do you agree?

Anna: Yes

Petr: Yes

Autorka výzkumu: Yes, that is correct. Petr, read the next one.

Petr: You always smell great. What fragrance do you use? I put it in smell.

Autorka výzkumu: Yes, that is correct, do you know all the words?

Anna: No, what is frangrance?

David: Voňavka?

Autorka výzkumu: Yes. You could also say a perfume. Anna, can you read the next one, please.

Anna: I hate the texture of banana! I can't eat it. I put texture in touch and eat in taste.

Autorka výzkumu: Do you agree?

David: Yes

Petr: Já mám texture in sight.

Autorka výzkumu: I think you are both correct, because you can feel the texture with you hands and your lips, so that would be touch, but you can also see a texture, so Petrs answer would be also possible. But, in this specific sentence, does the person feel the texture with their skin or does the person see the texture?

Petr: Feels it.

Autorka výzkumu: So where will we put it? Touch or sight?

Petr: Touch

Autorka výzkumu: Good. David, next one please.

David: Look at it! Sight.

Autorka výzkumu: Yes, and the last one, Petr?

Petr: Can you hold it for me? It is touch.

Autorka výzkumu: Do you agree?

Anna: Yes

David: Yes

Teacher: Ok, do you understand everything, or do you need to translate or explain anything?

Anna: No

David: No

Petr: No

10:45

Autorka výzkumu: Let's start working with the text. I will give you a while to look at the paper first and you tell me when you are ready.

11:45 Autorka výzkumu: Are you all ready?

Anna: Yes

David: Yes

Petr: Yes

Scan

11:47 Pictures

Autorka výzkumu: Tell me, are there any pictures?

Anna: Yes

David: Yes

Petr: Yes

Autorka výzkumu: How many pictures are there?

Anna: Four

David: Four

Autorka výzkumu: What kind of picture is it?

Anna: Photo

David: Photos

Petr: Photo

Autorka výzkumu: Who or what is in the pictures?

Anna: This is a perfume maybe... hmm and this is a boy with a flour and a book.

David: There is a woman with flowers, and she is smelling them

Petr: Some glasses with... something

Autorka výzkumu: What could be inside?

Anna: I don't know it in English, but maybe koření.

Autorka výzkumu: Yes, maybe. It's spices.

Anna: Oh okay, so some spices.

Autorka výzkumu: What else are the people doing in these pictures?

Anna: They are all smelling a flower.

Autorka výzkumu: Is there anything else you can say about the pictures?

Anna: No

David: One picture is black and white, maybe it is old. And the others are with colours.

Anna: Oh and this is a painting.

Autorka výzkumu: Well, so they are not all photos, right?

David: No, this is a painting. There are three photos.

Autorka výzkumu: Yes, good gob.

Titles

14:16 Autorka výzkumu: Is there a title?

Anna: Yes

David: Mhm

Petr: Yes

Autorka výzkumu: Can you show me the title? Petr, can you read it?

Petr: Follow your nose.

Autorka výzkumu: Are there any subtitles?

Anna: Yes

David: Yes

Petr: Yes

Autorka výzkumu: Anna, can you read it?

Anna: Meet three people whose sense of smell has made a difference to their lives.

Autorka výzkumu: Are there any headings?

Anna: No

David: Yes

Petr: Yes

Autorka výzkumu: David, can you read them?

David: Hellen Keller, James Bell, Journalist Lucy Mangan

Autorka výzkumu: Petr, do you agree?

Petr: Yes

Autorka výzkumu: Anna, can you read the first sentence of the text?

Anna: Helen Keller was a famous activist for the deaf and blind, and was deaf and blind herself.

Autorka výzkumu: Petr, can you read the last sentence of the text?

Petr: She can feel the different texture of... lasagne, steak or fish, but for her they're all quite tasteless.

Autorka výzkumu: Is the text divided into paragraphs?

Anna: Yes

David: Yes

Petr: Yes

Autorka výzkumu: How many paragraphs are there?

Anna: Three

David: Three

Autorka výzkumu: Anna, can you read the first and the last word of the first paragraph?

Anna: Helen, place

Autorka výzkumu: David, can you read the first and the last word of the second paragraph?

David: James, fragrances

Autorka výzkumu: Petr, can you read the first and the last word of the third paragraph?

Petr: Journalist and tasteless

Autorka výzkumu: Yes, very good. In the text, are there any other characters besides letters?

Numbers/ question tags/ exclamation marks/ brackets, ...

Anna: Yes. Here 140, There is no question tag.

David: Yes. I don't see any exclamation mark or brackets. There is a percentage. 75 to 95.

Petr: Yes. There are numbers... 2800.

Text

19:19 Autorka výzkumu: Look at the letters.

Autorka výzkumu: Are they all the same size / colour?

Anna: No

David: No

Petr: No

Autorka výzkumu: What words are different?

Anna:

David: Names. And some words are blue.

Petr: Names are bigger.

Autorka výzkumu: What about the title and the subtitle?

Anna: It's bigger.

Petr: The paragraphs are named A, B and C

Autorka výzkumu: Good job, how do we call it? When a paragraph has a name or a title?

Petr: Heading?

Autorka výzkumu: Yes! So, at the beginning, you said there are no headings. So are there?

Petr: Yes, there are three headings. A, B and C

Autorka výzkumu: Are there any words highlighted in the text? Can you read them?

Anna: Yes. James Bell and the blue.

David: Yes. Lucie Mangan

Petr: Yes. Hellen Keller

Autorka výzkumu: Is there any direct speech in the text?

Anna: Yes. "You start with a superior sense of smell, but you must train it, like a concert pianist".

David: Yes

Petr: Yes. "When a person passes".

Autorka výzkumu: Is there anything else you can see on the whole paper? What is it?

Anna: Yes I can see this in the text... it's pomlčka in Czech and that's all I guess.

David: It's on a website. There is a website background.

Petr: No

Autorka výzkumu: What do you think the text will be about? You can write it down.

Anna: About inventing perfumes and how they did it.

David: About how they made flavours for perfumes.

Petr: About some smell and maybe some... nějaké nemoci spojené s vnímáním prostředí.

Question

22:40

Autorka výzkumu: You told me a lot of things about this paper. Now, look at what you wrote and based on what you think about the text, create a question. Make a question, then you will read the text. And after that, you will try to answer your question. So, create the question about something, that you think you will find in the text. But, don't worry if you don't find the answer after reading, that is ok.

Autorka výzkumu: Do you understand?

Anna: Yes

David: Yes

Petr: Mhm

Autorka výzkumu: You should make at least one question. But you can create as many as you want, it is up to you. And you will write the question on the paper. Don't worry, if you start

reading and you feel like you will not find an answer to the question, you can always change the question.

Pupils writing, giving a sign once finished.

25:25 Autorka výzkumu: Can you read your questions?

Anna: When they invented perfume? Who invented them? And how?

David: Can be food in the flavour? Who made first perfume? How many flavours can be in perfume?

Petr: Have they all some inventions? Did someone live in BC?

Read

25:45 Autorka výzkumu: Now you will read the text. While reading, you can make notes on the paper. You can also underline words or sentences in the text that are important to your question. And also write down things / underline that you don't understand.

Autorka výzkumu: Please, Anna, read the first paragraph out loud.

Anna: Helen Keller was a famous activist for the deaf and blind, and was deaf and blind herself. She had an extraordinary sense of smell, and could identify people's jobs by the odour on their clothes. "When a person passes," she said, impression of where he has been - the kitchen, the garden, or the sickroom." She also described smell as something "that transports us across thousands of miles and all the years we have lived." A smell can remind us of another time and place.

Autorka výzkumu: Please, Petr, continue reading.

David: James Bell has worked for a perfume company for over twenty years. He says, "You start with a superior sense of smell, but you must train it, like a concert pianist." James passed a 'smell test' and the company sent him to study at a perfumery school in France, where he learned to recognize about 2,800 synthetic and 140 natural materials. Since that time he has helped to create some of the world's favourite fragrances.

Autorka výzkumu: Please, David, finish the text.

Petr: Journalist Lucy Mangan has never smelled the fragrance of a rose. She has never tried different perfumes in a shop. Lucy is anosmic, which means she can't smell anything. She has been anosmic since birth. As 75-95% of the flavour of food comes from its smell, meals have never had much flavour. She can feel the different textures of lasagne, steak, or fish, but for her they're all quite tasteless.

Autorka výzkumu: Is there anything you didn't understand?

Anna: Yes, this. Extra ordinary

Autorka výzkumu: Ok, does anybody know what it means?

David: Nadnormální?

Petr: I don't know.

Autorka výzkumu: Yes, vyjímečný. Anything else?

Anna: Yes, fragrances.

David: Voňavky

Anna: Ok, that's all.

Autorka výzkumu: Please, read the text on your own if you need to.

All pupils reading.

20:19 Autorka výzkumu: Are you finished?

Anna: Yes

David: Yes

Petr: Yes

Autorka výzkumu: Is there anything you don't understand?

Anna: No

David: No

Petr: No

Autorka výzkumu: You can read the text again if you want to.

Anna: No

David: No

Petr: No

Respond

32:23 Autorka výzkumu: If you found an answer to your question, write it on the paper.

Pupils writing

34:16 Autorka výzkumu: Did you find answers to your questions?

Anna: No...

David: Yes, but only one

Petr: Yes, one

Autorka výzkumu: Can you read your question and your answer?

David: Can be food in the flavour? Yes, it can be. And 240 more natural materials.

Petr: Have they all some inventions? James Bell study a perfumery school in France.

Review

34:50 Autorka výzkumu: Can you tell me what did you learn in the text? Can you describe the text with a few sentences? You can write them down first if you want.

Pupils writing.

39:38 So can you tell me what you remember from the text?

Anna: About woman who can't smell anything, so food is not that tasty for her and about a man who works in perfume factory for twenty years and I don't remember anything else.

David: It was about perfumes and deaf and blind girl that can smell jobs or where the person was, and it was about a man who studied perfume school in France.

Petr: About three people, one have really good smell, one have no smell, she don't have smell since her birth. Last go study perfumery.

41:22

Příloha 7 - Přepis hromadného setkání 3

0:00

Vocabulary

Autorka výzkumu: So before we start with the text, we will do some vocabulary. Let's look at the paper. On the left, you can see some phrasal verbs. Do you know what a phrasal verb is?

David: Nějaké fráze?

Autorka výzkumu: Yes, phrasal verbs are difficult, because the meaning is not always very clear, and you need to memorize what it means. There are the meanings on the right, do you see them?

Anna: Yes

Autorka výzkumu: So, connect each phrasal verb with one meaning. You can work together if you want to.

Pupils writing

Autorka výzkumu: Now, everyone will read one phrase and connect it with the meaning.

Anna: Set off – begin a journey.

David: Leave behind – go away and not take something

Anna: Stop off – be a guest.

Autorka výzkumu: I don't think that is a match, but we will continue, and we will figure it out, okay?

David: Stay with – continue and carry on – stay for a short time.

Autorka výzkumu: Okay, so you got the first two correctly. Let's look at the other three verbs.

David: Maybe stop off is stay for a short time?

Autorka výzkumu: Yes, that is correct, how would you translate it?

David: Zastavit se na chvíli

Autorka výzkumu: Yes. What about stay with?

Anna: Zůstat s někým?

David: Be a guest?

Autorka výzkumu: Yes! And the last one? Carry on?

Anna: Continue

David: Continue

Autorka výzkumu: Now take this and try to put these phrasal verbs, that we just talked about, into these sentences. You can work together if you want to.

Pupils working on their own, giving a sign once they are finished,

Autorka výzkumu: Anna, can you read the first sentence?

Anna: When do you set off on your trip.

Autorka výzkumu: Ok, do you agree?

David: Yes

Autorka výzkumu: David, read the next sentence, please.

David: Do you need to stop, or can you stop off.

Autorka výzkumu: Anna, do you agree?

Anna: No. Carry on.

Autorka výzkumu: Yes, that is correct. Do you remember the meaning of the phrase?

David: Yes, to stay somewhere for a short time.

Autorka výzkumu: Correct, can you translate your sentence, please?

David: Potřebuješ zastavit, nebo můžeš zastavit na chvíli?

Autorka výzkumu: Anna, can you translate yours?

Anna: Potřebuješ zastavit, nebo můžu pokračovat?

Autorka výzkumu: David, what do you think is correct?

David: Carry on is correct.

Autorka výzkumu: Anna, number three.

Anna: On the way home, we'll stop off at the shops.

Autorka výzkumu: David, do you agree?

David: Yes

Autorka výzkumu: Good, read the last one please.

David: It's hard to leave behind your family and friends.

8:47

Autorka výzkumu: Let's start working with the text. I will give you a while to look at the paper first and you tell me when you are ready.

9:23 Autorka výzkumu: Are you all ready?

Anna: Yes

David: Yes

Scan

9:25

Pictures

Autorka výzkumu: Tell me, are there any pictures?

Anna: Yes

David: Yes

Autorka výzkumu: How many pictures are there?

Anna: Two

David: One

Autorka výzkumu: What kind of picture is it?

Anna: Photo

David: Photo

Autorka výzkumu: Who or what is in the pictures?

David: Some children

Autorka výzkumu: What could be inside?

Anna: They are waving and sitting on a boat

David: Waving from a boat

Autorka výzkumu: Is there anything else you can say about the pictures?

Anna: There are six children

David: They are on a sea.

Autorka výzkumu: Are they all children?

Anna: Maybe this is like an adult. The woman on the right.

David: Yes

Autorka výzkumu: Anna, you said there were two pictures, can you tell me something about that one?

Anna: There's a lady on it. It is her profile picture maybe. She is wearing glasses and a hat

Autorka výzkumu: Do you think that the lady on this picture is the same lady that is sitting on the boat?

Anna: Yes, probably

David: Yes

Titles

11:10 Autorka výzkumu: Is there a title?

David: Yes

Autorka výzkumu: Can you show me the title? David, can you read it?

David: Rachel Ridley

Autorka výzkumu: Are there any subtitles?

Anna: Yes

David: Yes

Autorka výzkumu: Anna, can you read it?

Anna: Follow the dream.

Autorka výzkumu: Are there any headings?

Anna: No

David: Yes

Autorka výzkumu: David, can you read them?

David: Follow the dream

Autorka výzkumu: Okay, so Rachel Ridley is a title and follow the dream is a subtitle and a heading, correct??

Anna: Yes

Autorka výzkumu: Let's think about it. Could the "Rachel Ridley" be something else than a title?

Anna: Oh, that is her blog.

David: It could be a website

Autorka výzkumu: So if this is the name of the website, what is the title of the text?

David: probably this – follow the dream

Autorka výzkumu: And is there a subtitle?

Anna: No

David: Yes

Autorka výzkumu: David, can you read the subtitle?

David: Hey! Do you dream of exotic places? Of trips to distant deserts and mountains? Do you dream of adventure? Well, Liz Clark has been living that dream, and I've been following her inspirational blog.

Anna: Oh, okay

Autorka výzkumu: Anna, can you read the first sentence of the text?

Anna: When Liz finished university in California, she wasn't sure about her future

Autorka výzkumu: David, can you read the last sentence of the text?

David: Liz, I think I'll join you! Does anyone else want some adventure?

Autorka výzkumu: Is the text divided into paragraphs?

Anna: Yes

David: Yes

Autorka výzkumu: How many paragraphs are there?

Anna: Five

David: Five

Autorka výzkumu: Anna, can you read the first and the last word of the first paragraph?

Anna: When, it

Autorka výzkumu: David, can you read the first and the last word of the second paragraph?

David: Over, islands

Autorka výzkumu: Anna, can you read the first and the last word of the third paragraph?

Anna: During, surf

Autorka výzkumu: David, can you read the first and the last word of the fourth paragraph?

David: But, fun

Autorka výzkumu: Anna, can you read the first and the last word of the fifth paragraph?

Anna: She, adventure

Autorka výzkumu: Good. In the text, are there any other characters besides letters? Numbers/ question tags/ exclamation marks/ brackets, ...

Anna: Yes. Maybe 2005, There is an exclamation mark at the end.

David: Yes. Here is a question tag. I don't see any exclamation mark. There is a direct speech "it feels so great to inspire others to live their dream"

Text

16:33 Autorka výzkumu: Look at the letters.

Autorka výzkumu: Are they all the same size / colour?

David: No

Autorka výzkumu: What words are different?

David: The title and subtitle is different and some words is different colour. Like set off and leave behind

Autorka výzkumu: Are there any words highlighted in the text? Can you read them?

Anna: Yes. The blue ones.

David: No

Autorka výzkumu: Is there anything else you can see on the whole paper? What is it?

Anna: Maybe she posted it on her blog on 23rd of March. There is the date and the time.

David: Hmm, no,

Autorka výzkumu: What do you think the text will be about? You can write it down.

Anna: About Rachel's life and some her adventure.

David: It will be about some adventure.

Question

19:10

Autorka výzkumu: You told me a lot of things about this paper. Now, look at what you wrote and based on what you think about the text, create a question. Make a question, then you will read the text. And after that, you will try to answer your question. So, create the question about something, that you think you will find in the text. But, don't worry if you don't find the answer after reading, that is ok.

Autorka výzkumu: Do you understand?

Anna: Yes

David: Yes

Autorka výzkumu: You should make at least one question. But you can create as many as you want, it is up to you. And you will write the question on the paper. Don't worry, if you start reading and you feel like you will not find an answer to the question, you can always change the question.

Pupils writing, giving a sign once finished.

23:40 Autorka výzkumu: Can you read your questions?

Anna: What kind of adventure she experienced? What exotic place she visit? Who is Liz Clark? And how old was Rachel when she experienced some adventure.

David: What was the best adventure? Where she was? How long does she travelled?

Read

24:15 Autorka výzkumu: Now you will read the text. While reading, you can make notes on the paper. You can also underline words or sentences in the text that are important to your question. And also write down things / underline that you don't understand.

Autorka výzkumu: Please, Anna, read the first paragraph out loud.

Anna: When Liz finished university in California, she wasn't sure about her future. Then one day she met one of her old professors and he offered to lend her his yacht for as long as she wanted it.

Autorka výzkumu: Please, David, continue reading.

David: Over the next three years, Liz learned to sail - and in October 2005, she set off on her journey. It was hard for Liz to leave behind her friends and family, but over ten years and more than 25,000 miles later, she's still travelling. She's been to so many fascinating places. Among other countries, she has stopped off in Mexico, Costa Rica, Panama and the Galapagos Islands.

Autorka výzkumu: Please, read the text on your own.

Pupils reading.

28:15 Autorka výzkumu: Are you finished?

Anna: Yes

David: Yes

Autorka výzkumu: Is there anything you don't understand?

Anna: No

David: No

Autorka výzkumu: You can read the text again if you want to.

Anna: No

David: No

Respond

28:25 Autorka výzkumu: If you found an answer to your question, write it on the paper.

Pupils writing

31:34 Autorka výzkumu: Can you read your question and your answer?

Anna: What kind of adventure she experienced? She was living on the ocean. What exotic place she visit? So... She visited Costa Rica, Panama, Mexico and so many others. Who is Liz Clark? She is a girl who lived on the ocean after university. And how old was Rachel when she experienced some adventure. She didn't experience any yet

David: What was the best adventure? The best adventure was the whole and living on the ocean. Where she was? She was in Mexico, Costa Rica and many countries. How long does she travelled? She has travelled 10 years and she is still travelling,

Review

32:52 Autorka výzkumu: Can you tell me what did you learn in the text? Can you describe the text with a few sentences? You can write them down first if you want.

Pupils writing.

34:43 So can you tell me what you remember from the text?

Anna: Liz was in university in California, but she wasn't surer about her future. Then one day she met her professor, and he gave her his yacht she she started travelling a lot.

David: Her professor gave her his yacht. She travelled 25.000 miles. She want someone to be with her, because she don't like be lonely. She left behind family and friends.

36:09

Příloha 8 - Přepis hromadného setkání 4

0:00

Vocabulary

Autorka výzkumu: So before we start with the text, we will do some vocabulary. Let's look at the paper. On the left, there are words, on the right there are the definitions or word that has the same meaning. You should connect each word with one definition, okay? You can work together. Do you understand?

David: Yes

Autorka výzkumu: Are you finished?

Anna: Yes

David: Yes

Autorka výzkumu: Okay, so let's check it together. Anna, can you read the first word and tell me the definition?

Anna: Provide – make someone to believe something?

Autorka výzkumu: Not really. It means something else, but it is okay. What about you David, do you have the same answer?

David: Yes

Autorka výzkumu: Okay, so provide means to make something available – to give something to use. So for example your mom provides you food, she buys the food so that you can eat it at home. Is it clear?

Anna: Yes

Autorka výzkumu: Good. So David, do the next one.

David: To deal with, to do something about a person or a thing that causes a problem or a difficult situation.

Autorka výzkumu: Yes, that is correct, Anna?

Anna: View is opinion?

Autorka výzkumu: Yes. David, next one, please.

David: Regularly is usually, repeatedly

Autorka výzkumu: Yes. Government

David: the group of people with the authority to govern a country or a state

Autorka výzkumu: Yes, what is it in Czech?

Anna: Vláda?

David: Yes, vláda

Autorka výzkumu: Yes. On to the next one, what is to convince?

Anna: Convince.. maybe make someone to believe something?

Autorka výzkumu: Yes! Make someone to believe something. For example.. I could try to convince you that I'm the president of Czech republic, but you wouldn't believe me probably, right?

David: No

Anna: Maybe

Autorka výzkumu: Solution, David?

David: Solution is an answer or an explanation to a problem.

Autorka výzkumu: Yes, do you know it in Czech??

Anna: Well.. řešení.

Autorka výzkumu: Yes, that is correct. Anna, environment?

Anna: Environment is the surroundings in which a person, animal or plant lives.

Autorka výzkumu: Correct. David, next one?

David: Persuade is make someone to do something.

Autorka výzkumu: Yes, correct. Do you see the difference between convince and persuade?

Anna: Yes, with convince the person believes, but with persuade the person does something.

Autorka výzkumu: Yes, great. You try to convince someone into believing something, it can be a lie. But when you persuade someone, you try to make someone do something. What about the last one?

David: Incredible is something so great, it is difficult to believe.

Autorka výzkumu: Yes, correct. Something truly great. Is there anything incredible in your life?

Anna: Hmm... maybe my boyfriend is incredible?

Autorka výzkumu: That is great, Anna. Is there anything you didn't understand, that should be explained a bit more? I can give you some more examples.

David: No

Anna: No

8:10

Autorka výzkumu: Let's start working with the text. I will give you a while to look at the paper first and you tell me when you are ready.

9:12 **Autorka výzkumu: Are you all ready?**

Anna: Yes

David: Yes

Scan

9:15

Pictures

Autorka výzkumu: Tell me, are there any pictures?

Anna: Yes

David: Yes

Autorka výzkumu: How many pictures are there?

Anna: Four

David: Four

Autorka výzkumu: What kind of picture is it?

Anna: Photo

David: Animals and some buildings

Autorka výzkumu: Who or what is in the pictures?

David: Cow, mantis and.. cooked mantis

Autorka výzkumu: Is there anything else you can say about the pictures?

David: There is some tall building.

Anna: The cow is like a graph

Autorka výzkumu: Ok, lets talk about the graph. What do you think about it? Why is there a cow, why are there these colours?

David: Maybe 75% is meat

Anna: And 25% is vegetables that people eat.

Autorka výzkumu: Yes, good. What about the other pictures?

David: Those are the mantis.. or how do you say kobylka?

Autorka výzkumu: A grasshopper

David: So a grasshopper

Titles

10:55

utorka výzkumu: Is there a title?

Anna: Yes

Autorka výzkumu: Can you show me the title? Anna, can you read it?

David: The food of the future.

Autorka výzkumu: Are there any subtitles?

Anna: Here

Autorka výzkumu: David, can you read it?

David: Insects and the superfood of the future

Autorka výzkumu: Are there any headings?

Anna: No

David: No

Autorka výzkumu: Anna, can you read the first sentence of the text?

Anna: There are a lot of hungry people in the world, so how do we deal with it?

Autorka výzkumu: David, can you read the last sentence of the text?

David: How much food made with insects will you eat?

Autorka výzkumu: Is the text divided into paragraphs?

Anna: Yes

David: Yes

Autorka výzkumu: How many paragraphs are there?

Anna: Two

David: Two

Autorka výzkumu: Anna, can you read the first and the last word of the first paragraph?

Anna: There, animals

Autorka výzkumu: David, can you read the first and the last word of the second paragraph?

David: So, eat

Autorka výzkumu: In the text, are there any other characters besides letters? Numbers/ question tags/ exclamation marks/ brackets, ...

Anna: No numbers, some question tags, there is a question "why don't we eat insects?", no exclamations and no direct speech

David: No, there aren't any numbers or exclamation marks.

Text

12:41

Autorka výzkumu: Look at the letters. Are they all the same size / colour?

David: No

Autorka výzkumu: What words are different?

David: Insects.

Autorka výzkumu: So what is different?

David: It's bigger and have... different colour.

Anna: Some words are blue, they are highlighted.

Autorka výzkumu: Can you read some of the highlighted words?

Anna: They in the text, it is bold. And blue is dealt with, solution, convince

David: persuade, view and flavour and bite

Autorka výzkumu: Is there anything else you can see on the whole paper? What is it?

David: Another text

Autorka výzkumu: And what is it?

David: Some facts

Autorka výzkumu: Is there a title?

Anna: Yes, world food facts

Autorka výzkumu: And subtitle?

Anna: Did you know that

David: Did you know that

Autorka výzkumu: Is the text somehow divided, are there any headings? Tell me anything

David: There are some questions and highlighted words, questions and numbers, like 2050. That is a year.

Anna: There are paragraphs

David: Each paragraph is one text

Autorka výzkumu: What do you think the text will be about? You can write it down.

Anna: I think it will be about what are we gonna eat in the future.

David: About healthier food and how can people eat healthier.

Question

19:00

Autorka výzkumu: You told me a lot of things about this paper. Now, look at what you wrote and based on what you think about the text, create a question. Make a question, then you will read the text. And after that, you will try to answer your question. So, create the question about something, that you think you will find in the text. But, don't worry if you don't find the answer after reading, that is ok. You should make at least one question. But you can create as many as you want, it is up to you. And you will write the question on the paper. Don't worry, if you start reading and you feel like you will not find an answer to the question, you can always change the question.

Pupils writing, giving a sign once finished.

20:50 Autorka výzkumu: Can you read your questions?

Anna: Why we should eat insects? How insects taste? How many meat are people eating?

David: What is the healthiest meat? What can change meal in the future?

Read

21:15

Autorka výzkumu: Now you will read the text. While reading, you can make notes on the paper. You can also underline words or sentences in the text that are important to your question. And also write down things / underline that you don't understand.

Autorka výzkumu: Please, Anna, read the first paragraph aloud.

Anna: There are a lot of hungry people in the world, so how do we deal with it? In the next thirty years, we'll need to provide enough protein for billions more mouths, and with all these extra people there will be even less space for farming. One solution is for us to eat insects. They are a great source of protein and they don't need as much space or water as farm animals.

Autorka výzkumu: Please, David, continue reading.

David: So why don't we eat insects regularly? The fact is that many people in Asia, Africa and South America already do. The problem is that Europeans and North Americans don't want to. Some governments are now trying to convince them why it is a good idea. The Nordic Food Lab in Copenhagen, for example, developed the 'Insect Deliciousness' project.

Autorka výzkumu: Ok, let's read the rest of the text on your own. If you already found an answer, you can write it down. If you can think of any other question, you can write that down as well.

Pupils reading.

Autorka výzkumu: Are you finished?

Anna: Yes

David: Yes

Autorka výzkumu: Is there anything you don't understand?

Anna: No

David: No

Autorka výzkumu: You can read the text again if you want to.

Anna: No

David: No

Respond

24:15 Autorka výzkumu: If you found an answer to your question, write it on the paper.

Pupils writing

Autorka výzkumu: Can you read your question and your answer?

Anna: Why we should eat insects? Because they are great source of protein and they don't need as much space or water as farm animals. How insects taste? I don't found answer to this question. How many meat are people eating? I guess it is 75% because of the graph.

David: What is the healthiest meat? The Nordic Food Lab that healthier meat is from insects. What can change meal in the future? They want to.. Europe and North America to eat more insects because it is healthier.

Review

27:05

Autorka výzkumu: Can you tell me what did you learn in the text? Can you describe the text with a few sentences? You can write them down first if you want.

Pupils writing.

28:40

So can you tell me what you remember from the text?

Anna: „In 30 years we should start eating insects because there will be not enough food for everyone cause there will be like billion people more than now. And some countries are already eating insects, because.. I don't know.

David: „It was about future meat and how to solve problems with meat and protein.“

29:27

Příloha 9 - Přepis hromadného setkání 5

0:00

Vocabulary

Autorka výzkumu: So before we start with the text, we will do some vocabulary, that you will need for the text. I want you to connect each adjective, that you can see on the top with the meaning. Do you understand?

David: Yes

Autorka výzkumu: Ok, you can work together.

Pupils writing

Autorka výzkumu: Now, please take turns, choose one word and tell me the definition of the word.

Anna: Historic is important in history

Autorka výzkumu: Do you agree?

David: Yes

Petr: Yes

Autorka výzkumu: Ok, good, David?

David: Ordinary is not different in any way.

Petr: Yes

Anna: Yes

Autorka výzkumu: Good, Petr?

Petr: Creative is involving the use of skill or imagination

Autorka výzkumu: Do you agree?

Anna: Yes

David: Yes

Anna: Different from what is normal is unusual

Autorka výzkumu: Yes, that is correct. The last one, David?

David: Challenging is the last one.

Autorka výzkumu: Okay, that was all correct. You can keep this in front of you so that you can always find the meaning of the word while reading.

3:35

Autorka výzkumu: Let's start working with the text. I will give you a while to look at the paper first and you tell me when you are ready.

4:55

Autorka výzkumu: Are you all ready?

Anna: Yes

David: Yes

Petr: Yes

Scan

5:00

Pictures

Autorka výzkumu: Tell me, are there any pictures?

Anna: Yes

David: Yes

Petr: Yes

Autorka výzkumu: How many pictures are there?

Anna: Three

David: Three

Petr: Four

Tacher: Okay, so you think its three and Petr thinks there are four. So lets look at it.

Petr: No, there are three. Já jsem myslel že to jsou dva tam dole a to je jeden.

Autorka výzkumu: Okay. So what kind of picture is it?

Anna: Photo

David: Photos

Petr: Photo

Autorka výzkumu: Who or what is in the pictures?

Anna: Theres so many people and two girls are walking down the stairs, they are probably in some sort of school

David: There is some building. Outside there is a playground with children.

Petr: There is two people and they are holding a book. One is a woman and one is man.

Autorka výzkumu: Is there anything else you can say about the pictures?

Anna: No

Titles

Autorka výzkumu: Is there a title?

Anna: Yes

David: Yes

Petr: Yes

Autorka výzkumu: Can you show me the title? Petr, can you read it?

Petr: Brit School, London

Autorka výzkumu: Are there any subtitles?

Anna: Yes

Petr: Yes

Autorka výzkumu: Anna, can you read it?

Anna: Are you looking for a secondary school with a creative atmosphere? You'll be able to find it at the Brit school.

Petr: It is Buenos Aires, Argentina.

Autorka výzkumu: Now tell me, is there one title or two titles?

Anna: Two

David: Two

Petr: Two

Autorka výzkumu: Petr, can you read the second one?

Petr: River plate school

Autorka výzkumu: Why are there two titles?

Petr: Because it is two different text. One is about school in London and

David: And river plate school is the second.

Autorka výzkumu: If there are two titles, are there also two subtitles?

Anna: Yes

Autorka výzkumu: Are there any headings?

Anna: No

David: No

Petr: No

Autorka výzkumu: Anna, can you read the first sentence of the text?

Anna: Which one?

Autorka výzkumu: Lets start with the first one.

Anna: Brit School students can take special classes in technology and performing arts like dance, singing, music and drama.

Autorka výzkumu: David, can you read the last sentence of the text?

David: If you study hard and have a passion for performing arts, you won't be able to resist the BRIT School.

Autorka výzkumu: Petr, can you read the first and the last sentence of the second text?

Petr: This is definitely a school with a difference and now the school and its ideas have changed and everyone has the chance to be part of this historic institution.

Autorka výzkumu: Is the text divided into paragraphs?

Anna: Yes

David: Yes

Petr: Yes

Autorka výzkumu: How many paragraphs are in the first text?

Anna: Two

David: Two

Autorka výzkumu: How many paragraphs are in the second text?

Anna: Three

David: Three

Petr: Three

Autorka výzkumu: Anna, can you read the first and the last word of the first paragraph?

Anna: Brit, actors

Autorka výzkumu: David, can you read the first and the last word of the second paragraph?

David: Young, school

Autorka výzkumu: Petr, can you read the first and the last word of the next paragraph?

Petr: This, teams

Petr: Three

Autorka výzkumu: Anna, can you read the first and the last word of the next paragraph?

Anna: River, court

Autorka výzkumu: David, can you read the first and the last word of the next paragraph?

David: The school, institution

Autorka výzkumu: Yes, very good. In the text, are there any other characters besides letters?

Numbers/ question tags/ exclamation marks/ brackets, ...

Anna: Yes. There is a question tag – are you looking for a secondary school? There are no exclamation marks

David: Yes. There are numbers - 2000

Petr: Yes. 1928. There are no brackets.

Text

Autorka výzkumu: Look at the letters.

Autorka výzkumu: Are they all the same size / colour?

Anna: No

David: No

Petr: No

Autorka výzkumu: What words are different?

Anna:

David: Brit is bigger letters. Some words are blue

Petr: Titles are bigger. Titles and subtitles are different colours.

Autorka výzkumu: Are there any words highlighted in the text? Can you read them?

David: Creative, ordinary, unusual and challenging and historic

Autorka výzkumu: Is there any direct speech in the text?

Anna: No

David: No

Autorka výzkumu: Is there anything else you can see on the whole paper? What is it?

Anna: No

Petr: No

Autorka výzkumu: What do you think the text will be about? You can write it down.

Anna: About two different schools in two different countries and their history

David: It will be about two schools

Petr: It will be about British and American schools and their differences.

Question

16:30

Autorka výzkumu: You told me a lot of things about this paper. Now, look at what you wrote and based on what you think about the text, create a question. Make a question, then you will read the text. And after that, you will try to answer your question. So, create the question about something, that you think you will find in the text. But, don't worry if you don't find the answer after reading, that is ok.

Autorka výzkumu: Do you understand?

Anna: Yes

David: Yes

Petr: Mhm

Autorka výzkumu: You should make at least one question. But you can create as many as you want, it is up to you. And you will write the question on the paper. Don't worry, if you start reading and you feel like you will not find an answer to the question, you can always change the question.

Pupils writing, giving a sign once finished.

Autorka výzkumu: Can you read your questions?

Anna: So for the first text I have questions: Is it a private school? Who invented this school? For the second one I have when does the school start? Where exactly is the school? And for both I have how old are the schools and how many people are studying here?

David: Is there some special subjects? What kind of school is it? How many students are in the school and what sports are in the school?

Petr: Is the first school different compared to ordinary school? What is the schools differences to ordinary school? Are they same in ideas?

Read

21:52

Autorka výzkumu: Now you will read the text. While reading, you can make notes on the paper. You can also underline words or sentences in the text that are important to your question. And also write down things / underline that you don't understand.

Autorka výzkumu: Please, Anna, read the first paragraph out loud.

Anna: BRIT School students can take special classes in technology and performing arts like dance, singing, music and drama. However, they also do ordinary subjects, such as English, maths, science and foreign languages. After they graduate, many students will be able to have very successful careers as singers or actors.

Autorka výzkumu: Please, Petr, continue reading.

Petr: Young people can join the school from the age of fourteen. Its unusual curriculum means students do exams and take part in performances and exhibitions. The timetable is challenging: they have to practise at break time and after school, but they can't forget to do their homework on time! If you study hard and have a passion for performing arts, you won't be able to resist the BRIT School.

Autorka výzkumu: Please, David, continue.

David: This is definitely a school with a difference. The school has over 2,000 students, and is located in the stadium of one of South America's most important football teams.

Autorka výzkumu: Is there anything you didn't understand?

Anna: No

Autorka výzkumu: Please, read the text on your own.

All pupils reading.

Autorka výzkumu: Are you finished?

Anna: Yes

David: Yes

Petr: Yes

Autorka výzkumu: Is there anything you don't understand?

Anna: No

David: No

Petr: No

Autorka výzkumu: You can read the text again if you want to.

Anna: No

David: No

Petr: No

Respond

26:30

Autorka výzkumu: If you found an answer to your question, write it on the paper.

Pupils writing

Autorka výzkumu: Can you read your question and your answer?

Anna: Is it a private school? I didn't find it but I think it is. Who invented this school? I don't know. When does the school start? I don't find an answer, but I think 9 o'clock like usual.

Where exactly is the school? The school is in Buenos Aires. How old are the schools? The river school is 96 years old. And how many people are studying here. There are over 2000 people.

David: Is there some special subjects? There are. Arts like dancing, singing and drama. What kind of school is it? It is an art school. For the second text my question is How many students are in the school? There are 2 000 students. What kind of sports are in the school? There are sports like football, basketball and singing.

Petr: Is the first school different compared to ordinary school? Yes, it is, students can take special class in technology and performing art and lot of more. What is the schools' differences to ordinary school? They have got their own kindergarten. Are they have same in ideas? No, the Brit school is more in history and the second is more to sports.

Review

33:00

Autorka výzkumu: Can you tell me what did you learn in the text? Can you describe the text with a few sentences? You can write them down first if you want.

Pupils writing.

36:55

So can you tell me what you remember from the text?

Anna: I remember that the British school is more about art and after graduating you can be an actor or a singer, but the River school is more about sports, especially football. The River school was invented in 1992 and first of all it was boys school.

David: One school is for arts and other one is for sports and they are in different countries.

Petr: The schools are different when compared to ordinary school. The Brit school is more to science for the students and River plate is more to sports.

38:02

Příloha 10 - Přepis individuálního setkání 2 - Anna

25.4.2024 - Anna

(0:00)

Autorka výzkumu: Let's start working with the text. I will give you a while to look at the paper first and you tell me when you are ready.

(0:17)

Anna: I'm ready.

Scan

Pictures

Autorka výzkumu: Tell me, are there any pictures?

Anna: yes

Autorka výzkumu: How many pictures are there?

Anna: three

Autorka výzkumu: What kind of picture is it?

Anna: photos

Autorka výzkumu: Who or what is in the pictures?

Anna: there's some men (pointing at the first two pictures) and there's (pointing at the third picture) two people a man and maybe a woman.

Autorka výzkumu: What is the person / are the people doing?

Anna: In the first picture it look like he is cooking something and he is in kitchen. In the second he is standing in front of some restaurant maybe and in the third he's giving autographs to someone.

Autorka výzkumu: Is there anything else you can say about the pictures?

Anna: Hmm... no I don't think so.

Titles

(1:20)

Autorka výzkumu: Is there a title?

Anna: yes

Autorka výzkumu: Can you show me the title?

Anna pointing

Autorka výzkumu: Can you read it?

Anna: Healthy hero Jamie Oliver

Autorka výzkumu: Are there any subtitles?

Anna: or maybe the Jamie Oliver is just the subtitle.

Autorka výzkumu: Ok so what is the title and what is the subtitle?

Anna: Jamie Oliver is subtitle and healthy hero is title.

Autorka výzkumu: Are there any headings? Can you read them?

Anna: Heading.. there are numbers. One two three

Autorka výzkumu: Can you read the first sentence of the text?

Anna: Jamie Oliver has a lot of energy, he is a chef cookbook writer and TV food and health activist as well as father of five children.

Autorka výzkumu: Can you read the last sentence of the text?

Anna: He believed that schools didn't help students who have problems so he made a TV show called Jamies Dream School... no that is not the last sentence... oh.. He helped a lot of young people.

Autorka výzkumu: Is the text divided into paragraphs?

Anna: yes

Autorka výzkumu: How many paragraphs are there?

Anna: three

Autorka výzkumu: Can you read the first and the last word of the first paragraph?

Anna: Jamie industry

Autorka výzkumu: Can you read the first and the last word of the second paragraph?

Anna: He meals

Autorka výzkumu: Can you read the first and the last word of the third paragraph?

Anna: Jamie people

Autorka výzkumu: In the text, are there any other characters besides letters? Are there any numbers?

Anna: Yes 1975, 23 and 2003

Autorka výzkumu: Are there any question tags?

Anna: No

Autorka výzkumu: Are there any exclamation marks?

Anna: No

Autorka výzkumu: Are there any brackets?

Anna: No

Text

Autorka výzkumu: Look at the letters. Are they all the same size and color?

Anna: No

Autorka výzkumu: What words are different?

Anna: Jamies school dinners a Jamies Dream school

Autorka výzkumu: So what is different?

Anna: They are like bigger and darker.

Autorka výzkumu: Anything else?

Anna: Oh yeah. The subtitle is bigger and white, and the title is bigger.

Autorka výzkumu: Are there any words highlighted in the text? Can you read them?

Anna: Yes. Jamies school dinner and Jamies Dream School

Autorka výzkumu: Is there any direct speech in the text?

Anna: No

Autorka výzkumu: Are there any questions in the text?

Anna: No

Autorka výzkumu: Is there anything else you can see on the whole paper? What is it?

Anna: No.. well. There is this but I don't know how to say it.. there is like a sentence do you like cooking and watching cooking programmes?

Autorka výzkumu: What do you think the text will be about? You can write it down.

Anna: Ok. I think it will be about Jamie Oliver and how he starts cooking and how he starts his schools.

Question

6:16

Autorka výzkumu: You told me a lot of things about this paper. Now, based on what you think about the text, create a question. Make a question, then you will read the text. And after that, you will try to answer your question. So, create the question about something, that you think you will find in the text. But, don't worry if you don't find the answer after reading, that is also ok. Do you understand?

Anna: yes, I understand

Autorka výzkumu: You should make at least one question. But you can create as many as you want, it is up to you. You will write the question on the paper. Don't worry, if you start reading and you feel like you will not find an answer to the question, you can always change the question.

(8:01) anna: I'm ready.

Autorka výzkumu: Can you read your questions?

Anna: Where was he born? How many schools he has? What is he cooking most? Does he have his own TV show?

Read

(8:23)

Autorka výzkumu: Now you will read the text. While reading, you can make notes on the paper. You can also underline words or sentences in the text that are important to your question. And also write down things, underline that you don't understand.

Autorka výzkumu: Please, read the first paragraph aloud.

Anna: Jamie Oliver has a lot of energy, he is a chef, cookbook writer and a TV food and healthy activist as well as father of five children. He wants everybody to eat well and live well especially children. He has born north of London in exess.. ne.. Essex in 1975 and made his first TV

programme in the age of twenty-three. His relaxed friendly style makes him very popular in 2003. The queen gave him award of his contridu... contridution.. no.. contribution to British food industry.

Autorka výzkumu: Did you find an answer to your question already?

Anna: yes

Autorka výzkumu: You can create another question.

Anna: okay... so... How many books he wrote?

Autorka výzkumu: Please, read the rest of the text on your own.

(12:13) I'm done.

Autorka výzkumu: If you need to, you can read it again.

Anna: No I don't

Autorka výzkumu: Is there anything you didn't understand?

Anna: No

Respond

(12:23)

Autorka výzkumu: If you found an answer to your question, write it on the paper.

Anna: I'm ready

Autorka výzkumu: Can you read your question and your answer?

Anna: Where was he born? He was born in north of London. How many schools he has? He has no schools but his TV shows are called schools so I thought he has schools. What is he cooking most? Healthy food cause he hates junk food. Does he have his own TV show? Yes. One called Jamies School Dinners and other called Jamies Dream Schools and How many books he wrote? I don't found answer to that.

Review

(14:35)

Autorka výzkumu: Can you tell me what did you learn in the text? Can you describe the text with a few sentences? You can write them down first if you want.

Anna: So I learned that Jamie is dyslexic exactly like me and it was very hard for him in school so he left at 16. He has a five children and he wants children to eat healthy. In his TV programmes Jamie Schools Dinners he's going to school dinners and trying to cook healthy for children that going to that school. Also Queen gave him some award of his contribution.

(18:26)

Příloha 11 - Přepis individuálního setkání 2 - David

25.4.2024

David

(0:00)

Autorka výzkumu: Let's start working with the text. I will give you a while to look at the paper first and you tell me when you are ready. Don't read it yet, just look at it.

(0:20)

David: Můžem

Scan

Pictures

Autorka výzkumu: Tell me, are there any pictures?

David: yes

Autorka výzkumu: How many pictures are there?

David: three

Autorka výzkumu: What kind of picture is it?

David: some picture of one man and he is in different places

Autorka výzkumu: Who or what is in the pictures?

David: it's some cooker. In first picture he is in kitchen, in second picture he is in front of a restaurant and in third picture he is in front of... or in a car and writing some autographs

Autorka výzkumu: What is the person / are the people doing?

David: in the first picture he is cooking some meal maybe some salad in the second picture he is maybe describing about the restaurant in the third picture he is writing some autographs

Autorka výzkumu: Is there anything else you can say about the pictures?

David: it's maybe about some TV series

Titles

Autorka výzkumu: Is there a title?

David: yes

Autorka výzkumu: Can you show me the title?

David: here

Autorka výzkumu: Can you read it?

David: Health hero

Autorka výzkumu: Are there any subtitles?

David: yes

Autorka výzkumu: Can you read it?

David: Jamie Oliver

Autorka výzkumu: Are there any headings? Can you read them?

David: Yes. Jamie, he and Jamie

Autorka výzkumu: Can you read the first sentence of the text?

David: Jamie Oliver has a lot of energy, he is a chef, cookbook writer and TV food and health activists as well as father of five children.

Autorka výzkumu: Can you read the last sentence of the text?

David: In 2003 the Queen gave him an award for contribution to British food industry.

Autorka výzkumu: Is the text divided into paragraphs?

David: yes

Autorka výzkumu: How many paragraphs are there?

David: three

Autorka výzkumu: Can you read the first and the last word of the first paragraph?

David: Jamie and industry

Autorka výzkumu: Can you read the first and the last word of the second paragraph?

David: He and meals

Autorka výzkumu: Can you read the first and the last word of the third paragraph?

David: Jamie and people

Autorka výzkumu: In the text, are there any other characters besides letters?

David: Yes, numbers. 1975, 23, 2003 and 16.

Autorka výzkumu: Are there any question tags?

David: No

Autorka výzkumu: Are there any exclamation marks?

David: No

Autorka výzkumu: Are there any brackets?

David: No

Text

Autorka výzkumu: Look at the letters. Are they all the same size and colour?

David: No

Autorka výzkumu: What words are different?

David: title and subtitle are different. It's bigger and different colour. Subtitle is Jamie Oliver and it's white and title is the same colour.. nebo.. same as the text.

Autorka výzkumu: Are there any words highlighted in the text? Can you read them?

David: Yes. Jamies school dinner and Jamies Dream School

Autorka výzkumu: Is there any direct speech in the text?

David: No

Autorka výzkumu: Are there any questions in the text?

David: No

Autorka výzkumu: Is there anything else you can see on the whole paper? What is it?

David: Hmm.. maybe it's on some website about the TV series or the book. And that's all.

Autorka výzkumu: What do you think the text will be about? You can write it down.

David: About Jamie Oliver. About how he cook or prefer meal or about healthy meal.

Question

5:01

Autorka výzkumu: You told me a lot of things about this paper. Now, look at what you wrote and based on what you think about the text, create a question. Make a question, then you will read the text. And after that, you will try to answer your question. So, create the question about something, that you think you will find in the text. But, don't worry if you don't find the answer after reading, that is ok. Do you understand?

David: Mhm

Autorka výzkumu: You should make at least one question. But you can create as many as you want, it is up to you. You will write the question on the paper. Don't worry, if you start reading and you feel like you will not find an answer to the question, you can always change the question.

(5:30) David writing

(5:47) David: I'm done

Autorka výzkumu: Can you read your questions?

David: Why he want to be a chef? And what makes him so famous... popular?

Read

(6:00)

Autorka výzkumu: Now you will read the text. While reading, you can make notes on the paper. You can also underline words or sentences in the text that are important to your question. And also write down things, underline that you don't understand.

Please, read the first paragraph aloud.

David: Jamie Oliver has a lot of energy, he is a chef, cookbook writer and TV food and health activists as well as father of five children. He wants everybody to eat well and live well, especially children. He was born north of London in Essex in 1975 and made his first TV programme at the age of 23. His relaxed, friendly style makes him very popular makes him very popular. In 2003 the Queen gave him an award for contribution to British food industry.

Autorka výzkumu: Did you find an answer to your question already?

David: Yes.

Autorka výzkumu: You can create another one if you can think of anything

David: Hmm.. no.

Autorka výzkumu: Do you think you will find an answer to the other question later in the text?

David: Yes, maybe.

Autorka výzkumu: Please, read the rest of the text on your own.

David: Okay

David: Finished

Autorka výzkumu: If you need to, you can read it again.

David: No

Autorka výzkumu: Is there anything you didn't understand?

David: No

Respond

(7:58)

Autorka výzkumu: If you found an answer to your question, write it on the paper.

David: mhm

(9:34)

David: I'm done

Autorka výzkumu: Can you read your question and your answer?

David: Why he want to be a chef? Because he hates junk food and worries about children's health.

Second - what makes him so popular? His relaxed and friendly style makes him popular.

Review

(10:00)

Autorka výzkumu: Can you tell me what did you learn in the text? Can you describe the text with a few sentences? You can write them down first if you want.

David: He was dyslectic so he can't read very well. He want to be chef so he studied to become a chef and he has TV programmes about healthier food fir children. He is going to some schools to make better lunches for children. And that's all.

(10:47)

Příloha 12 - Přepis individuálního setkání 2 - Petr

25.4.2024

Petr

(0:00)

Autorka výzkumu: Let's start working with the text. I will give you a while to look at the paper first and you tell me when you are ready.

(0:17)

Petr: I'm done

Scan

Pictures

Autorka výzkumu: Tell me, are there any pictures?

Petr: yes

Autorka výzkumu: How many pictures are there?

Petr: three

Autorka výzkumu: What kind of picture is it?

Petr: photos

Autorka výzkumu: Who or what is in the pictures?

Petr: people

Autorka výzkumu: What is the person / are the people doing?

Petr: eeeh.. cooking and standing in front of restaurant and... hmm.. some papers writing

Autorka výzkumu: Is there anything else you can say about the pictures?

Petr: hmm.. no.

Titles

Autorka výzkumu: Is there a title?

Petr: yes

Autorka výzkumu: Can you show me the title?

Petr: here

Autorka výzkumu: Can you read it?

Petr: Jamie Oliver

Autorka výzkumu: Are there any subtitles?

Petr: yes

Autorka výzkumu: Can you read it?

Petr: health hero

Autorka výzkumu: Are there any headings? Can you read them?

Petr: No? Yes. One, two and three

Autorka výzkumu: Can you read the first sentence of the text?

Petr: Jamie

Autorka výzkumu: That is the first word, can you read the whole sentence?

Petr: Jamie Oliver has a lot of energy, he is a chef, cookbook writes and TV food and health activist as well as father of five children

Autorka výzkumu: Can you read the last sentence of the text?

Petr: So he made a TV programme called Jamies Dream School and try to teach students who weren't doing well, he help.. he helped a lot of young people

Autorka výzkumu: Is the text divided into paragraphs?

Petr: yes

Autorka výzkumu: How many paragraphs are there?

Petr: three

Autorka výzkumu: Can you read the first and the last word of the first paragraph?

Petr: Jamie and industry

Autorka výzkumu: Can you read the first and the last word of the second paragraph?

Petr: He and meals

Autorka výzkumu: Can you read the first and the last word of the third paragraph?

Petr: Jamie a people

Autorka výzkumu: In the text, are there any other characters besides letters?

Numbers/question tags/ exclamation marks/ brackets. Are there any numbers?

Petr: Numbers? Yes. 1975, 23, 2003

Autorka výzkumu: Are there any question tags?

Petr: No

Autorka výzkumu: Are there any exclamation marks?

Petr: No

Autorka výzkumu: Are there any brackets?

Petr: Yes

Can you show me a bracket?

Petr: This.

Text

Autorka výzkumu: Look at the letters. Are they all the same size?

Petr: No

Autorka výzkumu: What words are different?

Petr: Title and subtitle, they are bigger

Autorka výzkumu: Are they all the same colour?

Petr: No the title is white

Autorka výzkumu: Are there any words highlighted in the text? Can you read them?

Petr: Yes. Jamies School Dinner and Jamies Dream School

Autorka výzkumu: Is there any direct speech in the text?

Petr: No

Autorka výzkumu: Are there any questions in the text?

Petr: No

Autorka výzkumu: Is there anything else you can see on the whole paper? What is it?

Petr: Maybe it is some... page of some workbook. And that is all.

Autorka výzkumu: What do you think the text will be about? You can write it down.

Petr: About the chef named Jamie and his TV programme and cook maybe?

Question

5:06

Autorka výzkumu: You told me a lot of things about this paper. Now, look at what you wrote and based on what you think about the text, create a question. Make a question, then you will read the text. And after that, you will try to answer your question. So, create the question about something, that you think you will find in the text. But, don't worry if you don't find the answer after reading, that is ok. Do you understand?

Petr: yes

You should make at least one question. But you can create as many as you want, it is up to you. You will write the question on the paper. Don't worry, if you start reading and you feel like you will not find an answer to the question, you can always change the question.

(7:16) Petr: Done

Autorka výzkumu: Can you read your questions?

Petr: Is Jamie some sort of chef? Has Jamie children? Has he got TV programme?

Read

7:45

Autorka výzkumu: Now you will read the text. While reading, you can make notes on the paper. You can also underline words or sentences in the text that are important to your question. And also write down things, underline that you don't understand. Please, read the first paragraph aloud.

Petr: Jamie Oliver has a lot of energy, he is a chef, cookbook writes and a TV food and health activist as well as father of five children. He wants everybody to eat well and live well especially children. He was born.. born north of London in Essex in 1975 and made his first TV programme in the age of twenty-three. His relaxed friendly style makes him very popular in 2003. The queen give him award for his contribution to the British food industry.

(19:47) Petr underlining

Autorka výzkumu: Did you find an answer to your question already?

Petr: yes

Autorka výzkumu: You can create another question

(9:40) Petr: I don't know

Autorka výzkumu: Look again at the pictures, the highlighted words or the numbers and maybe think about that.

(10:24) Petr: Ready

Autorka výzkumu: Can you read your questions?

Petr: Did he finish school?

Autorka výzkumu: Please, read the rest of the text on your own.

(11:49) Petr: Done

Autorka výzkumu: If you need to, you can read it again.

Petr: No

Respond

11:55

Autorka výzkumu: If you found an answer to your question, write it on the paper.

(14:36) Petr: Done

Autorka výzkumu: Can you read your question and your answer?

Petr: Is Jamie some sort of chef? Yes, he study and became a chef. Has Jamie children? Yes, he have five children. Has he got TV programme? Yes. He has. First, he made in 23 old. Did he finish school? No, but he eventually came back to school to study to be chef.

Review

(15:31)

Autorka výzkumu: Can you tell me what did you learn in the text? Can you describe the text with a few sentences? You can write them down first if you want.

(16:56) Petr: ready

Autorka výzkumu: Can you read it?

Petr: Jamie is British chef and he is making a TV shows to teach children to be healthy.

(17:15)